

VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK
VESTNIK VESTNIK

JEKLO TEHNA
Mi poznamo pesitev!
PRODAJNI CENTER
MURSKA SOBOTA
Cvetkova 2a
tel.: 31 760

V MURSKI SOBOTO SMO ŽE 22 LET. HVALA NAŠIM KU-
PCEM ZA ZVESTOBO, TUDI V PRIHODNJE SE BOMO TRU-
DILI, DA JIH ZADOVOLJIMO.

ZAHVALJUJEM SE VSEM,
KI STE
POTOVALI
Z MANO!

ZAHVALJUJEM SE ZAVAROVALNICI TRIGLAV, OB-
MOČNI ENOTI MURSKA SOBOTA, KI JE BILA Z NAMI!

VAŠ VESTNIK

VREME
Ob koncu tedna bo
sončno in vroče.
V nedeljo so
možne krajevne
nevihte.

Vestnikov koledar

23. junij, četrtek, Kresnica
24. junij, petek, Janez
25. junij, sobota, dan
državnosti - Vili
26. junij, nedelja, Stojan
27. junij, ponedeljek, Ema
28. junij, torek, Leon
29. junij, sredo, Peter, Pavel

Pregovor

Če sta Peter in Pavel
jasna, bo letina krasna.

45 let VESTNIK

Murska Sobota, 23. junija 1994 • Leto XLVI • Št. 25 • Cena 110 SIT

**Čestitamo
ob dnevu
državnosti
25. juniju!**

Šolsko leto brez pretresov

Sicer pa je bilo za minulo šolsko leto značilno dokaj množično »prodiranje« novosti v vzgojno-izobraževalno delo, in to predvsem v osnovnih šolah. Kjer imajo količjak dobro vodstvo in zagnane učitelje, so se lotevali raznih projektov nalog. Ponekod so učenci skupaj s svojimi mentorji opravili prave raziskovalne naloge, ki presegajo šolski okvir in bi jih lahko s pridom uporabljali v podjetjih, ustanovah idr. Rekli bi lahko, da so bile šole v Pomurju pri tem še posebno uspešne. Kar nekaj projektov nalog je bilo ocenjenih z najvišjim številom točk tudi v državnem merilu. Precej uspehov pa so

dosegli pomurski šolarji na posamičnih tekmovanjih, iz tega ali onega predmetnega področja. Spisek vseh, ki so osvojili zlata Vegova priznanja, zlato Cankarjevo značko pa prva, druga ali tretja mesta na državnih tekmovanjih, bi bil kar dolg. Vsekakor pa velja posebej omeniti dijaka Gimnazije Murska Sobota Arpada Burmena, ki se je po dodatnem izbirnem tekmovanju uvrstil na letošnje olimpiado iz fizike, ki bo julija v Pekingu na Kitajskem.

To šolsko leto je prineslo tudi poskusno maturo, ki je potekala približno tako, kot naj bi drugo leto zares. Pokazalo se je, da bo treba odpraviti kar nekaj pomanjkljivosti.

Kot kaže, pa še ni dozorel čas za celotno prenovno šole, a je res bolje, da se nanyo temeljito pripravimo, kot pa da bi bil to »zavožen« projekt, kakor se je zgodilo z usmerjenim izobraževanjem.

JOŽE GRAJ

Stara dovoljenja neveljavna

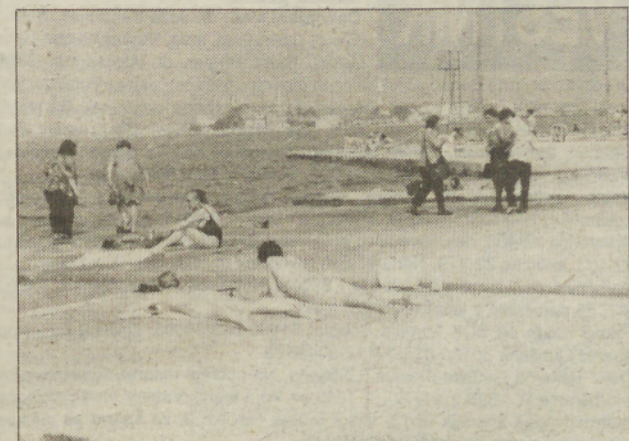

traktorske priklopnike, neveljavna bodo stara voziška dovoljenja in potrdila o znanju cestno-prometnih predpisov, izdanih na obrazcih nekdanje SFRJ, ter registrske in evidenčne tablice z redečo zvezdo. Kršilec so zagrožene visoke kazni, poleg tega pa bodo policisti neveljavna prometna in voziška dovoljenja odzimali. Če nočete nevšečnosti, potem danes in jutri brž na občino, formalnosti pa lahko uredite seveda tudi v naslednjih dneh, le nikar na cesti z neveljavnim prometnim in voziškim dovoljenjem. - Š. S., fotografija: N. Juhnov

DAN X - Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o varnosti cestnega prometa, sprejet v 1991. letu, v 6. členu določa 25. junij 1994 kot zadnji rok, do katerega veljajo stare (jugoslovanske) registrske in evidenčne tablice, voziška in prometna dovoljenja in druga dovoljenja v zvezi s cestnim prometom.

Na voljo smo imeli torej tri leta, v katerih bi lahko uredili formalnosti, kar je velika večina sicer storila, so pa ostali še nekateri, ki so z opraskom na prometnem uradu svoje občine odlašali vse do zadnjega dne. Tik pred iztekom določenega skrajnega roka (iztekel se bo v soboto, ko je občina zaprta), je bila na občinskih upravnih organih dokajšnja gneča, še vedno pa je ostalo nekaj voziškov motornih vozil s starimi dokumenti in tablicami. O nedelje, 26. junija, preneha veljavnost vseh starih prometnih dovoljenj za motorna in priklopna vozila ter traktorje in

V soboto je Vestnikov vlak v drugo zapeljal 800 bralcev na izlet na slovensko morje. Bil je sončen in topel dan, pa je temperatura morja dosegla 21 stopinj Celzija, zato so nekateri »čofnili« v vodo, drugi pa so si namočili le noge. Več o izletu v fotoreportazi na 19. strani. - Fotografija: Albert Abraham

Ugodne cene

Vse poti vodijo v Potrošnik

TOVARNA OLJA GEA, d.d.
SLOVENSKA BISTRICA 90 let

Kolinska

			SIT
OLJE, jedilno, belo	1 l	199,00	173,20
OLJE, jedilno, belo	2 l	407,90	368,40
OLJE, bučno	1 l	796,20	681,00
OLJE, mešano, solatno	1 l	367,80	312,70
KIS za vlaganje	1 l	160,90	120,60
KIS za vlaganje	3 l		306,20
KIS, alkoholni	1 l	160,90	129,10

OD 23. JUNIJA DO 2. JULIJA '94

Potrošnik

Medsebojno poravnavanje obveznosti ali kompenzacijski posli

Danes se tako dela

Država pobira samo denar, ki šelesti

Slovenska gospodarska podjetja že kronično bolujejo zaradi pomanjkanja trga za svoje izdelke in likvidnega denarja. Prizadevanja so med podjetji zaradi tega že bolnika, zapisani smrti. Tudi lastninjenje naj bi prispevalo k temu, da se bo na listi tekočih bolnih znašlo še več gospodarskih podjetij, saj bodo morali deliti tisto nekaj likvidnega denarja, ki ga skupaj spraskajo, za poplačilo družbenega premoženja državnim skladom. Država namreč pobira samo denar, ki šelesti, ne izdelkov podjetij, in ne vlopa v kroge ali spirale, ki jih tako dobro poznajo v gospodarstvu – v medsebojne pobote ali kompenzacije. Tudi sedaj velja, da država za davke in prispevke ne čaka in jih pobere na rok.

Zaradi velikih likvidnostnih težav gospodarstva je bila vsem od tednikov za gospodarstvo zapisana misel, da bi se pri lastninjenju zneski, ki bi jih podjetja morala nakazati na državne sklade, zadržali v podjetjih, torej bi država pod ugodnimi pogoji na ta način lahko kreditirala gospodarstvo. Ali bo ta predlog sploh kdaj padel na rodovitna tla, je težko napovedati, sicer pa se prav v tem času začne sestavljati pot, način, kako se bo trošil denar od kupnin pri lastninjenju družbenih podjetij.

Podjetja so si dolžna kar 55 milijard

In kako je videti likvidnost podjetij naše območja? V sobotni obliki je bilo pred dnevi v blokiranem zbiranju 63 podjetij z več kot 477 milijoni tolarjev, v gornjeradgonski 14 z 38 milijoni, v ljubljanski 20 z nekaj manj kot 208 milijoni ter ljubljanski 9 podjetij z nekaj več kot 93 milijoni tolarjev negativnega stanja na žiroračunu. Skrajna za vsa podjetja, ki imajo na družbeni knjigovodski službi blokiran žiroračun, velja, da le-to traja okoli 75, pa tudi več dni.

Država torej ne daje na up, ampak čaka na svoj denar, novo natisnjene denarja tudi ne vrže na trg, ker pač banka Slovenije s svojo monetarno politiko zasleduje druge cilje, sajna posojila pa so za podjetja mnogo predraga. Zato se podjetja medsebojno zadolžujejo, večinoma torej neproizvodno kreditirajo. In kolikšna je medsebojna zadolženost podjetij?

Za junij so slovenska podjetja knjigovodski službi prijavila za 55 milijard in 466 milijonov tolarjev terjatev, ki bi jim dolžniki že morali plačati. Prejšnji mesec pa so podjetja prijavila nekaj manj kot 56 milijard tolarjev. Lani maja je po podatkih sodeč medsebojna zadolženost slovenskih podjetij

preden bi začeli s tem poglavjem, je treba še nekaj povedati o prostovoljnih ali pogodbenih pobotih med podjetji. Prostovoljni pobot pomeni, da se podjetja dogovorijo in pogodijo o medsebojnem pobotanju terjatev. Zanj je značilno, da ni podvržen nobenim omejitvam, pa tudi nobeni strogi kontroli ne. Podjetja so dolžna na knjigovodsko službo sporočiti le, v kolikšnem znesku so uspela opraviti pobod, da se jim to zabeleži na njihov račun, niso pa dolžna poročati ne s kom, ne kako, niti tega, ali so uspela terjatev pokriti finančno ali so za poplačilo prejela proizvod.

Blago za plačilo dolga pod ceno

Prav slednje, trgovanje v naturi, blago za blago, ali blago za poplačilo dolga kot najpreprostejša, primitivna oblika trgovanja in medsebojnega pobotanja je zanimivo vprašanje. Slednjega podatka nima nihče, pa četudi smo spraševali v domačih finančnih ustanovah ali na republiški ravni. Zato smo klicali nekatera pomurska podjetja.

Ker nismo v finančnih težavah, nismo prisiljeni sprejemati blaga ali izdelkov podjetij za plačilo njihovih obveznosti do nas. Izdelek sprejememo le v primeru, ko vemo, da terjatev na drug način ne bomo dobili plačane, smo lahko slišali od podjetij, ki finančno dobro stojijo. Podjetje v finančnih težavah si je zaradi tega, da poravnava obveznosti do nekaterih upnikov ter obveznosti do države in posojilodajalcev, prisiljeno nabrati denar. Zato je pripravljeno svoje izdelke na trgu kompenzacijskih poslov ponuditi nekomu, ki ga bo lahko prodal, tudi krepko pod tovarniško ceno. Tudi na kompenzacijskem trgu poslov namreč veljajo tržne zakonitosti ponudbe in povpraševanja. In trgovci, tako družbeni kot zasebni, tu lahko dobro zaslužijo. Vzemimo, da trgovec dobi kmetijski priključek finančno slabo stoječega podjetja za 70 odstotkov tovarniške cene. Kupcu ga bo ponudil naprimer za 120, da pa bo na »vidnem« trgu konkurenčen, kupcu, ki mu bo vedno plačal z gotovino, ponudi za razliko do 100 odstotkov možnost obročnega odplačevanja. Lepšega zasluga in obračanja kapitala si res ne bi mogel želeli.

Da so kompenzacijski posli med podjetji premrežili slovensko gospodarstvo, nam dokazujejo tudi izjave: Za to smo si morali ustanoviti posebno službo in zaposliti ljudi, ki delajo po osem ur na dan samo to, da iščejo verige in sklepajo pogodbe o pobotih.

Imamo podjetja, ki ne delajo drugo, kot iščejo verige za zapiranje kompenzacijskih poslov

Razumljivo je, da si podjetja prizadevajo zapirati verige, v kateri lahko sodeluje tudi po osem dolžnikov oziroma upnikov. Neugodno jim je tudi, če jim konec verige še vedno ostane proizvod v naturi, za katerega, če želijo denar, morajo najti kupca. Tistim, ki nimajo za to zaposlenih ljudi, storitev lahko opravijo podjetja, ki se ukvarjajo samo z iskanjem verig. Več kot sto podjetij bi menda že lahko našli, ki opravljajo tovrstno storitev in si za opravljen delo zaračunavajo provizijo, se pravi, da je njihov zaslužek odvisen od višine opravljenega pobota. Tudi ni nobena skrivnost, da so direktorji teh podjetij večinoma finančniki ali hkrati direktorji družbenih podjetij in so blizu virom informacij ali imajo pregled nad upniki in prepletenostjo dolžniške mreže.

Kompenzacijska pot je priročna tudi za pranje denarja

Že smo zapisali, da je iznajdljivost špekulantov pri iskanju luknj v danih možnostih neverjetna. Naša domišljija je mnogo preskromna, da bi razkrili vsa »razmerja«, ki se dogajajo pri kompenzacijskih poslih.

Kako spraviti denar z družbenega v zasebno podjetje, ne da bi to »nakazilo« bilo vidno že na kilometer? Na knjigovodsko službo je treba prijaviti fiktivno terjatev tako, da se bo v krogu, ki se bo zapiral, znašlo tudi zasebno podjetje. Delo je opravljeno, ne da bi zadeva kogarkoli bodla v oči, razen seveda, če se vanjo slučajno ne zapiči inšpekcija. Podobna pot lahko rabi tudi družbenim podjetjem za njihove medsebojne dogovore in pogodbe. Tudi za pranje denarja so kompenzacijske verige lahko še kako pravne. Tudi ni težko napisati predračuna za storitev, ki nikoli ni bila opravljenja, plačilo pa se vendar lahko opravi.

Če so podjetja zaradi likvidnostnih težav, zaradi pomanjkanja denarja in trga za svoje izdelke prisiljena pristajati na kompenzacijske posle in pri tem finančno šibka še bolj in globje tonejo v težave, je na drugi strani »neviden« kompenzacijski trg poslov vse močnejši, tudi priročen za nečedne, celo kaznive poti ter lahko navzven neverjeten zaslužek na lahek način.

MAJDA HORVAT

Še enkrat o funkcionarskih plačah

Miha Vodenik razkriva svojo plačo

Objava januarske plače predsednika izvršnega sveta v Gornji Radgoni je spodbudila različne odmeve. Naposled se nam je oglašil tudi gospod Miha Vodenik, predsednik gornjeradgonskega izvršnega sveta, in nam v pisni obliki posredoval natančne podatke o svoji plači v minulih šestih mesecih. Januarja naj bi tako dobil »le« 127.340,20 tolarja mesečne plače in ne 143.312 tolarjev, kolikor smo izračunali sami, pri čemer smo upoštevali znane koeficiente, ne pa tudi delovno uspešnost in druge dodatke.

Iz plačilnega lista za januar lahko razberemo, da je znašal bruto osebni dohodek gornjeradgonskega predsednika vlade 222.471,20 tolarja. Po odštetu prispevkov iz BOD, splošnih olajšav, osnove za davek in skupnih davkov je ostalo po 168 opravljenih delovnih urah za izplačilo neto plače le še 120.008,20 tolarjev. K temu je treba prišteti še prevoz na delo in regres za malico (7.332 SIT), to pomeni, da je ostalo za izplačilo osebnega dohodka 127.340,20 tolarjev. Po tem izračunu je dobil februarja predsednik radgonskega

V gornjeradgonski občini bodo v nadaljnjih štirih letih asfaltirali okrog 13 kilometrov lokalnih cest

Hiš ne bodo rušili, gradili bodo ceste

29. redna seja Izvršnega sveta SO Gornja Radgona (16. junija) je spet minila v rekordno hitrem času; očitno se člani izvršnega sveta o vsem pogovorijo in dogovorijo že na kolegijski, tako da smo na redni seji novinarji pričali zgolj avtomatskemu sprejemanju posameznih točk dnevnega reda – kar seveda ni tako zanimivo, kot če slišimo pojasnila, različna mnenja in (kar se redko zgodi) nasprotovanja.

Najprej je bil na vrsti Predlog odloka o lokacijskem načrtu za plinsko omrežje v naseljih Gornja Radgona in Radenci. Odlok, ki ga morajo sprejeti še zbori občinske skupščine, bo osnova za nadaljnje urejanje gradnje plinskega omrežja za splošno porabo. Odlok o lokacijskem načrtu glavnega voda so sprejeli že 1985. leta. Celotna naložba bo vredna okrog 10 milijonov mark. Gradnje omrežja pa se bodo lotili tako, da bo občina Gornja Radgona na osnovi javnega razpisa oddala koncesijo za gradnjo. Tako bosta oba kraja na desnem bregu reke Mure med prvimi manjšimi kraji v Sloveniji, ki bosta uporabljala najčistejšo energijo – plin – tudi v gospodinjstvih.

Občina Gornja Radgona je še vedno lastnik kar precejšnjega števila stanovanj, ki pa niso vsa novejšega datuma, na primer v novih stanovanjskih blokih na Tratah in v Radenčih. Upravitelj Komunalno podjetje Gornja Radgona bo moral v prihodnje skrbeti za sprotno vzdrževanje in obnavljanje občinskih stanovanj ter o tem obveščati izvršni svet. Bistvo Predloga odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za sanacijo degradiranega prostora v občini Gornja Radgona je, da ne bodo rušili nobene od okrog 80 evidentiranih črnih gradenj. Večina se bo lahko »rešila« že z ureditvijo dokumentacije, 16 najbolj kritičnih pa se bo »legaliziralo« s tem aktom. Med temi je pet vinogradniških hiš (kar je verjetno novi izraz za počitniške hiše, ki so pravzaprav stanovanjske hiše sredi vinogradov), dve stanovanjski hiši ter razni prizidki, skladišči prostori in slačilnice. »Sporen« je bil le objekt v Sratovcih 33, ki je kar 40 metrov oddaljen od zazidljivih površin in kateremu bodo morali v dveh letih spremeniti obliko strehe, zamenjati strešno kritino ter okrog objekta zasaditi dreve.

Člani gornjeradgonske vlade pa so najbolj zadovoljno govorili o načrtovani gradnji in obnovi lokalnih cest v občini. Ker so rezultati referenduma o lokalni samoupravi znani, lahko mirno nadaljujejo z načrti asfaltiranja čez 13 kilometrov lokalnih cest. Pri Pomurski banki imajo zagotovljeno posojilo v višini 9 milijonov tolarjev, to pa je tudi eden od pogojev, da lahko zaprosijo za republiška sredstva za razvoj demografsko ogroženih krajev. Ta teden bodo na ustrezne naslove v Ljubljano poslali potrebne projekte, za katere naj bi jim polovico sredstev zagotovila država.

BERNARDA B. PEČEK

Zaradi dveh manjkajočih delegatov prekinili skupščino SO Ljutomer

Neustrezen lastninski delež

Prvič v zadnjih dveh letih se je zgodilo, da so morali (tudi) v Ljutomeru prekiniti skupno sejo vseh treh zborov občinske skupščine, ker kljub obljubi in zagotovitvi dveh delegatov ni in ni bilo. Brez njih so pogojno »delali« dobri dve uri in pol. Tako so lahko samo poslušali razne informacije, razpravljali in sprejeli pogojni sklep o predlogu za podelitev priznanj ob letošnjem občinskem prazniku.

Vsi so se strinjali s predlogom komisije za odlikovanja in priznanja, da bi podelili plaketo z listino in denarno nagrado IVANKI KORŠEC (ravateljica OŠ Ivana Cankarja Ljutomer) in IZIDORJU VELEBE-RIJU (župnik in dekan v Ljutomeru), plaketo z listino družinskemu podjetju HANŽEKOVIC iz Verzeja in Konjinskemu klubu Ljutomer, pisno priznanje pa patronažno-babiški dejavnosti Zdravstvenega doma Ljutomer.

Dokaj »burno« pa je bilo ob razpravi o predlogu odloka o gospodarskih javnih službah v občini Ljutomer. Predvidenih je 17 javnih služb, in čeprav ta odlok ne opredeljuje lastninskih razmerij, so nekateri poslanci (predvsem BLAŽ ZAJNKOVIC) odločno nasprotovali sprejemu takšnega odloka, ker se ne strinjajo, da bi imela občina le 21,5-odstotni delež v Stanovanjsko-komunalnem podjetju Ljutomer, ko pa se je to (naložbe v infrastrukturne objekte, stanovanja, opremo idr.) predvsem financiralo iz občinskega proračuna. Nesprejemljivo je, da se je najbolj profitni del podjetja leta 1992 odcepil in sedaj posluje kot samostojno podjetje Segrap. Zato bi morali pri lastninjenju (po mnenju g. Zajnkoviča in drugih, ki so mu prirejali) upoštevati tudi vrednost tega podjetja. Ampak zaradi nesklepnosti niso mogli odločiti, ali odlok sprejeti ali ne. To bo torej moralo počakati do prihodnje seje, pa tudi druge aktualne teme, ki so jih morali prav tako preložiti.

J. GRAJ

V skladu iščejo najboljšo rešitev

K dogajanju v Mesni industriji Pomurka, o kateri pišemo na 4. strani, dodajmo še najnovejšo. Na pobudo območne gospodarske zbornice za Pomurje so se predvčeraj v Murski Soboti sestali predstavniki sklada za razvoj, Mesne industrije in nekaterih njenih upnikov, da bi se dogovorili o nadaljnjih aktivnostih pri reševanju nastalih razmer. Te so se v Pomurki predlagale za pristno poravnavo in po objavi o tem, kdo bo kupil Mesno industrijo in pod kakšnimi pogoji, najtežje posledice pa imajo v podjetju na nabavnem področju, saj so dobavljali takorekoč ustavili dobavo živine. Po besedah Milana Bratkoviča zato proizvodnih linij takrat ne bodo imeli zasidih, se kaj lahko zgodi, da izgubijo izvozno ceno, to pa bi bila za podjetje katastrofa.

Od Mesne industrije je zelo odvisen položaj pomurske živinoreje in celotnega kmetijstva, zato nam ne sme biti vseeno, kaj se bo z njo dogajalo. V gospodarski zbornici pravijo, da je potrebno najti takšnega lastnika, ki bo imel tamen ohraniti in razvijati mesno predelavo, zato ne smejo biti v ospredju zgolj kapitalске transakcije. Tudi direktor sklada za razvoj Uroš Korže zagotavlja, da sklad, ki je večinski lastnik in upnik, ne bo dovolil najbolj črne scenarija, zato v prvi vrsti razmišlja o dokapitalizaciji in

še nato o prodaji. Sklad je v okviru svojih možnosti že doslej sodeloval pri reševanju težav, saj je Pomurki zagotovil 4,5 milijona mark novega svežega kapitala, s Pomursko banko pa je dosegel tudi dogovor o odkupu njenih terjatev. Po njegovem mnenju je program Pomurke perspektiven, vendar pa mora podjetje povečati trajni kapital, saj nova posojila niso več sprejemljiva, zato tudi predlagajo upnikom, da bi se odločili za ustrezne lastniške deleže. Sklad namreč ne more biti edini, ki bo finančno Mesno industrijo, saj je že zdaj njen 60-odstotni upnik. Probleme tekočega poslovanja bo zato moralo reševati vodstvo podjetja, ob tem pa bo potrebno tudi razumevanje vseh drugih partnerjev, od dobaviteljev do bank.

Sklad seveda išče ustreznega strateškega partnerja, ki bo pripravljen Pomurko dokapitalizirati ter ji zagotoviti tudi ustrezno tržišče, ki pa je pretežno na zunanjih trgih. Kot nam je povedal Valter Nemeč, predstavnik sklada za razvoj in predsednik upravnega odbora Pomurke, se nekaj kupcev že zanima za nakup Mesne industrije (sklad je doslej dobil dveh slovenskih kupcev), v lastništvo pa jo bo dobil predvsem pa delo zaposlenim. Pričakovati je, da se bo prijavilo še nekaj kupcev, kdo bo novi lastnik, pa bo verjetno znano šele jeseni. Do takrat pa je treba vse aktivnosti usmeriti v to, da se razmere v Pomurki ne bi poslabšale.

L. KOVAČ

MILAN JERŠE

gospodarstvo

Velike možnosti izkoriščanja geotermalne energije v Pomurju – Obljubljena finančna pomoč države

Pomurje brez dimnikov

V četrtek, 16. junija, so se v prostorih Območne gospodarske zbornice za Pomurje zbrali predstavniki izvršnih svetov občin Murska Sobota, Gornja Radgona, Ljutomer in Lendava, direktorji pomurskih zdravilišč in kopališč – Radenci, Moravske Toplice, Diana, Banovci in Lendava –, ter predstavniki dveh ministrstev: za gospodarstvo ter znanost in tehnologijo; prej sta se že opredelila predstavnika ministrstva za kmetijstvo ter varstvo okolja in urejanje prostora. Zbrali so se, da bi prisluhnili strokovnjakom Petru Kralju, dipl. inž. geologije, z Geološkega zavoda Ljubljana, prof. dr. Petru Novaku s Fakultete za strojništvo v Ljubljani, prof. dr. Jožetu Drinovcu in dipl. arhitektu Janezu Oriju z Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, ki so predstavili rezultate raziskovalne naloge Optimizacija možnosti izrabe termomineralne vode iz peščenih vodonosnikov na območju Pomurja. Naloga je dala karseda pozitivne in spodbudne rezultate, zato je pomembno, kako izkoristiti to naravno bogatstvo, torej omogočiti njegovo praktično uporabo v vsakdanjem življenju. Gostje so si lahko ogledali praktične primere ogrevanja s toplo vodo v Murski Soboti, zanimiv za kraje, kjer imajo vrelce vroče vode, pa je projekt o mestu brez dimnikov.

Peter Kralj: »Ta naloga teče že sedmo leto, opravljenih je orel prihran šest let. Ob ministru za znanost in tehnologijo so jo sofinancirali tudi Občina M. Sobota, Zdravilišče Radenci in Zdravilišče Moravske Toplice – slednji so pristopili k nalogi kasneje. Vemo, da je geotermalna energija ekološko prijateljska, če posebej, če se izkoristi vroča voda v vodonosnikih. V tej vodi je tudi nekaj raztopljenih plinov, ki jih lahko kot odvezo toploto ne moremo več vračati. V primeru M. Sobote je to CO₂, vendar v zelo majhnih količinah. Slovenija že skorajda toploto zemlje: že stari Rimljani so imeli tukaj svoje toplote – npr. Rimske Toplice. V novejšem času je bila v Čateških toplicah izvirana, danes pa imamo na voljo že 28 naravnih virov in 48 lokacij s termalno vodo iz vrtn in od 130 megavattov inštalirane moči na danes v uporabi okrog 103 megavattov. Ta energija se koristi v balneološke namene, izjema sta mesto Murska Sobota, kjer jo uporabljajo tudi za ogrevanje prostorov, in Čateški toplice, kjer se del termalne vode uporablja tudi za ogrevanje rastlinjakov. V balneologiji se ne uporablja le za kopanje, ampak tudi za ogrevanje sanitarne vode in ogrevanje prostorov v hotelih (Moravske Toplice) in v konicah okrog 9 megavattov toplote, vso energijo dobijo iz vrtn, tako da

sploh nimajo kotlovnice). Slovenija razpolaga – po grobih ocenah – s 14 tisoč teravati ur termične toplote v vodonosnikih (milijardo kilovatih ur), od tega je po našem mišljenju izkoristljivih okrog 3300. Vseh zalog energije na območju Slovenije je okrog 45 tisoč teravati ur. Zaradi takšnih rezultatov in ekološke primernosti bi Slovenija morala podpreti izkoriščanje toplote zemlje pri financiranju projektov in gradnje. Začetna naložba je namreč zelo velika. Če želimo do leta 2005 podvojiti zmogljivosti, bi bilo potrebno v naslednjih petih letih tej dejavnosti nameniti od 350 do 450 milijonov tolarjev.

S prvo fazo raziskave so začeli 1988. leta, ko je bila v Murski Soboti izvirna druga vrtna – Sobota 2 – in so začeli ugotavljati povezanost vodonosnikov na območju teh dveh vrtn. Naslednje leto so zbirali nadaljnje podatke o velikosti vodonosnika v Pomurju in ali je enotno telo hidravlično povezano. S pomočjo vrtnice V-66 na Petanjcih so ugotovili, da izkoriščanje vode v Murski Soboti vpliva na sedem kilometrov oddaljeni vodonosnik. V treji fazi so ta vodonosnik dokončno definirali v prostoru, naslednje leto pa že ugotovili, da je vpliv izkoriščanja v zimskem obdobju povzročil na Petanjcih 60-centimetrovo znižanje tlaka. 1992. leta so bile že nakazane možnosti za izvedbo reinjekcijske geoter-

malne vrtnice MT-7 v Moravskih Toplicah. Ponovne kemijske analize so pokazale, da se analiza vode med izkoriščanjem spreminja – vsebnost mineralnih snovi v vodi se je pozimi zmanjšala. Zakaj, tega danes še ne vedo natančno razložiti, domnevajo pa, da je izkoriščanje geotermalne vode na območju Murske Sobotice večje od dotoka (ob večjem zimskem izkoriščanju). 1993. leta so vrtni prvo reinjekcijsko vrtno v Moravskih Toplicah, ki pa še vedno ni začela delovati. Izvajanje del je bilo zapušeno Nafti Lendava. Tega leta so tudi prvi odvzeli vzorce za kemijsko analizo kamnin iz vodonosnikov in ugotovili, da se te analize bistveno razlikujejo. Prav tako so začeli meriti padanje tlakov v Murski Soboti in ugotovili, da je to enako kot v Moravskih Toplicah.

Prof. dr. Peter Novak je povedal nekaj zanimivih podatkov: »Poraba toplote za ogrevanje v Sloveniji je trikrat tolikšna, kot je celotna letna proizvodnja jedrske elektrarne Krško. Velike količine te toplote bi lahko pridobivali iz obnovljivih virov. V strategiji energetskega razvoja Slovenije, ki jo sedaj sprejema parlament, je navedeno, da bo delež obnovljivih virov porasel od 2 na 6 odstotkov in da bodo vlaganja sorazmerno velika. Vrednost naložb v geotermalno energijo do leta 2010 bo približno 210 milijonov evrov. S tem naj bi se dvignila poraba geotermalne energije s sedanjih 103 megavattov na 330 megavattov, dodatnih 18 megavattov pa še za elektriko. Moč megavattov naj bi bila nekako enaka slovenskemu deležu moči iz jedrske elektrarne. To je naš cilj. Podobno so predvidene tudi naložbe za uporabo sončne energije. Vprašanje pa je, kako bomo te zadeve uresničili v praksi. S tem so povezani tudi novi standardi za toplotno izolacijo zgradb, ki bodo verjetno začeli veljati še letos in bodo zahtevali za 20 odstotkov večjo izolacijo zgradb. To pomeni, da bodo vse nove zgradbe lahko izkoristile že minimalni

geotermalni vir energije, kjer je temperatura vode med 35 in 45 stopinjami. Zato se mi zdi ključnega pomena v krajih, kjer je na voljo topla voda, da prebivalstvo usmerimo v to, da gradi svoje objekte tako, da jih bo mogoče priključiti na prihodnje obnovljive vire, ter da primerno izolirajo objekte. Mi smo tudi predlagali ministrstvu za gospodarstvo, da v svoji akciji skuša pomagati tistim, ki se želijo priključiti na obnovljive vire – poleg subvencije in sofinanciranja možnosti koriščenja geotermalne energije naj bi pomagali tudi tako, da bi ljudem razdelili brezplačno toplotno izolacijo, s katero bi pripravili objekte. V Sloveniji tudi pripravljamo študijo za izrabo geotermalnega vira za proizvodnjo elektrike. Danes je elektrike še dovolj, v naslednjih 12 letih pa lahko pričakujemo spremembo, tudi jedrska elektrarna bo nekoč morala zapreti vrata. V tistem trenutku moramo ineti pripravljen odgovor, s čim bomo delali elektriko. Ta prvi agregat, ki bo postavljen v Ljutomeru z 18 megavati, bo pravzaprav šola, ali smo sposobni kakovostno uporabljati to energijo.

Površina vseh bazenov s termalno vodo v Pomurju je manjša, kot je površina vseh bazenov v Čateških toplicah, znaša le 20 odstotkov vseh slovenskih površin v Sloveniji. Naravnih kakovostnih virov je torej v Pomurju še dovolj, je povedal prof. dr. Drinovec, hkrati pa opozoril, da je pomembno tudi ugodno in zdravo podnebje.

Janez Ori je opisal projekt Murska Sobota brez dimnikov. Saj Zavod za ekonomiko in urbanizem sodeluje pri načrtovanju izkoriščanja geotermalne energije že okrog 10 let. V zadnji študiji so dodali vse potrebne podatke za natančno porabo naravnega vira in pričeli, kje je njeno koriščenje najbolj gospodarno glede na gostoto prebivalcev in poslovne objekte. Načrtujejo tudi dodatno uporabo vode pri 25 stopinjah, na primer v rekreacijske namene, in nato njeno vračanje v reinjekcijske vrtnice. Če se bodo poleg načrtovane večje izkoriščanja tople vode uresničili tudi načrti plinifikacije, bomo v pokrajini ob Muri res lahko trdili, da je Pomurje dežela zdrave hrane, zdravega podnebja, neokrnjene narave...

BERNARDA B. PEČEK

Predpisi niso napisani zato, da bi inšpektorji »lovili« trgovce, temveč da bi zaščitili potrošnike

Na izdelkih obvezno slovenski jezik!

Čeprav je bilo sprejetih že veliko zakonov in predpisov, ki določajo pravilno označevanje in deklariranje izdelkov v slovenskem jeziku, lahko na prodajnih policah še vedno najdemo blago, ki ima deklaracije le v tujem jeziku. Predstavniki Združenja trgovine pri Gospodarski zbornici Slovenije trdijo, da je takšna označitev blaga očiten dokaz, da ni bilo uvoženo po legalnih poteh – namreč že na meji carinska služba prepove uvoz blaga, ki na embalaži ali pa na posebnih samolepilnih etiketah nima deklaracij v slovenskem jeziku.

Sporočilo na embalaži ni pomembno le za trgovce in inšpektorje, ampak tudi (ali predvsem) za zaščito potrošnikov. Konkepcija je blago namenjeno potrošnikom – kupcem! Deklaracija na izdelku mora kupca seznaniti z vrsto in poreklom izdelka, z namenom in načinom uporabe, ga opozoriti na ravnanje z izdelkom, na način shranjevanja itd. Na tržišču je vedno več nereda zaradi prevelikega uvoza izdelkov, ki so redko označeni s pravilno deklaracijo v slovensčini že na embalaži. Zakaj tako? Je krivo nepoznavanje predpisov? Osnovni predpisi in zakonske določbe so v Zakonu o standardizaciji in Zakonu o zunanjetrgovinskem poslovanju; Ustava Republike Slovenije določa, da je v Republiki Slovenije uradni jezik slovenščina, 15. člen zakona o standardizaciji določa, da

se ta zakon in predpisi, izdani na njegovi podlagi, uporabljajo tudi za uvožene izdelke. Preden da podjetje ali druga pravna oseba izdelek v promet, mora preveriti, če izpolnjuje pogoje in zahteve, določene s standardi oziroma predpisi, izdelanimi na podlagi omenjenega zakona. Uvožene izdelke mora preverjati uvoznik. To pomeni, da je dovoljen le uvoz tistega blaga, ki je pravilno deklarirano oziroma označeno – kupcem! Deklarirani predpisi, in to obvezno v slovenskem jeziku. Nepravilno deklariranega oziroma označenega blaga ni mogoče uvoziti! Obveznost pravilnega deklariranja oziroma označevanja blaga v slovenskem jeziku velja tudi za blago, uvoženo iz nekdanjih jugoslovanskih republik.

Ko so izdeki na policah v trgovini (torej v prometu na drobno), zanje odgovarja tudi trgovsko podjetje oziroma podjetnik posameznik in lastnik trgovine. Kazni, ki jih lahko določajo tržni inšpektorji za ugotovljene nepravilnosti, lahko znašajo tudi do milijon tolarjev. Za vse trgovce bo prav gotovo »cenejša«, da se pravilno informirajo o veljavnih predpisih, kot pa da prodajajo »na črno uvoženo« blago, ki ni pravilno označeno. Pravna osnova za obveznost pravilnega deklariranja so še: Zakon o kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v zunanjetrgovinskem prometu, Odlok o kmetijskih in živilskih proizvodih in njihovih izdelkih, ki so pod kontrolo kakovosti v zunanjetrgovinskem prometu (ter enako za pooblaščen organizacije), Pravilnik s področja živilskih proizvodov, Standardi s področja tekstilnih in usnjarskih izdelkov, Standardi in odredbe s področja izdelkov za osebno higieno in čistil, Odredba s področja deklariranja nadomestnih delov za motorna vozila idr.

Izdelke prodaja tudi (ali predvsem – kakor pač kdo kupuje) embalaža. Lepa in lično izdelana embalaža z lepim slovenskim imenom izdelka in deklaracijo v slovenskem jeziku je učinkovitejša (vsaj za tiste, ki cenijo domačo besedo in vedo, kaj pomeni obveznost uporabe uradnega slovenskega jezika v državi Sloveniji) kot pa neki tuji ponaredek tretje kakovosti. Izdelki, ki nimajo slovenske deklaracije, natisnjene že na embalaži, so »drugorazredni«, če bi jih ocenjevali glede na učinkovitost embalaže. Ne le, da je nalepka neestetska (le redki imajo pravilno izpisane in lepo izdelane deklaracije), vse prevečkrat jo najdemo zalepljeno na povsem neprimernih mestih izdelka – najpogostje tam, kjer jo je najlažje zalepiti, torej na najbolj vidni čelni strani, ki pa ima pravzaprav glavno funkcijo prodaje.

Pri takšnem prodajanju uvoženih izdelkov sta skregani dve načeli: načelo prodaje izdelka s pomočjo lepe estetske embalaže in načelo upoštevanja zakonskih predpisov. S tem ko so prisiljeni v lepljenje nalepk s slovenskim označevanjem, popolnoma izničijo učinek prodaje s pomočjo embalaže – ker so nalepke neestetske in površno zalepljene. Ta problem bi rešili tako, da bi od proizvajalca v tujini zahtevali, da doda zapisom deklaracij v številnih svetovnih jezikih tudi zapis v slovenskem jeziku. Izgovor, da se jim to ne splača, ker je slovenski trg premajhen, je neupravičen. Če se jim »splaca«, da so zainteresirani za prodajo na tem trgu, morajo biti tudi »zainteresirani« za označevanje v slovenskem jeziku neposredno na embalaži in ne na posebnih nalepkah. Slovenski izvozniki si takšnih igrice ne morejo privoščiti, za vse je samoumevno, da mora biti blago, ki ga bodo prodajali v Franciji, v francoskem jeziku, v Nemčiji v nemškem in v Angliji v angleškem jeziku. Res je tudi, da je Slovenija za zahodnoevropska podjetja idealna odskočna deska za trgovanje z vzhodnoevropskimi državami – čeprav tega javno ne bodo priznali. Pravzaprav potrebujejo Slovenijo kot nekakšen preskus možnosti prodaje.

BERNARDA B. PEČEK
Foto: NATASA JUHNOV

Državna sekretarka za drobno gospodarstvo napovedala...

Denar za rast podjetij ter čiščenje podjetniške mreže

Državna sekretarka za malo gospodarstvo pri ministrstvu za gospodarstvo dejavnosti Staša Baloh Plahutnik je na srečanju z obmurskimi svetovalci podjetniške svetovalne mreže sporočila, da bodo kmalu objavljeni razpisi za pridobitev denarja za sodelovanje in razvoj drobnega gospodarstva. Za razvijanje svetovalne mreže bo razpisanih 200 milijonov tolarjev, s tem da so nekaj sredstev od tega namenili še za lanskeletne projekte.

Sklad za razvoj malega gospodarstva se je dokapitaliziral, tako da bo v javnem razpisu ponudil 341 milijonov tolarjev za subvencije in jamstva. Državna sekretarka je tudi sporočila, da se pogoji za pridobitev teh sredstev v prihodnosti s lanskim letom ne bodo spreminjali, to pomeni, da bodo ponovno oddali vlogo za pridobitev denarja, ne bo potrebno posredovati nove dokumentacije. Svetovalcem bodo tudi sporočila, da bodo denar, ki je namenjen za pospeševanje mreže, porabljali za delovanje pospeševalnega centra, delo sekcij, pa tudi za sofinanciranje specialnega svetovalnega centra.

Svetovalci morajo oddati poročilo o opravljenem svetovanju in dokazilo, da je polovico stroškov svetovanja poravnal uporabnik storitve. Sofinancirali bodo največ tridnevno specialno svetovanje na mesec, cena svetovalnega dela pa bo osem tisočakov za uro.

Pospeševalna mreža je bila ustanovljena pred tremi leti in ustanovni partnerji so bili obrtna in gospodarska zbornica ter ministrstva za gospodarstvo, delo, tehnologijo in razvoj. V treh letih so si prizadevali, da bi se mreža razpotegnila po vsej Sloveniji, da bi v njej bili dovolj pogosti tudi »pajki« ali svetovalci, sedaj pa želijo narediti korak

od količine v kakovost. Kot je napovedala državna sekretarka, ki je prišla na območno gospodarsko zbornico za Pomurje, jo bodo sedaj očistili. O tem, na kak način bodo izvrgli neustrezne, strokovno šibke ali presežne »pajke« iz mreže, ki šteje 600 svetovalnih podjetij za podjetništvo, od tega 26 v Pomurju, ni govorila, je pa napovedala, da bo zaživel pospeševalni center in po regijah regionalni centri za pospeševanje drobnega gospodarstva. Če je državna sekretarka napovedala čiščenje mreže, pa na območni gospodarski zbornici za usklajenost v podjetniški mreži niso za konkurenco, ampak za delitev dela med svetovalci v podjetniški mreži obmurske pokrajine. To usklajevanje želi opravljati zbornica, predvsem v želji združiti znanje iz podjetniške mreže, s tem pa naj bi bili stopnjevani tudi učinki za podjetja.

MH

tel. 069 22403

Ljudje bi certifikate kar prodali za gotovino, pa ne zato, ker so potrebni gotovine, ampak zato, ker jim ni jasno, kam naj jih vložijo in kaj od te naložbe sploh lahko pričakujejo

Nezaupanje in zbeganost imetnikov lastniških certifikatov

Ko smo se v uredništvu odločali, da objavimo v Vestniku mali oglas za zbiranje ponudb o prodaji lastniških certifikatov za gotovino, se nam še sanjalo ni, da bodo bralci v vrstah pribajali in ne samo ponujali svoje certifikate za prodajo, ampak da bodo prej iskali informacije, kaj sploh naj počnejo s certifikatom. Prav tako nismo pričakovali cele gore kuvert s ponudbami za prodajo certifikata. Ob objavi oglasa nismo imeli slabih namenov in tudi ne namena zavajanja javnosti. Odziv na oglas pa nam je pokazal, da se ljudje zavedajo, da prihaja čas, ko je potrebno z njimi nekaj narediti, toda ni jim dovolj jasno, kaj. Odziv na oglas nam je pokazal še nekaj, kako neučinkovit je celoten propagandni stroj, ki so ga najele družbe za upravljanje investicijskih skladov, in kako prekleto malo ali skoraj nič v svojih propagandnih sporočilih povedo državljanom o lastniških certifikatih. Po naših ugotovitvah certifikati najbolj begajo predvsem tiste državljanke, ki niso bili zaposleni ali nimajo možnosti vložiti svojega certifikata v podjetje, ki se lastni.

Kaj s certifikatom?

Akcija nam je dala odgovor še na vprašanje, koliko ljudi sploh cenijo vrednost papirja, ki so ga dobili oziroma ki jim ga je podelila država kot njihov kos lastninske pogače. Ob barantanju za ceno certifikata smo namreč ugotovili, da ljudje temu papirju kljub vsemu zapajajo in ga cenijo kot del svojega premoženja. V povprečju niso bili pripravljeni spustiti cene svojega certifikata za več kot četrtino, največ tretjino njegove nominalne vrednosti. V manjšini so bili tisti, ki bi ga prodali za polovico, medtem ko na ceno tretjino njegove nominalne vrednosti ni pristal skoraj nihče. Navsezadnje pa cena ni bila pomembna, kajti naši obiskovalci so v prvi vrsti pričakovali odgovor na

vprašanje, kam naj vložijo certifikat in ne, kako naj se ga znebijo za gotovino.

Veliko negotovosti so med imetnike certifikatov vnesle nekatere družbe za upravljanje z investicijskimi skladi, ki so jih ustanovile banke, ko so začele s predčasnim zbiranjem certifikatov v tako imenovano hrambo, ki ni bila v skladu z obstoječo zakonodajo. Hkrati pa so te družbe to počele, še preden so si pridobile pooblastila agencije za trg vrednostnih papirjev. Po prepovedi zbiranja certifikatov v t.i. hrambo je med državljanji začelo prevladovati prepričanje, da se omenjene družbe oziroma skladi z zbiranjem certifikatov ne bodo smeli ukvarjati.

Ob tem ne kaže prezreti še enega dejstva, namreč da je vsa

ta organizacijska sestava, ki jo predvideva zakonodaja, preveč zapletena, da bi jo lahko ljudje v celoti razumeli in ustrezno ravnali. To pa ni nepomembno, kajti imetniki certifikatov, omenjene družbe za upravljanje in sklade povezujejo z bankami, kar je tudi razumljivo, saj so pretežno te njihovi ustanovitelji.

Družbe in skladi

Poskušajmo na kratko povzeti, kako sploh deluje celoten sistem. Po zakonu o investicijskih skladih in družbah za upravljanje je najprej potrebno ustanoviti družbo za upravljanje, ki jo lahko ustanovijo fizične ali pravne osebe. Pri pravnih osebah velja omejitev, da so to lahko le osebe, ki so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo ali delniške družbe. Ustanovitveni kapital za družbo, ki bo upravljala z enim skladom, je 50 milijonov tolarjev. V tem času si je pridobilo soglasje Agencije za trg vrednostnih papirjev 20 družb, vsega skupaj pa naj bi jih imeli v Sloveniji 25. Po pridobitvi prvega dovoljenja pa se bodo družbe potegovale za drugo dovoljenje, ki je povezano s posameznimi investicijskimi skladi in njihovo po-

slovno politiko. Za to dovoljenje bodo družbe morale prikazati poslovno politiko posamezne pooblaščenice investicijske družbe in javnost o njej obvestiti s prospektom. Po ocenah strokovnjakov Agencije za trg vrednostnih papirjev naj bi ta postopek sklenili še ta mesec. V začetku julija oziroma sredi julija naj bi začele družbe z zbiranjem certifikatov.

Pričakujemo lahko, da se bo v pomurskem prostoru poleg najbolj znane Pomurske družbe za upravljanje in sklada, ki ga je ustanovila LB Pomurska banka, pojavilo še kar nekaj skladov. Saj imajo poleg že omenjene družbe in sklada dovoljenja že vse družbe, katerih soustanovitelji so banke, ki delujejo v tem prostoru, pojavlja pa se še zasebna družba, ki bo upravljala z dvema skladoma v Prekmurju in Prekijji. Poleg bančnih pa ne kaže prezreti še družbe Zavarovalnice Triglav. Skratka, možnosti za vlaganje certifikatov je veliko. Čeprav bodo skladi morali pripraviti prospekte oziroma predstaviti svojo poslovno politiko, je to predvsem spet odvisno od tega, kolikšno zaupanje med prebivalci uživajo njihovi ustanovitelji, to pa so v večini pri-

merov kljub vsemu banke. Imetnike certifikatov kljub vsemu kaže opozoriti, da preden se odločijo za naložbo svojega certifikata, pregledajo prospekte posameznih skladov, ki bodo med seboj primerljivi, in se na podlagi poslovne politike skladov odločijo, kam ga bodo vložili.

Ali samo maček v žaklju

Tako kot imetniki certifikatov, bodo tudi investicijski skladi razpolagali z informacijami o tem, iz katerih podjetij so jim delnice na voljo. Kot je znano, podjetja prenešajo od 40 odstotkov vrednosti podjetja 10 odstotkov na pokojninski, 10 na odškodninski in 20 na sklad za razvoj. Teh 20 odstotkov družbenega kapitala bo sklad na posebnih dražbah prodajal investicijskim skladi. Delnice podjetij bodo skladi kupovali za certifikate, imetniki certifikatov, torej državljanji, bodo tako postali lastniki delnic, je odločitev o tem, ali bodo to ostali in poskušali na račun delnic iztržiti čim večji dobiček ali pa se bodo odločili za prodajo, v njihovih rokah. Kot zatrjujejo na Agenciji za vrednostne papirje, se država naj ne bi vmešavala v tovrstno trgovanje. Edino, kar je mogoče pričakovati, so določene omejitve,

ki so tako ali tako že vsebovane v lastniško zakonodajo, in tudi, ki naj bi zavirale množično prodajo delnic in s tem padec cen na kapitalu.

Kot je znano, je trg z delnicami iz naslova certifikatov močno povezan med pooblaščenimi investicijskimi družbami, na katerega neposredno vplivajo državljanji. S pomočjo določenih davkov se bo omejevala prodaja delnic. Hkrati pa bo prodaja delnic z omejevanjem prodaje preprečevala koncentracijo premoženja pri določenih subjektih.

Občani lahko dobijo delnice svoje delnice, ko bodo delnice pooblaščenice investicijske družbe kotirale na borzi. Kot pooblaščenice bodo strokovnjaki, obsejajo delnice, da delnice pooblaščenice sticijskih družb pridejo čim prej na borzo in končanem vpisovanju vplačevanju delnic v kotirajo na borzo. In kako bodo delnice zvedeli, kakšna je realna vrednost njihove delnice. Do tega bodo prišli, ko bo delnica v vrednosti na borzo kotirala. Do tega znana samo knjigovodstva, ki pravijo Jovan Lukovec iz Agencije vrednostnih papirjev, je ključna cena se bodo oblikovale za pooblaščenih družb na borzi, tem pa poudarja, da obstaja črna povezava med tržno vrednostjo delnic in vrednostjo delnic, ki jih bodo državljanji predvidevali na borzi v prihodnjem letu.

V 15-ih letih Slovenija lahko dohiti zahodno Evropo

Prevelika inflacija, nedokončanje lastninskega preoblikovanja in reorganizacija Ljubljanske banke so glavne zavore hitrejšega gospodarskega razvoja Slovenije. Bodočnost pa je le v Evropski uniji.

Jeffrey Sachs, profesor ekonomije na Harvardu in Združenih državah Amerike, ekonomski svetovalec nekaterih – predvsem vzhodnoevropskih – vlad, tudi prve Peterletove slovenske vlade pri lastninjenju, čigar ideje so povzročile odstop ministra dr. Mencingerja in še nekaterih, je po dveh letih ponovno obiskal Slovenijo. Tukaj je bil na uradnem obisku, saj sta ga povabila tako ministrski predsednik dr. Janez Drnovšek kot tudi predsednik države Milan Kučan. Na tiskovni konferenci, na katero je zamudil 35 minut, je najprej novinarjem razložil svoj pogled na ekonomsko dogajanje v Sloveniji.

Po dveh letih je bil spet v Sloveniji, predvsem ga je zanimalo, kako je država napredovala v tem obdobju, zato se je pogovarjal tako s predsednikom vlade, najpomembnejšimi ministri in gospodarstveniki kot tudi z opozicijo. Prvi vtisi so bili, da država napreduje zadovoljivo, med drugim je to tudi posledica dejstva, da se je Slovenija osamosvojila in da je mednarodno priznan faktor, predvsem pa da je tudi ekonomsko neodvisna. Rast ekonomije je očitna, gospodarski razvoj je stabilen. Toda v bližnji prihodnosti se morajo dokončati procesi, ki smo jih začeli v preteklosti. Predvsem se mora čim prej in v skladu z zakoni končati lastninsko preoblikovanje gospodarstva. Nato moramo razrešiti vprašanje dolgov v tujini in rešiti vprašanja nasledstva bivše Jugoslavije. Nujno je tudi lastninsko preoblikovanje Ljubljanske banke in ureditev odnosov z njenimi podružnicami v Makedoniji, Bosni in Hercegovini in na Hrvaškem. Problema-

tična je tudi inflacija, ki jo sedaj sicer merimo le z 10 odstotki letno, kakor smo jo nekoč mesečno. Znižati bi jo morali krepko znižati pod 10 odstotkov letno. Bistvena pa je čimprejšnja vključitev v Evropsko unijo, saj Sloveniji kot majhni državi ne preostane nič drugega. Lep primer je Avstrija, ki je enotno vstopila v to organizacijo. Gospodarski napredek je močno odvisen od vstopa Evropsko unijo. Po mišljenju Jeffreya Sachsa lahko Slovenija realno pričakuje vstop v Evropsko unijo nekeje do leta 2000. Zato pa bodo potrebni veliki diplomatski napori, toda za tako majhno državo je integracija v unijo še bolj važna kot za večje države.

Nobenega razloga ni za bojazan, da bi nas tuji pokupili in tako uničili, saj smo Slovenci v tisoč letih preživel še hujše težave kot so tuje investicije. Narodi so bili vedno ogroženi takrat, ko niso imeli razvitega gospodarstva. Prav tuja vlaganja naj bi Sloveniji pomagala pri vključevanju v evropske integracije. Slovenijo je že prej in jo bo vedno priporočal kot kraj, kjer se tujim investitorjem splača vlagati. Še večje možnosti pa bodo za tuje vlagatelje po končanem lastninjenju in po preoblikovanju Ljubljanske banke leta 1995.

Na makroekonomskem področju je Jeffrey Sachs ocenil, da je položaj Slovenije ugoden, saj je gospodarska rast v rahlem vzponu, inflacija je zmerna, predvsem pa se je pokazala velika fleksibilnost slovenskega gospodarstva, ki se je dobro organiziralo ob izgubi velikega jugoslovanskega tržišča. Predvsem pa je potrebno še zmanjšati inflacijo in znižati obrestne mere. Veliko breme za gospodarstvo pa so tudi po-

kojnine. Paleta upokoencev je izredno široka, breme za Slovenijo pa hudo, pa čeprav se z pokojninskim sistemom rešuje nezaposlenost. Lepo se sicer sliši, da država pomaga upokoencem, toda na daljši rok bo to izredno breme za zaposlene. Ni dobro, če so ljudje med 50 in 55-imi leti že v pokoju, saj bi v tem obdobju lahko še mnogo ustvarili. Nekaj se bo pri tem moralo spremeniti. Glede tečajne politike pa je profesor mnenja, da mora biti tečaj tolarja stabilen in vezan na marko ali ecu. Stabilnost tečaja tolarja mora biti dolgoročen cilj.

Na srečanju z opozicijskimi funkcionarji pa se v glavnem ni pogovarjal o ekonomiji vlade, temveč o splošnih zadevah, zato ne more reči, kakšna je, in če je kaj drugačna opozicijska gospodarska politika. Izrazili pa so mnenja, da bi v Sloveniji potrebovali jasna pravila in čiste odnose v gospodarstvu in pri preoblikovanju podjetij. Osebo pa verjame v zakone in v njihovo pravilnost, saj je to edini način, da lahko gospodarstvo nemoteno funkcionira.

Na vprašanje znamenite teve novinarke, za katero ni novinarske tiskovne konference, če nekaj ne vpraša tudi o predsedniku Milanu Kučanu, je ekonomist Jeffrey Sachs odgovoril, da ga je v Slovenijo povabil tudi Milan Kučan, ko sta se srečala v Davosu in da je njun sedanji razgovor bil ustvarjen in obsežen.

Jeffrey Sachs se je pogovarjal tudi z Drnovškovimi svetovalci, kjer je ugotovil, da Slovenija lahko v 15-ih letih doseže zahodne evropske države, obiskal je Banko Slovenije, agencije za privatizacijo, predvsem pa ga je ves čas spremljal dr. Boris Pleškovič, bivši svetovalec Lojzeta Peterle. Skupaj tudi pripravljata knjigo, ki naj bi govorila o političnem in gospodarskem zlomu Jugoslavije, o nastanku neodvisne Slovenije, nastajanju tržnega sistema pri nas in o problemih pri lastninskem preoblikovanju.

Marjan Horvat

VETERINARSKA POSTAJA LJUTOMER, Razlagova 7

Na podlagi sklepa zbora delavcev dne 15. 6. 1994 objavljamo

JAVNO DRAŽBO

za prodajo poslovnih prostorov v Ljutomeru, Glavni trg 4 (parc. št. 2120), površina 95 m². Izklicna cena je 155.000,00 DEM.

DRAŽBENI POGOJI

1. Izklicna cena je v tolarški protivrednosti po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan plačila.
2. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne ali fizične osebe. Udeleženec mora pred začetkom javne dražbe komaj predložiti pisno pooblastilo in izpisek iz sodnega registra, če je pravna oseba, fizična oseba pa potrdilo o državljanstvu RS. Vsak udeleženec mora predložiti tudi dokazilo o plačilu varščine.
3. Ponudnik se mora v ponudbi izkazati s plačilom varščine v višini 10 % izklicne cene, ki jo plača na dan dražbe pri blagajni. Kupcu, ki bo na dražbi uspel, bomo varščino šteli v plačilo kupnine, drugim udeležencem pa bo po končanem dražbenem postopku brez obresti vrnilo v treh dneh po dražbi.
4. Kupnino je treba plačati v 15 dneh po sklenitvi pogodbe. Prometni davek in vse morebitne druge davke in stroške v zvezi s prenosom lastništva plača kupec.
5. Pogodbo z najboljšim ponudnikom bomo sklenili v sedmih dneh po končani javni dražbi. Če uspeh ponudnika ne bo sklenil pogodbe oziroma ne bo plačal kupnine, se bo pogodba štela za razdrto, plačano varščino pa bomo zadržali.
6. Podrobnejše pogoje in informacije lahko dobite po telefonu številka 069/81 097.
7. Prodajali bomo po načelu videno-kupljeno. Poznejših reklamacij glede stvarnih napak ne bomo upoštevali.
8. Javna dražba bo na Veterinarski postaji Ljutomer, Razlagova 7, 12. 7. 1994 ob 10. uri.

Svetovanje in računalniške storitve
Kocljeva 7
69000 MURSKA SOBOTA
Tel. & telefaks: 069/31 610

AKCIJA SIRS

DO KONCA JUNIJA '94

Računalniški programi za računovodstvo za mala podjetja in obrtnike – po novi zakonodaji:

- glavna knjiga, saldakonti, zamudne obresti, IOP, virmani;
- fakturiranje, obračun prometnega davka;
- vodenje zalog, prevzemni list, obrazec TDR

SAMO 99.999 SIT (brez 5 %PD)

Cena vključuje instalacijo programov in navodila

RAČUNALNIK 386 DX-40

- 4 MB RAM
- TRDI DISK, 170 MB
- KONTROLER – LO KARTICA
- GRAFIČNA KARTICA 51 VGA
- OHIŠJE MINI TOWER ALI BABY
- SLO TIPKOVNICA
- DISKETNA ENOTA 3,5
- 14-BARVNI NISKORADIACIJSKI MONITOR
- MIŠKA in PODLOGA

CENA: 136.900,00 SIT

RELAX 069/22-8000

ŠPANJA	329 DEM
7 DNI	
- 1., 9., 23. 7	439 DEM
10 DNI	
- 6., 30. 7.	589 DEM
GRČIJA	
7 DNI	
- 24., 30. 7.	269 DEM
ITALIJA	
5 DNI	
- 6. 7.	319 DEM
NIZOZEMSKA	
6 DNI	
- 19. 7.	359 DEM
PARIZ	
6 DNI	
- 22. 7.	

LETOVANJA
– SLOVENSKA IN ISTRSKA OBALA 20 za 239 DEM
– SEPTEMBER (7x polpenzion) 109 DEM
– za upokoence še dodatni 15 % popust

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
POČITNIC IN POTOVANJE
Lendavska 19, Murska Sobota

Otrok. Up za vsako napredno družbo. Naš otrok, up za našo družino. Vendar ima naš otrok cerebralno paralizo. In up za našo družino?

Cerebralna paraliza, kaj je to?

Cerebralna paraliza ni bolezen, je stanje. Osebe, ki imajo cerebralno paralizo, niso bolne, so drugačne od drugih, pa kaj, ima pravico do drugačnosti.

So otroci krivi, da imajo cerebralno paralizo? So krivi njihovi starši?

Ne. Z otroki in njihovimi starši se je poigrala narava.

Cerebralna paraliza je posledica poškodb možganskih celic, ki so lahko nastale v času nosečnosti, poroda ali v poporodni dobi. Odnos od mesta v možganih, kjer so celice poškodovane, se kažejo oblike motenj, kot so: motnje gibanja, govora, hranjenja, zavesti, krči... Cerebralne paralize ni možno pozdraviti in sama tudi ne napreduje. S pravočasno in intenzivno obravnavo otrok s posledicami cerebralne paralize je možno delno usposobiti preostale možganske celice, da prevzamejo del funkcij propadlih celic. Skusamo sprožiti pozitivne vzorce, kot jih imajo »zdravi« otroci, da se negativni (napačni) vzorci ne »vtisnejo« v možgane.

Srečanje s cerebralno paralizo sproži v vsakem človeku vrsto praljanj, ki zahtevajo odgovore. Tudi se posebno veliko pri starših, ki so s to motnjo srečali v obliki diagnoze pri svojem otroku.

Za razumevanje z drugačnim otrokom ni mogoče predpisati recepta, lahko pa se naučimo nekaj o njegovih motnjah ter razumeti svet drugačnosti v življenjskem okolju.

Z namenom, da dobijo starši čim več odgovorov na vprašanja, ki se pojavljajo ob otroku, strokovni delavci pa čim več novih spoznanj in izkušenj ter spoznavanja potreb nanaša in otrok pa tudi nova spoznanja, ki so ponekod v svetu in tudi v Sloveniji že uveljavljena, sta Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije in Pomursko društvo za cerebralno paralizo organizirala šolo za starše ob navzočnosti njihovih otrok (dva konca tedna v meščanih in strokovnih delavcih vseh inštitucij, ki se ukvarjajo ali bi se morale s problematiko otrok s cerebralno paralizo (strokovni delavci naslednjih inštitucij: VVO Stefan Kovač, ki je dal na voljo tudi prostore, sekretariata za družbena dejavnosti pri občini M. Soboti, Psihohigijene Zdravstvenega doma, Osnovne šole 3 v M. Soboti, kjer bomo vplejati osnovnošol-

sko izobraževanje otrok s cerebralno paralizo v redne oblike izobraževanja, nevrološke ambulante naše bolnišnice, zavoda za socialno in zavoda za zdravstveno zavarovanje. Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije, ki so podajali strokovni del programa šole. Zavoda za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku ter Pomurskega društva za cerebralno paralizo).

Program šole je obsegal dodatno usposabljanje staršev za ravnanje z drugačnim otrokom z zdravstvenega in sociološkega vidika, premagovanjem stresa in sprostitvene tehnike, otrokovo igro, hranjenje, ravnanje z otrokom, plavanje s praktičnim prikazom ter individualne obravnave otrok udeležencev pri strokovnih izvajalcih šole, pa tudi predstavitev obstoječe zakonodaje s tega področja in predstavitev dela Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije in Pomurskega društva za cerebralno paralizo. Vzporedno z izobraževanjem staršev je bil prav tako namen te šole dodatno informirati vse družbene dejavnike v naši regiji, ki so odgovorni za zdravje, vzgojo, in izobraževanje drugačnih otrok v domačem okolju, o problemih, ki jih imajo starši teh otrok in otroci sami, ter o pravicah, pričakovanih, možnostih ter pripravljenosti posameznikov in institucij za reševanje problematike in seveda tudi za dodatno izobraževanje strokovnih delavcev, ki obravnavajo »drugačne« otroke.

Otroci s posledicami cerebralne paralize so naši otroci, vendar drugačni.

Naši otroci, ki imajo cerebralno paralizo, in njihovi starši živimo polno življenje, ki je zelo težko, vendar vedno odkriva nova spoznanja in daje upanje in motivacijo za doseg še boljših življenjskih razmer in ciljev. Pripravljeni smo nenehno pomagati svojim otrokom. Teh otrok ne želimo zapirati v svoja stanovanja ali jih dajati v zavode, kjer bodo le uboge nemočne statistične številke. Želimo jim pomagati. Želimo darovati velik del svojega življenja tem otrokom, da bodo tudi oni kdaj deležni prijetnejšega življenja, vključevanja v vse oblike vsakdanjega udejstvovanja, kot ga poznajo tisti, ki niso »drugačni«.

Pred leti, v mnogih primerih pa še danes prav tisti, ki bi morali staršem svetovati in jih prepričevati,

da je najboljša, če otroci odrasčajo v okolju svoje družine in njihove ljubezni, v okolju vrstnikov, drugačnih in enakih, z vso vneto trgajo družinske vezi in pošiljajo otroke v razne zavode.

Tudi drugačni otroci se med seboj razlikujejo. Mnogo je takih, ki bi se ob pomoči družine in vseh odgovornih institucij lahko normalno vključili v življenjski ritem DOMAČEGA OKOLJA.

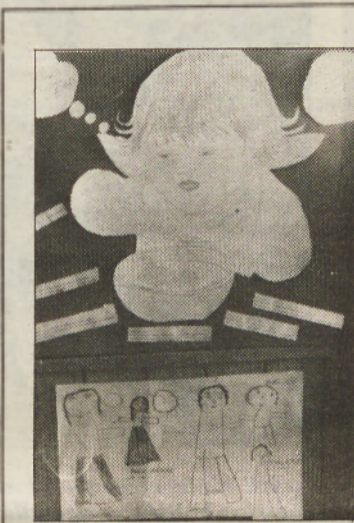
Pomursko društvo za cerebralno paralizo si je zadalo nalogo, da bo aktivno sodelovalo pri reševanju te problematike.

JANKO REŠETA

DELAMO V DOBRO OSEB S POSLEDICAMI CEREBRALNE PARALIZE IN JIM SKUŠAMO POLEPŠATI NEPRIJAZEN VSAKDAN

NAJ TUDI V NJIHOVA SRCA POSIJE SONČEK UPANJA. LJUBEZNI, SPOŠTOVANJA IN SKRBI ŠIRŠE OKOLICE ZANJE

NAJ DRUGAČNOST OTROK NE LOČUJE LJUDI

Tudi predšolski otroci in vzgojiteljice v otroškem vrtcu na Pušči so imeli sklepno prireditev ob koncu šolskega leta. Za to priložnost so pripravili tudi dokaj obsežno razstavo likovnih in drugih izdelkov, ki so nastali med šolskim letom. Vse to so si prišli kasneje ogledat še otroci in vzgojiteljice iz nekaterih drugih vrtcev. Večina jih je bila prijetno presenečenih nad ustvarjalnostjo romskih otrok. (J. G.)

Fotografija: A. ABRAHAM

Pri zasebnikih slabo in »slabo« plačani

Ob spreminjanju pokojninske zakonodaje je postalo aktualno tudi vprašanje, koliko uradno zaslužijo zaposleni pri zasebnih delodajalcih, kajti od uradno izplačane plače je delodajalec dolžan plačati tudi prispevke za socialno zavarovanje. Uradno prikazani osebni dohodki zaposlenih pri zasebnikih so v mnogih primerih tudi dejanski, pomeni, da je delavec toliko resnično tudi dobil. Vendar pa so znani tudi dogovori med delodajalcem in zaposlenim, da uradno delodajalec prikaže najnižjo ali nizko plačo, preostanek pa gre delavcu »neobremenjen« s prispevki v žep. Ker za zaposlene pri pomurskih zasebnih delodajalcih ni mogoče dobiti podatkov, kako so uradno plačani, si lahko za potrditev tega, da so za svoje delo slabo in »slabo« plačani, pomagamo s podatki o zneskih izplačanih denarnih nadomestil za čas bolniške odsotnosti nad trideset dni, saj je višina le-teh odvisna od uradno prikazanih izplačil plač.

Na enoti pomurskega Zavoda za zdravstveno zavarovanje so imeli lani 78 primerov izplačil denarnih nadomestil za čas bolniškega dopusta, ki traja nad trideset dni, in kar pri dvajsetih zavarovancih, zaposlenih pri zasebnikih, so ugotavljali, da so prejeli manj kot celotno plačo, ki je bila zametena plača, ter so jim pri izplačilu nadomestila morali primakniti do zneska zametene plače. Kajti po zdravstvenem zakonu denarno nadomestilo za čas bolniške odsotnosti z dela ne more biti nižje od zametene plače. Za ostalih 58 primerov so ugotavljali, da so uradno prejeli nekoliko več od zametene plače, saj je v povprečju izplačano bruto denarno nadomestilo znašalo 37 tisočakov in pol ali neto nekoliko manj kot 23 in pol tisočakov. Na zdravstveni zavarovalnici za Pomurje pa ugotavljajo, da se je razmerje v primerjavi z letom prej vendar izboljšalo.

V tem letu so izplačali 54 denarnih nadomestil za čas bolniške odsotnosti z dela, v devetih primerih so jim nakazali denarno nadomestilo v višini zametene plače, povprečno denarno nadomestilo za ostalih 45 primerov pa je znašalo nekaj manj kot 43 tisočakov ali neto 26 tisoč 700 tolarjev.

MH

Gostje iz Orehka pri Kranju

Sonček za drugačne

Imeti drugačnega otroka, biti drugačen, je prav gotovo težka življenjska preizkušnja za vsakogar, ki je bil ob rojstvu ali v nesreči prikrajšan za največje človeško bogastvo – za zdrav telesni in duševni razvoj. In tudi takšni otroci imajo pravico do izobraževanja. Pri tem pa jim je seveda potrebno nameniti dodatno družbeno skrb. Tudi takšni otroci morajo torej živeti med nami in vsi, ki smo drugačni od njih, jih moramo razumeti ter jim pomagati.

To je bilo nekaj uvodnih misli pedagoške svetovalk Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in šport MARJE NERAD, ki se je poleg drugih udeležila sklepne prireditve ob koncu šolskega leta na (»posebni«) OŠ Cvetka Golarja v Ljutomeru. Spregovorila je tudi o zanimivem projektu učencev 3. b-razreda podružnice OŠ Orehek pri Kranju, ki so skupaj s svojo učiteljico TATJANO ŠTULAR s svojo raziskovalno nalogo ugotovili, da je pravzaprav

Na sklepni slovesnosti so se z uvodno pesmijo predstavili tudi učenci OŠ Cvetka Golarja Ljutomer.

vsak človek drugačen in da ima vsak v sebi tudi nekaj lepega, dobrega..., kar je treba spoštovati in negovati. Vse, kar so izvedeli, so zapisali in fotografirali, izdali glasilo Čopkova družina in pripravili tudi uprizoritev pravljice o prikupni veverički, ki je imela eno novo drugačnost od drugih, tako da ni mogla skakati kot druge veverice po drevju z veje na vejo. Vse to so povezali tudi s pripovedovanjem o svojem projektnem delu in glasbenimi točkami. Nekateri med njimi so nastopali kot odrasli igralci. Po vsem sodeč se je res uresničila napoved ravnateljice OŠ Cvetka Golarja Ljutomer IRENE CVETKO, naj se pustimo presenetiti.

Ob tej priložnosti so izdali tudi šolsko glasilo z zanimivim naslovom Klepetec.

J. GRAJ

MATERINSKI
DOM

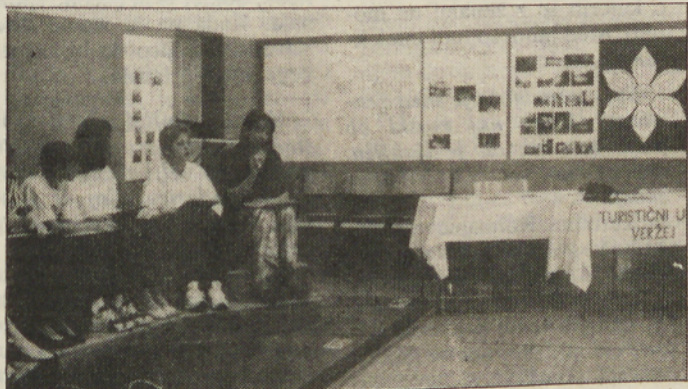
PRISPEVAJTE
ZA
MATERINSKI
DOM!

Bogat turistični dan v OŠ Veržej

Nekaj več kot...

Osnovna šola Veržej je prav gotovo med tistimi vzgojno-izobraževalnimi organizacijami, ki se ne zadovoljujejo samo z delom in povodom. Njihov šolski kolektiv si namreč ves čas prizadeva dati nekaj več od sebe. Če je le možno, želijo biti pri tem tudi izredno izvirni ter inovativni. Tako so pripravili prejšnji četrtletni vsakdanjega pouka dokaj poučen turistični dan. In da bi o njihovem delu zvedeli tudi drugi, so povabili v šolo še starše, predstavnike Zavoda za šolstvo, ljubljanske občine idr. Najbrž nikomur ni bilo žal, da se jim je pridružil.

Najprej so se vsi skupaj zbrali v šolski telovadnici, kjer so člani zgodovinskega krožka NEC predstavili del raziskovalne naloge z naslovom Razvoj turizma v Veržeju, za katero so dobili zlato priznanje na državnem srečanju v Dobru. Tekmovanje je razpisala Zveza prijateljev mladine Slovenije. Tema se jim je zdela zelo zanimiva in naloga na višji spoznal, da bo treba vložiti precej truda. Kmalu so namreč ugotovili, da je pisnih virov za tako naslov malo ali skoraj nič, zato jih je čakalo raziskovanje v pravem pomenu besede. V ta namen so žrtvovali mnogo pota. Spoznali so, da je v Veržeju in okolici toliko naravnih in kulturnih dediščin, da v enem letu niti niso uspeli vsega raziskati in popisati. Vsekakor pa so uresničili osnovni cilj raziskovalne naloge: Kam segajo začetki turizma v Veržeju in kaj lahko kraj ponudi turistom danes. Tako so najprej sestavili krajši pregled zgodovinskega razvoja kraja ter s prijaznim pismom povabili ob Muri. Glede razvoja turizma pa so med drugim ugotovili, da so bili prvi »turisti«, ki so zahajali v Veržej, predvsem romarji. Kraj pa se po-

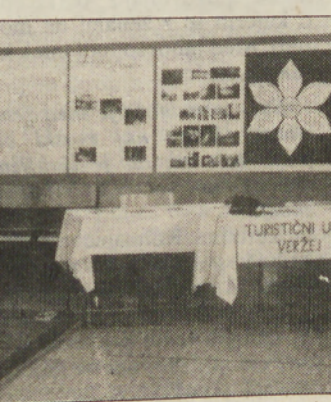

Člani zgodovinskega krožka OŠ Veržej so se zares izkazali. (Fotografija: J.G.)

naša tudi z nekaterimi dobrimi gostilnami, ki so prav tako privabljale izletnike. Zdaj si le-ti lahko ogledajo tudi edini mlin na reki Muri, Kosovo turistično kmetijo, spomenik in spominsko sobo znamenitega skladatelja Slavka Osterca, etnografsko zbirko v šoli in še kaj. V vodniku Veržej z okolico, ki ga je prav tako pripravil zgodovinski krožek in ga ob tej priložnosti izdal ob podpori šole ter drugih, ima posebno mesto seveda tudi termalno kopališče Banovci. Na priložnostni okrogli mizi je tajnik Pomurske turistične zveze ŠTEFAN DRAVEC med drugim dejal, da gre za zelo uspešen projekt, ki presega šolski okvir, in da je bil ta dan turizma kot nalašč za leto turizma. Bila

je dana tudi pobuda, da bi izdali še dvojezični vodnik.

To pa še ni bilo vse, kar so pripravili minuli četrtlet veržejski šolarji in njihovi mentorji. Če je bila tema Razvoj turizma v Veržeju morda za nekoga prerisna in na dokaj visoki ravni, so poskrbeli za sprostitve člani turističnega pod-

mladka (mentorica BOŽENA KOSI), ki so pripravili dramatizacijo besedila domačina JANEZA FERENCA, in sicer so ga naslovili Naš Janez je vseh Janezov Janez.

Posebno doživetje je bila tudi učna pot ob mrtvici reke Mure. Tudi v ta namen so izdali poseben priročnik, ki so ga sestavili biologi OŠ Cezanjevci DANE KATALINIČ ter OŠ Veržej CVETKA IVANČIČ in BOŽENA KOSI. Gre za dokaj koristno učno čtivo in praktične napotke za vse, ki se bodo podali po tej poti. Člani biološkega krožka pa so predstavili zanimiv priročnik o drevesih in grmovnicah okrog OŠ Veržej.

Bilo je torej kaj videti, slišati in zvedeti. JOŽE GRAJ,

Pomurski kmetijci niso zadovoljni z odkupno ceno pšenice

Dolgoročna stabilnost

Že v prejšnji številki smo poročali o nestranskem sestanku, ki ga je v Murski Soboti pripravila občinska podružnica slovenske kmetijske zveze, na njem pa so spregovorili o problematiki kmetijstva. Žal na ta sestanek kljub povabilu ni bilo tistih, ki so najodgovornejši za razmere v slovenskem kmetijstvu, zato je prizadeti niso dobili odgovorov na vprašanja. Zbor je sprejel nekatere sklepe in jih naslovil na ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj ter na predsednika vlade, z njimi pa od odgovornih zahteva doslednejše izvajanje načrtovane kmetijske politike.

Udeleženci zbora so podprli strategijo razvoja slovenskega kmetijstva, ki je lani dobila veliko podporo v državnem zboru, vendar sprejem strategije se ne pomeni rešitve za slovensko kmetijstvo. Kmetijci namreč ugotavljajo, da tekoča ekonomska politika še vedno ni skladna s to strategijo, saj vlada uveljavlja proračunsko, cenovno in izvozno politiko, ki je v nasprotju s sprejeto strategijo. Vlada zlasti namyja z zakonskimi predlogi, ki so potrebni za izvajanje strategije, saj je bilo doslej v državnem zboru sprejetih le malo tistih zakonov, zato kmetijci zahtevajo, da vlada čim prej predloži državnemu

zboru v obravnavo in sprejem ustrezne akte, hkrati pa tudi spoštuje sklepe državnega zbora. Prav tako zahtevajo zakonitev tržnih redov za kmetijske pridelke, dosledno izvajanje zakona o posebnih dajatvah na uvoz kmetijskih pridelkov in ustrezni nadzor nad tem. Ker to področje ni ustrezno urejeno, to nekateri spretno izkoriščajo, posledice pa čutijo predvsem kmetijci. Na zboru so zato zahtevali, da se vse uvozne dajatve za kmetijske pridelke plačujejo takoj ob uvozu, vrnejo pa se ob izvozu.

Ker se bliža žetev, so seveda precej pozornosti namenili odkupu letošnjega pridelka pše-

nice in seveda cenam. Po vladnem predlogu stane letos kilogram pšenice prvega kakovostnega razreda 26,60 tolarja, za drugi kakovostni razred pa naj bi pridelovalci dobili 24,60 tolarja. Pidelovalci se s takšno ceno seveda ne strinjajo, saj je le za 10 odstotkov višja od lanske, medtem ko so druge cene in stroški pridelave precej bolj porasli. Kmetijci zahtevajo višje odkupne cene, saj bi po njihovem za kilogram pšenice prvega kakovostnega razreda morali dobiti vsaj 30 tolarjev, za drugi kakovostni razred pa 28 tolarjev. Tudi rok plačila za oddano pšenico ne sme biti daljši od 15 dni, medtem ko mora biti pravilnik o odkupu pšenice jasn in pravočasno pripravljen. Določiti je treba tudi odkupna mesta, saj se pojavljajo govorice, da bodo pšenico odkupovali le na nekaterih odkupnih postajah, pridelovalci pa zahtevajo, da možnosti za oddajo pšenice ne smejo biti slabše kot lani. Sicer pa poudarjajo, da je nesprijemljivo določanje odkupnih cen za vsako letino posebej, pač pa je

potrebna dolgoročna stabilnost, saj se bodo kmetje le tako lahko odločali, kaj bodo pridelovali. Ne strinjajo se tudi z določanjem odkupne cene mleka, saj vlada pri tem ne upošteva sklepa državnega zbora, ki je bil sprejet ob obravnavi proračunskega memoranduma. Od vlade zahtevajo, da zagotovi polno pokrivanje revidiranih stroškov prireje, hkrati pa naj tudi upošteva razmerja cen med mlekom, govejo živino, prašiči in drugimi kmetijskimi pridelki.

Kmetijci podpirajo čim hitrejši sprejem zakona o kmetijsko-gozdarski zbornici, prek svojih predstavnikov pa morajo biti vključeni tudi v socialno partnerstvo. Niso pa mogli mimo lanskoletne suše, točneje mimo porabe sredstev, ki jih je država namenila prizade-tim območjem oziroma kmetom.

LUDVIK KOVAČ

Peronospora na trti

Peronospora je glivična bolezen, ki se je prenesla v Evropo iz Amerike s samorodnicami v drugi polovici prejšnjega stoletja. Sestrednice so uvažali kot podlago žlahtni vinski trti. Peronospora je bila do odkritja škropliv na podlagi bakra nerešljiva uganke za vinogradnike. Tudi v današnjem času lahko peronospora, ki napada vse zelene dele trte, naredi veliko škodo in marsikaj preseneti vinogradnike. Letošnje leto, ki sledi dvema mraznim letoma, kaže, da moramo računati na močnejši pojav peronospore.

Mnogi si pogledno zunanje znake na listju, ki kažejo na peronosporo. To so rumeni oljni madeži na sprednji strani lista. Te pege so posledica primarne infekcije in se lahko pojavijo že pred cvetenjem, konec maja ali v prvi polovici junija, seveda odvisno od vremenskih razmer. Tu predvsem odločajo padavine, saj bi morala v dveh dneh pasti vsaj 10 mm udeža (10 l na m²), nočna temperatura zraka vsaj 8-13 stopinj C, vlažno listje, lahko tudi rosa in seveda potencial bolezni, trossov, ki so v odpadnem listju. Čas, ki preteče od odklona do pojavnosti oljnih peg na listju, imenujemo inkubacija. Inkubacija je odvisna od nočne temperature, intenzivnosti padavin in je v drugi polovici maja 12-15 dni, v začetku junija 12-14 dni, v sredini junija 9-10 dni, konec junija 6-7 dni, ter julija in avgusta 5-6 dni. To pomeni, da moramo pred iztekom tega časa trto zaščititi s preventivnimi fungicidi (glejte navodilo 1). Zato je zgrešeno mišljenje marsikaterega vinogradnika, ki gre v tej prvi fazi primarnih okužb škropljenju proti peronospori napoveduje protiperonosporne ukrepe, ki so bil rok, do katerega smo morali zaščititi vinski trto, 1. junij. Ta termin smo napovedali na podlagi pasono oljne madeže v predvidenem roku odkritja v marsikaterem vinogradu, čeprav se to zgodí malokdaj, nam da mišliti, da je lahko peronospora

nepredvidljiva. Naslednji termini izteka inkubacije in pričakovani pojav peg bi bil: padavine 29. in 30. maja, pojav peg med 11. in 14. junijem, padavine 4. in 5. junija, pojav peg med 15. in 17. junijem, padavine 9.6. (iztek inkubacije 19. junija) in padavine 12. in 13. junija, pege pričakujemo od 21. do 23. junija. Na podlagi teh predvidevanj vidimo, da bo mesec junij zelo aktiven, kar se tiče peronospore, to potrjuje tudi staro pravilo, da o rastejo gobe, vinogradniki nimamo mirnih noči.

Da se »oljne« pege ne pojavijo, morajo biti listje vinske trte in kabrniki (grozdiki) prevlečeni z fungicidno oblogo. Zato je pomembno, kljub temu da vinska trta cveti, da imamo vinsko trto zaščiteno, kajti škoda, ki lahko nastane zaradi peronospore, je večja, kot pa naj bi se teoretično zmanjšala kalivost peloda zaradi škropljenja. Najhujša pa je škoda zaradi peronospore na kabrniki, saj glivica, ki začne delovati, uniči del kabrnika ali tudi cellega. S primarnimi okužbami (oljne pege na sprednji strani lista) se pojavi, če je ponoči vlažno listje, in to v enem do dveh dneh, tudi belkasta prevleka na spodnji strani okuženega lista in potem te trosi nosi veter na sosednje liste in grozde in tam, če pade na vlažen list, ponovno nastanejo rumene pege, in tako se glivica širi (sekundarna okužba). V primerih, ko smo pri pregledu vinograda že ugotovili oljne madeže, svetujemo upo-

rabo sistemskih fungicidov proti peronospori (glejte navodilo 2). Sistemski fungicidi, če jih v prejšnjih letih nismo dosti uporabljali, da bi se razvila rezistenca (odpornost glivice na aktivno snov pripravka), pokrijejo okužbo za 3-4 dni nazaj in preventivno zaščitijo zelene dele trte za 8-10 dni naprej. Sistemski fungicide uporabljamo maksimalno 2-do 3-krat na leto, in to v fazi, ko je največja nevarnost za peronosporo (pred cvetenjem in po njem) ali v primeru, če so presledki med posameznimi škropljenji zaradi dežja daljši kot 12 dni. Največjo napako pa delajo vinogradniki, ker naseđajo miselnosti, da sistemski pripravki ščitijo trto tudi do tri tedne, to je redkokdaj res, saj če so ugodne vremenske razmere, je lahko teoretično tudi presledek večji. In če niso ugodne možnosti za peronosporo, se lahko pojavi še večja nadloga oidij, ki za svoj razvoj ne potrebuje dežja, temveč le večjo relativno vlažnost zraka (nad 90%). Letos izjemoma na enem trsu istočasno zasledimo peronosporo in oidij. Po zadnjem škropljenju s sistemskimi fungicidi ne sme biti presledek 14 dni in več, temveč le 10-11 dni, saj kot smo napisali ta škropiva ščitijo trto za nazaj in za naprej in če tega ne upoštevamo in presledek povečamo ostaje trta 3-4 dni nazaščitena in nastala je lahko okužba. Nevarnost peronospore traja do takrat, dokler se listne reže ne zapro in najkasneje se zapro na grozdnih peceljčkih in mladem listju, ki požene v mesecu avgustu po vršičkanju. Glivica lahko še v drugi polovici julija, ko so jagode že formirane, prodre prek grozdnega peceljčka v notranjost jagode, ta se začne od znotraj navzven sušiti, dobiva vijoličasto-modro barvo, in propade. Na enem grozdu je lahko napadena ena ali več ja-

god (navarnost v letih, ko se cvetenje zavleče). Zadnja napaka vinogradnikov pri škropljenju pa je, da v avgustu škropijo samo območje grozdov, pozabljajo pa na vršičke (mlade liste), ki jih potem pozna peronospora požge in za dozorevanje smo s tem izgubili prepotrebno mlado in zeleno listje, v odpadlem listju pa se kopiči potencial peronospore za naslednja leta.

Navodilo 1: Organski, kombinirani in bakeni fungicidi v prometu (trgovska imena), kontaktni - preventivni fungicidi: Folpet 0,25% konc. ali 2,5 kg/ha, Dithane M45 0,25%, 2,5 kg/ha Antrakol 0,20% konc. ali 2,0 kg/ha, Polylam combi 0,2% ali 2,0 kg/ha. Uporabljamo jih v prvih razvojnih fazah (maj, junij, prva polovica julija). Bakreni antrakol 0,3-0,5% ali 3-5 kg/ha, Bakreni euparen 0,3% ali 3 kg/ha, Cupramix 0,35% ali 3,5 kg/ha. Uporabljamo jih julija. Cuprablau Z 0,3% ali 3 kg/ha, Champion 0,4% ali 4 kg/ha, Cuproxat F1 0,5-0,75% ali 5-7 l/ha, Kupropin 0,5% ali 5 kg/ha. Uporabljamo jih za zadnja škropljenja konec julija in v začetku avgusta.

Navodilo 2: Sistemski fungicidi (kurativno-zdravstveno in preventivno delovanje): Ridomil MZ 0,25% ali 2,5 kg/ha, Sandofan F 0,1-0,12% ali 1-1,2 kg/ha, Galben M 0,25% ali 2,5 kg/ha, Galben Cu 0,4-0,5% ali 4-5 kg/ha, Mikal B 0,6% ali 6 kg/ha, Antrakol combi 0,2% ali 2 kg/ha. Uporabljamo jih pred cvetenjem in po njem, vendar ne več kot 2-do 3-krat v sezoni. Mikal ima specifično delovanje in ni mogoča rezistenca, vendar ga moramo uporabiti trikrat zaporedoma v 10-dnevnih presledkih, toda pri prvem škropljenju ne sme biti vinograd že okužen. Antrakol combi je polysistemik in ima le 1-2 dni delovanja za nazaj (kurativa).

ERNEST NOVAK, dipl. inž. agr.

Reja telet

Za teleta, ki so namenjena za plemensko rejo, zadostuje koncentracija 100g na liter vode. Bikcem, ki so namenjeni za pitanje, povečamo koncentracijo na 125g nadomestka na liter vode. Mlečni nadomestek vsebuje stimulator rasti (avoparcin ali flavomicin ali pa probiotike), ki izboljšuje prirast in preprečuje driske. Novorojeno tele mora naravni zaščitni sistem proti boleznim šele vzpostaviti, zato mora sprejeti zaščitne snovi, ki so v mlečju takoj po porodu (najpozneje v 6 urah). Z mlečnim nadomestkom začnemo v 2. tednu starosti, ki ga postopno zamenjamo za materino mleko, kot je navedeno v prejšnji tabeli.

Kemična sestava mlečnega nadomestka (N - K 1E (Inntaler)

20,50 % beljakovin	9,50 % pepel
16,50 % maščob	1,20 % Ca
1,75 % lizin	0,80 % P
0,50 % vlaknina	

50000 IE Vitamin A	400 mg Cholinchlorid
5000 IE Vitamin D3	3 mg Vitamin K3
50 mg Vitamin E	80 mg Zelezo
120 mg Vitamin C	40 mg Mangan
10 mg Vitamin B1	40 mg Cink
25 mg Vitamin B2	4 mg Baker
6 mg Vitamin B6	0,2 mg Jod
20 mcg Vitamin B12	0,2 mg Kobalt
14 mg Calcium-D-Pantothentat	40 mg Avoparcin
30 mg Niacin	0,3 mg Selen
200 mg Biotin	

Vzreja telet za zakol

Razlikovati moramo vzrejo telet, ki so namenjena za nadaljnje pitanje, vzrejo teličk za plemo in prirejo telečjega mesa, vendar uporabljamo predvsem mlečne pasme (črnobelo, sivorjavo), pri simentalški pasmi pa teleta za meso uporabljamo le v skrajnem primeru če ni sposoben za nadaljnjo rejo ali pa če je telet preveč.

V preteklosti smo pri nas pitali teleta za belo meso. Značilnost tega pitanja je bila, da so živali dosegale visoke dnevne priraste, kar je bilo močno povezano z lastnostmi daljšega pitanja z mlekom ali mlečnim nadomestkom, ki je edina hrana telet za pitanje. Značilnost teh telet je bila, da so imela svetlo barvo mesa, kar pa je odvisno od količine železa v obroku. Normalna koncentracija železa za mlajše živali je 50 mg Fe/kg, za starejša teleta pa je 30 mg Fe/kg. Če je koncentracija Fe v krvi premajhna, se zniža koncentracija hemoglobina v krvi, kar ima za posledico anemijo (slabokrvnost), zaradi katere se zmanjšajo uživanje krme ter dnevni prirasti.

Krma, ki jo uporabljamo za intenzivni način klasičnega pitanja telet, je mleko ali mlečni nadomestki. Uporaba močne krme je sicer primerna, vendar ne za vrhunske prirastke in svetlo barvo mesa. Kakovost telečjega mesa je bolj odvisna od hitrosti rasti in vsebnosti maščobe. Zelo mlada teleta (pri teži 60 kg) imajo v prirastku 50 g/kg mastnega tkiva, pri teži 150 kg pa že 120 g/kg. Delež beljakovin ostane ves čas skoraj nespremenjen, zmanjša pa se delež vode.

Pri nas je klanje telet uradno prepovedano, koljejo se lahko izločena teleta, ki niso za nadaljnjo rejo.

Z rejo telet, ki so namenjena za prirejo telečjega mesa, naj bo čimbolj intenzivno pitanje vse do zakola. Teža telet ob zakolu pa naj ne bi bila pod 150 kg žive teže, kot je sedaj običaj, saj nova evropska zakonodaja dovoljuje težo trupov 150 kg kar dovoljuje da telet pitamo do 250 kg žive teže, vendar ne sme biti starejše od 6 mesecev.

V preteklosti je prireja telečjega mesa povsod temeljila na krmljenju telet z mlekom ali mlečnim nadomestkom, vedno torej na tekoči krmi in napajanju.

Pitanje s polnomastnim mlekom je povsod negospodarno, pitanje z mlečnimi nadomestki je nekoliko cenejše, vendar zelo zahtevno.

Novo tehnologije pitanja telet za meso so za zgodaj odstavljenih telet, katerim mleko ali mlečni nadomestek postopoma zamenja koncentrat. Prej ko tele odvadimo od sesanja in preidemo na suhi koncentrat, manjši bo stres za tele.

(Nadaljevanje prihodnjic)
Kmetijska svetovalna služba
pri ŽVZ za Pomurje M. Sobota:
JOŽE PUHAN, dipl. inž. agr.

Ocenili mlečne izdelke

Ocenjevanje mlečnih izdelkov v okviru mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni je postalo že tradicionalno, saj je bilo letošnje 18. po vrsti. Posebna strokovna komisija, sestavljena iz strokovnjakov inštituta za mlekarstvo pri biotehniški fakulteti v Ljubljani, slovenskih mlekarov in varaždinske mlekarne, ki je v torek ocenjevala mlečne izdelke, je imela tokrat nekoliko lažje delo, saj je prejela v ocenitev le 42 vzorcev iz Nizozemske, Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije. Še posebej so letos odpovedali slovenski mlekarji, saj sta svoje izdelke poslali v ocenitev le dve mlekarji (Pomurske mlekarne in Mlekopromet Ljutomer), po besedah prof. dr. Franceta Krvine, ki je predsedoval strokovni komisiji, pa je navkljub vsemu spodbudno, da se kakovost mlečnih izdelkov izboljšuje. To potrjuje tudi podatek, da je bilo od 42 vzorcev kar 22 vzorcev uvrščenih v ekstra kakovostni razred, od teh pa je 6 izdelkov dobilo najvišjo možno oceno 20.

Da je v Pomurskih mlekarnah kakovost postala tradicija, najbolj zgovorno potrjuje oceno, saj je bilo od 12 izdelkov, ki so jih poslali v ocenitev, kar devet uvrščenih v ekstra kakovostni razred, dva izdelka (pasterizirana kislá smetana in polnomastno mleko v prahu) pa sta dobila tudi najvišjo možno oceno. V ekstra kakovostni razred se je uvrstilo tudi vseh pet izdelkov Mlekoprometa iz Ljutomer, trdi sir zbrine pa je dobil maksimalno število točk. Med tujimi mlekarji se je najbolj odrezala varaždinska Vindija, saj je komisija 7 izdelkov od 12 poslanih uvrstila v ekstra kakovostni razred, trije izdelki (kozji sir caprilo, mlečni puding z okusom vanilije in mlečni puding z okusom čokolade) pa so si prislužili najvišje število točk.

Čeprav se večina slovenskih mlekarov ocenjevanja ni udeležila, pa je število tistih, ki so prijavile svojo udeležbo na letošnjem kmetijskem sejmu, večje kot lani in slovenski mlekarji se bodo predstavili na skupnem razstavnem prostoru.

L. KOVAČ

Dogajanja na ljubljanski borzi

Spoštovane bralke in bralci, tokrat bo poročanje o dogajanjih na ljubljanski borzi oziroma na trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom 14. 6. in ponedeljkom 20. 6. 1994.

Ljubljanska borza je 15. 6. 1991 objavila sporočilo za javnost za delniško družbo Grad, saj je bilo 10. 6. začasno zaustavljeno trgovanje z njihovo delnico zaradi 30 odstotnega porasta le te. V tej delniški družbi smatrajo, da je na spremeni- njanje cene vplival zaključen proces lastninskega preoblikovanja in predstavitev novih programskih paketov za finančnomaterialno poslovanje.

Istega dne je Ljubljanska borza objavila sporočilo za javnost v zvezi z delnicami Hipotekarne banke Brežice in sicer, da je Odbor za sprejem vrednostnih papirjev in članov na borzo sprejel sklep o izključitvi rednih in prednostnih delnic omenjene banke iz kotacije na borzi in to kljub ustavitvi prednacijskega postopka v isti banki (odločba 6/10-II/94 Banke Slovenije). Svojo odločitev utemeljuje Odbor s tem, da bi bilo pridobivanje lastnih delnic na način, ki izhaja iz dokumentacije o sklenjenih kupoprodajnih pogodbah med delničarji HBB, ki so istočasno tudi njeni dožniki in HBB v nasprotju z zakonom o gospodarskih družbah. Odbor za sprejem namreč smatra, da bi se na ta način preko borze vršila primarna emisija. Istočasno se sklicuje na prvi odstavek 92. člena Zakona o trgu vrednostnih papirjev, ki določa, da lahko borza umakne posamezni vrednostni papir iz kotacije, če izdajatelj vrednostnega papirja ali vrednostni papir ne izpolnjuje pogojev za kotacijo in če je to potrebno za zaščito investitorjev.

Na sporočilo za javnost se je že naslednjega dne odzvala Hipotekarna banka Brežice, ki smatra, da je izključitev njihovih delnic sporna, zato je objavila stališče delničarjev te banke, ki je bilo izraženo na zboru delničarjev. Iz le tega izhaja, da je pridobitev delnic na prej omenjeni način v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah (ZGD) in sicer gre za pridobitev po prvi alineji 1. točke 240. člena ZGD. Pridobitev po tem členu ZGD je po komentarju ZGD sicer nedopustna, ker presega zakonsko določenih 10 odstotkov osnovnega kapitala, vendar kot povdarjajo, je za te primere predvidena rešitev po 2. točki 243. člena ZGD (družba mora tako pridobljene delnice odsvojiti v treh letih po pridobitvi).

Nadalje povdarjajo, da ne gre niti za prvo prodajo, niti za primarno emisijo, saj so bile delnice v celoti prodane 28. 6. 1993. V zvezi z neizpolnjevanjem pogojev za kotacijo in zaščito investitorjev, pa v HBB menijo, da banka pogoje izpolnjuje, ter da podatki revizorske hiše Coopers & Lybrand jasno dokazujejo, da delničarji po opravljenih ukrepih konec leta 1993 ne potrebujejo nobene zaščite. Obe obvestili kažeta, da bo na razplet glede teh delnic po-

trebno še počakati, do takrat pa se s temi delnicami trguje na OTC (po četrtkovem borznem sestanku se je s temi delnicami trgovalo po ceni 2500 SIT).

Uvrščena kotacija I - obveznice

14. 6. je enotni tečaj RSL 1 iz 104,9 zdrsnil na 104,4 (več kot 241 mio tolarjev prometa), naslednjega dne na 103,9 pri nekaj manj kot 104,4 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 103,7, ko je bilo za 58,3 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj porasel na 104,0, ko je bilo za več kot 203,5 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa se vrnil na 103,7 pri nekaj manj kot 74 mio tolarjev prometa.

V torek je enotni tečaj obveznice RSL 2 sicer iz 109,6 porasel na 109,7 (3,7 mio tolarjev prometa), vendar se je naslednjega dne vrnil na 109,6 pri nekaj manj kot 1,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa padel na 109,3, ko je bilo za 27,9 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj padel na 108,7 (10 mio tolarjev prometa), v ponedeljek pa porasel na 108,8, ko je bilo za več kot 53,1 mio tolarjev prometa.

Po dvajsetih dneh je bil 15. 6. opravljen promet z obveznico RSL 8 (431 tisoč tolarjev), njen enotni tečaj pa je iz 88,0 zdrsnil na 84,1. V petek je njen enotni tečaj porasel na 85,4 prometa pa je bilo za 375 tisoč tolarjev.

Enotni tečaj obveznice RSL 11 se je v torek zadržal na ponedeljkovem nivoju (99,5), prometa pa je bilo za več kot 30,5 mio tolarjev. V petek so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 49,3 mio tolarjev po tečaju 99,2, v ponedeljek pa je bilo za 81,4 mio tolarjev prometa, njen enotni tečaj pa se je izoblikoval na 99,5.

Z obveznico RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo so bili takoj v torek kot v sredo prijavljeni aplikacijski posli v skupni vrednosti 114 tisoč tolarjev po nespremenjenem tečaju 101,9. V petek je njen enotni tečaj porasel na 102,0, ko je bilo za 4,2 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 100,7 pri prometu 177 tisoč tolarjev.

Nespremenjen enotni tečaj (105,0) je obveznico RSL 2 z iskoriščeno davčno olajšavo zadržala vse do petka, v torek in v četrtek so bili sklenjeni aplikacijski posli v skupni vrednosti 250 tisoč tolarjev, v sredo in petek pa je bilo skupno za mio tolarjev prometa.

Uvrščena kotacija II - obveznice

Iz 100,3 na 100,1 je v sredo padel enotni tečaj obveznice Mesto Ljubljana, ko je bilo za 512 tisoč tolarjev prometa, v četrtek pa so bili sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti 34 tisoč tolarjev ponovno po tečaju 100,3. V petek je njen enotni tečaj padel na 100,2 pri prometu 239 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa se vrnil na 100,3 (68 tisoč tolarjev - aplikacija).

Enotni tečaj obveznice SKB 1 je v torek iz 104,6 poskočil na 104,9, ko je bilo za 584 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne sicer rahlo padel na 104,8 (833 tisoč tolarjev prometa), v četrtek pa se je vrnil na 104,9 pri 5,1 mio tolarjev prometa. V petek so bili prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 378 tisoč tolarjev po tečaju 105,7, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj padel na 104,0 pri skromnem prometu 83 tisoč tolarjev.

Prosti trg - obveznice

Z obveznico Gorenje so bili v torek sklenjeni aplikacijski posli v vrednosti več kot 1,1 mio tolarjev po tečaju 103,2, naslednjega dne je njen enotni tečaj poskočil na 105,0 pri skromnem prometu 3 tisoč tolarjev (1 lot), v četrtek pa je bil ponovno prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 12 tisoč tolarjev po tečaju 103,0. Aplikacijski posel je bil nato sklenjen tudi v petek v vrednosti 69 tisoč tolarjev po tečaju 102,6.

Z obveznico Občina Šmarje se je trgovalo šele 20. 6., njen enotni tečaj je iz 92,8 padel na 91,3, ko je bilo za 726 tisoč tolarjev aplikacijskih poslov. 14. 6. je enotni tečaj Občina Laško iz 88,0 zdrsnil na 86,5 in se na tem nivoju zadržal tudi v sredo, ko je bilo skupno za več kot 2,2 mio tolarjev prometa, v četrtek so bili v vrednosti 884 tisoč tolarjev sklenjeni aplikacijski posli po tečaju 89,0, v petek pa v vrednosti 346 tisoč po tečaju 87,0. Z obveznico Občine Zagorje so bili v sredo prijavljeni aplikacijski posli v vrednosti 765 tisoč tolarjev po tečaju 77,0 (-0,3 odstotne točke), naslednjega dne pa se je njen enotni tečaj vrnil na 77,3, ko je bilo za nekaj manj kot 1,3 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj padel na 76,4 pri prometu 354 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa porasel na 76,9 (827 tisoč tolarjev).

V torek je enotni tečaj obveznice PTT Celje iz 101,0 poskočil na 101,5, ko je bil za 165 tisoč tolarjev prometa, v sredo in petek pa so bili po enakem tečaju prijavljeni aplikacijski posli v skupni vrednosti 144 tisoč tolarjev. Z obveznico PTT Ljubljana je bil v torek prijavljen aplikacijski posel v vrednosti 27 tisoč tolarjev po nespremenjenem tečaju 106,6, naslednjega dne je njen enotni tečaj porasel na 106,7 pri prometu 107 tisoč tolarjev, v petek pa na 106,8 (72 tisoč tolarjev prometa). Enotni tečaj obveznice PTT Nova Gorica je v torek iz 100,2 porasel na 100,5, ko je bilo za nekaj manj kot 2,3 mio tolarjev prometa, v petek padel na 100,4 pri prometu 604 tisoč tolarjev, v ponedeljek pa na 99,3 (199 tisoč tolarjev - aplikacija).

Enotni tečaj obveznice Rogaška 1 je v torek iz 97,8 padel na 96,3, ko je bilo za 169 tisoč tolarjev prometa, naslednjega dne pa porasel na 97,5 pri prometu 310 tisoč tolarjev.

Prosti trg - redne delnice

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice Dadas iz 241987 porasel na 243102, ko je bilo za nekaj manj kot 12,2 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 240004 pri 32,9 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 236776 (7,8 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj padel na 228048, ko je bilo za 46,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa na 215619 pri 68,8 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj redne delnice Finmedia je v torek iz 125872 porasel na 126156, ko je bilo za 6,1 mio tolarjev prometa, v sredo padel na 123537 pri 3,7 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 123142 (več kot 2,3 mio tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 123383, ko je bilo za 6,7 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 119158 (13 mio tolarjev prometa).

Po objavi sporočila za javnost in s tem sprostitev trgovanja z delnico Grad je enotni tečaj te delnice v sredo, v četrtek in v petek poskočil za 10 odstotkov, v sredo na 3689 pri skromnem prometu 37 tisoč tolarjev, v četrtek na 4058, ko je bil promet ponovno skromen (11 tisoč tolarjev), v petek pa na 4464 (598 tisoč tolarjev prometa).

V torek je enotni tečaj delnice LEK iz 11688 padel na 111595, ko je bilo za 6,8 mio tolarjev prometa, naslednjega dne pa na 11501 pri 1,9 mio tolarjev prometa. V petek je njen enotni tečaj neznatno porasel na 11508 (69 tisoč tolarjev prometa), v ponedeljek pa na 11525, ko je bilo za 692 tisoč tolarjev prometa.

Na torkovem borznem sestanku je enotni tečaj delnice MK Založba rahlo porasel iz 10290 na 10303, ko je bilo za nekaj manj kot 2,5 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 10221 pri prometu 716 tisoč tolarjev, v četrtek pa na 10050 (221 tisoč tolarjev prometa). V petek je njen enotni tečaj porasel na 10186, ko je bilo za 9,4 mio tolarjev prometa, v ponedeljek pa padel na 10141 pri 1,2 mio tolarjev prometa.

Enotni tečaj delnice NIKA je v torek iz 147419 porasel na 147533, ko je bilo za nekaj manj kot 11,7 mio tolarjev prometa, naslednjega dne padel na 145402 pri več kot 43,6 mio tolarjev prometa, v četrtek pa na 145383 (nekaj manj kot 7 mio tolarjev prometa).

Tonečka Božinovič

Strokovnjak odgovarja

informacije na tel.: 069 31-650

Kaj moram storiti, ko bo uraden pričetek zbiranja certifikatov? Bo nekdo potikal na moja vrata in ga prišel iskat, grem z njim na banko ali pošto, naj poiščem sedež investicijske družbe, za katero sem se odločil...?

Ob pričetku zbiranja certifikatov je najprej potreben temeljit premislek o sami naložbi certifikata. Načeloma lahko izbirate med tremi osnovnimi možnostmi naložb:

- v podjetje, v katerem ste bili ali ste zaposleni
- v podjetje, ki bo objavilo javno prodajo delnic
- v pooblaščen investicijsko družbo

Svetujemo vam, da se odločite svoj certifikat naložiti v pooblaščen investicijsko družbo.

razlogi za to pa so najmanj trije:

- zaradi razpršenosti bodo naložbe bolj varne
- skrb za vašo naložbo prevzamejo strokovnjaki za ta področja
- naložbe v pooblaščen investicijsko družbo bodo preglednejše, saj bodo njihove delnice kotirale na borzi

Poleg navedenih treh razlogov je naložba v PID tudi bolj zanesljiva, saj bo nad zakonitostjo in pravilnostjo njihovega poslovanja bdela državna agencija za trg vrednostnih papirjev.

Ko se odločite za vrsto naložbe in za PID oz. podjetje, v katerega boste vložili svoj certifikat, je odločilni korak že za vami. Vpisna mesta bodo objavljena v dnevnem časopisu.

Triglav
Pooblaščen investicijska družba
ob Muri d.d.
v ustanavljanju

MEDNARODNI FINANČNI TRG

LONDON:	TEDENSKO POVP.	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
USD/AT	11.4218	11.5730	11.2440	11.1570
DEM/AT	7.0296	7.0318	7.0275	7.0228

ZVEZA BANK CELOVEČ: V ATS 100 ENOT	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	700.69	706.25	700.75
CHF	832.79	838.45	829.60
SIT	8.80	9.20	8.80

NE MADŽARŠKE: SREDNJI TEČAJ V FORINTIH ZA ENOTO, ATS 100 ENOT	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	63.23	63.03	63.72
CHF	75.16	74.83	75.45
ATS	898.83	896.05	905.81

NARODNA BANKA HRVAŠKE: SREDNJI TEČAJ V HRK ZA 100 ENOT	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	371.40	371.14	371.97
CHF	440.95	439.07	442.21
ATS	52.80	52.76	52.88
SIT	4.68	4.68	4.68

DOMAČI TRG: V SIT ZA ENOTO, ZA HRK 100 ENOT

LB, D.D., LJUBLJANA:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.50	78.48	77.50
ATS	10.96	11.16	10.96
CHF	91.53	93.16	91.53
HRK	2050.00	2500.00	2050.00

SKB, D.D., LJUBLJANA:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.41	78.38	77.41
ATS	10.50	11.10	10.50
CHF	90.05	93.03	90.05
HRK	1900.00	2300.00	1900.00

A-BANKA, D.D., LJUBLJANA:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.49	78.40	77.49
ATS	10.92	11.10	10.92
CHF	90.06	92.25	90.06
HRK	1800.00	2150.00	1800.00

EBANKA, D.D., MARIBOR:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.43	78.39	77.43
ATS	10.85	11.09	10.85
CHF	89.43	92.18	89.43
HRK			

KB, D.D., MARIBOR:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.00	78.43	77.00
ATS	10.90	11.10	10.90
CHF	91.23	92.91	91.23
HRK			

PB, D.D., MURSKA SOBOTA:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.00	78.50	77.00
ATS	10.55	11.03	10.55
CHF	90.20	92.40	90.20
HRK	2000.00	2200.00	2000.00

PROBANKA, D.D., MARIBOR:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.36	78.46	77.36
ATS	10.93	11.17	10.93
CHF	91.29	92.97	91.29
HRK			

BANKA CELJE, D.D., CELJE:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.33	78.41	77.33
ATS	10.91	11.09	10.91
CHF	92.00	93.80	92.00
HRK			

PUBLIKUM, CELJE:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.61	78.13	77.61
ATS	10.99	11.06	10.99
CHF	91.48	92.66	91.48
HRK			

PUBLIKUM, MARIBOR:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.54	78.10	77.54
ATS	10.92	11.04	10.92
CHF	90.25	92.15	90.25
HRK			

PUBLIKUM, ŠENTIL:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.24	78.56	77.24
ATS	10.78	11.19	10.78
CHF	90.40	92.23	90.40
HRK			

POVPREČJE BANČNIH MENJALNIC:	14. 6. 1994	20. 6. 1994	21. 6. 1994
DEM	77.49	78.59	77.48
ATS	10.86	11.16	10.83
CHF	90.97	93.26	91.06
HRK	1922.03	2248.18	1912.08

VIR: Degan in trg, podatkovno-informacijski sistem časnika Finance
Lep pozdrav!

Finance

Cesta prvih borcev 8, Brežice 32050
t 0608 62-236, Telefaks: 0608 62-852

POSLOVALNICA LJUBLJANA
Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
t 01 31-555, Telefaks: 01 31-347

POSLOVALNICA MARIBOR
Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
t 02 23-460, Telefaks: 02 23-460

PONUDBA ZA PODJETJA - DEPOZITI

CREDITANSTALT-NOVA BANKA - ENOTA M. Sobota

sprejema naslednje vrste tolarjskih depozitov:

- depozite na vpogled na sredstva, ki jih imate na ŽR,
- depozite na odpoklic po posebni pogodbi,
- vezane depozite.

Banka obrestuje depozite po tržnih obrestnih merah oz. po dogovoru, višina obrestne mere pa je odvisna od višine deponiranih sredstev in dobe vezave.

Pokličite nas po telefonu 21 780 ali 22 802.

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

Nor kot zaljubljen lev

»Nor ko bik«, »zija kot tele«, »bodi kakor recak«, »buji kakor krava«, »žejen ko pes«, »tečen kakor muha«, »pretemena kot štokljaja«, »klepetava kot sraka«, »reži se kot konja«, »len kot trot«, »napihuje se kot žaba«... Nobena dobra zveza v živalskem svetu? No da, tisto o »pridnih čebelah«, »skrbnih mravljah«, »pohlevnih kravah«, to je že skorajda zgolj literatura, to zveni čisto po šolsko. Kolikokrat pa ste že slišali, da je kdo komu rekel, tako naravnost, »pridna si kot mravlja«? »Blesava si kak krava«, to že.

En, večini je bilo drugače. Nekateri ljudje so bilo hrabri kot lev, drugi ponosni kot pavi. Menda se je vse nehalo, ko so živali nehale loviti človeka. Od takrat kot da jih človek ne ceni več posebej. Sicer pa bomo videli, kako je s tem, če bo bogobedaj – tisti medved, ki kolje žival tam gor nekje na Koroškem, začel loviti ljudi.

Za Ezopovega življenja, »takrat je človek še živel v tesnem stiku z živalmi; ene je udomačil, druge je lovil ali pa so lovile z njimi«, kot piše v predgovoru k najnovejši slovenski izdaji Ezopovih basni. Knjiga je izšla pri Mladinski knjigi, opremljena je z ilustracijami svetovnih mojstrov.

Pa ne samo takrat, tudi pozneje in še danes in še vedno. Kljub vsemu. Človek se še vedno s svojo naravo, svojimi muhami, krepostmi in nebogljivostjo preslikava v živalski svet. Če se nam kdaj, kot na primer na naš gornji namig, ko smo navedli same slabšalne pripodobitve iz živalskega sveta, zdi, da omenjamo živali samo še v tak namen, je to zgolj površni vid.

Kar je vztrajen, premaga hitrejšega. Takšen je nauk prve basni v knjigi, ki ima naslov Zajec in želva. Počasna želva in jadrni zajec sta se zmenila, da bosta tekmovala. Zajec se je in pomislite, kako hitro teče. Zajec, da se pomerita. Če bi bil hitrejši kaj pameten, če bi rekel, da bomo tekmovali, bi bil lahko dolgočasen slutit, da ne kaj ni v redu. Tako pa jo je na začrti vžgal in pustil tisto kobilico, da ga zadevo daleč za sabo, tako da se je ulegel in zaspal. »Misli si, da bo želva pred ciljem zlahka dohitel...« Želva pa potuhnjeno šla kar naprej in prišla na cilj prva.

Basni je potrebno brati dvoje. Za javno moralo in za splošno kulturo. V prvi je potrebno, če poudarimo, da je lepota čednost, z njo se da doseči mnogo kaj, za kar nam narava ni dala darov.

Toda predstavljajte si lahko, kako je zajec, njegovo elestrno in kako se tako rekoč s stisnjenimi ušeski v senco. In zdaj si predstavljajte še tisto

nagubano in hitinasto zadevo. Brez stila, brez igrivosti, brez espija. Ki se okorno giblje in giblje, ne oziraje se na lep dan in na lepoto premikanja. Nakar ti ta reč zmaga, ker je oni

frajer zaspal! Kaj vam je bolj pri srcu, zajčeva lahkonožna lahkomenost ali želvina zavrtana in zagrizena in prihuljena vztrajnost?

Je sicer že res, da nam basni

Medvedja tačka

»Bilo je na tečaju madžarskega jezika lanske leto. Ko je gospa Bondi videla, da rišem drevje, me je ogovorila v angleščini, ne vedoč, da sem Američanka. Potem sva se seznanili in zdaj je to drevje – s tem, da sem nekaj pririsa – za ilustracijo v knjigi, o kateri me sprašujete.« V prav tej knjigi, ki je bolj knjižica, čisto zares pa je učni pripomoček, piše o slikarki Suzanne Kiraly-Moss, ki je takrat risala drevje, takole: rojena v Chicagu, gimnazijo končala v El Pasu v Teksasu, slikarstvo je študirala na Art Student's League v New Yorku in na Akademiji lepih umetnosti v Zagrebu, slikarstvo ter restavracijsko pa na dunajski Akademiji lepih umetnosti, kjer je diplomirala 1967. Odtlej poročena živi v Lendavi.

Gospa, ki je Mossovo takrat nagovorila, se piše Edith F. Bondi. Je doktorica za bralno in jezikovno vzgojo angleškega jezika, ki predava na mnogih ameriških in evropskih šolah vseh rangov, od univerz vse do osnovnih šol. Rojena je bila 1919 v Berlinu. O leta 1991 predava tudi na Kossuthovi univerzi v Debrecenu in poučuje na madžarskih osnovnih šolah. Od tod do srečanja z ameriško-slovensko slikarko je tako rekoč samo še korak.

Knjižica, ki sta jo gospe Bondi in Kiraly-Moss izdali, ima naslov Ask Mrs. Bear

(Vprašaj gospo medvedko). Izšla je pri Pomurski založbi, ima 28 strani manjšega formata in se začenja s težavo, recimo, male Ivanke (v knjižici: Jane), ki mora izbrati darilo za očetov god. Pa prosi petelina, kozi in gospe Medvedko, naj ji pomagajo. Svetujejo ji jajce, mlečno maso za izdelavo sira ter medvedji stisk roke. Kakor vidimo pri čestitaniu, se je Ivanka odločila za slednje.

Gre seveda za zabavno napisano in z znano ljubkostjo slikarke Mossove ilustrirano zgodbo, ob kateri se šolarji v neangleško govorečih deželah učijo angleškega jezika. V Ameriki pa se poučijo tudi o tem, da v Evropi ljudje praznujejo godove. Pouk kot igra, pouk skozi igro, pouk z igro, pouk kot spodbujanje domišljije...

Zgodba pa bi se lahko začela tudi takole: ko je gospa učite-

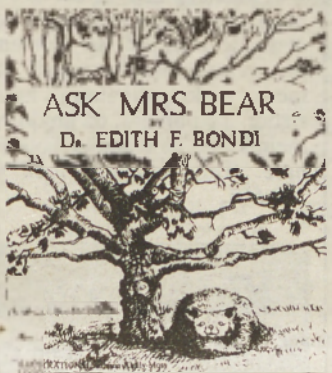
razkrivajo splošne resnice človeške narave, da nam v njih živali prek sporočila, ki ga vsiljuje nauk, nastavljajo ogledalo.

Kaj pa drznost, zaletavost, vera v nemogoče, nori pogum, aroganca, iluzije, nora zaljubljenost? Na primer zaljubljenost tistega leva, ki se je zapokal v gozdarjevo hčer, pa ga je nesojeni tast zavračal, češ zver si, kremplje imaš in klavske zobe, odstrani si to, pa ti dam hčer. Ko pa je lev zahtevo izpolnil, ga je gozdar nagnal. Že, da ga »čaka nesreča, komur ljubezen zasenči pamet«, toda tudi v tej zasenčeni pameti je neka veličina. Kdo more levo odreči veliko zaljubljenost?

Ali pa pomislite na tisto vrano, ki je držala v kljunu sir, spodaj pa lisica. Imenitna ptica si, pravi lisica vrani, tvoja lepota je neprekosljiva, če je še tvoj glas tako lep, potem si zaslužiš krono. Vrana je zakrakala, sir pa ji je padel iz kljuna. Varuj se laskavih besed, pravi nauk. Če pa se tako vzame, ali ne bi bila vrana videti neumnejša, če ne bi odprla kljuna? Naj bi mar samo boljšala in stiskala kljun kot kaka gluha stena?

Te basni je skratka potrebno vedno znova brati in pri tem ne pozabiti tudi na drugo plat.

STEFAN SMEJ

ljica na neki slovenski šoli iskala kak dober nekonvencionalen pripomoček za učni angleškega jezika, so ji svetovali različno, odločila pa se je za medvedji stisk roke. – 180 izvodov brošurice ima gospa Kiraly-Moss v Lendavi, vse tiste, ki jih je gospa Bondi odnesla v Ameriko in jih bo sploh nosila s seboj, koder bo hodila, imajo napisano na hrbtni strani platnic »Printed in Slovenija« in so, kot bi rekli, svojevrstna predstavitev Slovenije.

šsm

Novice iz kulture

• V četrtek, 16. junija, je bila v soboški Galeriji predstavitev knjige mag. Pavleta Čelika Polićija, demonstracije, oblast. Gost Čelik je med drugim rekel, da je sedanje brezpravje v državi posledica prevratnega dejanja ocepitve, ki je bilo protipravno, čeprav v skladu z naravno pravico naroda. Čelikov sklep: kdor se navadi sesuvati ustavo, ta se ne drži zakonov! Iz česar nadalje sledi radikaliziran sklep, da nova država, ki nastane na ruševinah stare, ne more delovati pravno. Premisa Čelikovega sklepanja pa bi lahko bila tudi: če pride do tega, da je potrebno – protizakonito, kako sicer – razbiti državo, je nekaj slabega v tej državi. V njej ni naravnih razlogov za spoštovanje ustavnosti, zaradi česar njeno razbitje takšno spoštovanje šele vzpostavlja. Če ga ne, je krivda drugje...

• Vankoštanec je najnovejši roman Ferija Lainščka. Domača predstavitev romana se je kot družabni dogodek zgodila v petek, 17. junija, v soboški Zvezdi. Nastopajoči avtorjevi gostje na predstavitvi so bili Milan Vincetić, Robert Titan-Felix in Rudi Ringbauer, igrala sta nepozabna godca z Goriškega, povezoval je Miki Roš.

• Izšla je 12. številka Porabja. Glasilo Porabskih Slovencev izhaja že četrto leto, kot kraj izida je naveden Monošter, tisk Solidarnost v M. Soboti. V najnovejši številki Francek Mukić komentira izid zadnjih volitev na Madžarskem; Valerija Pergar kliče k slavljenju Gospoda v materinem jeziku; Silva Eöry piše o obisku svetovnega slovenske vlade pri zunanem ministru Andreja Škerlavaju v Monoštru; Marija Kozar nadaljuje s predstavljanjem Sibilskih knjig; Miki piše iz Sobot; Renata Mejak predstavlja knjigo Ferenc Stipkovitsa Porabski Slovenci, ki je izšla letos; Irena Barber piše v spomin letos umrlemu Andrašu Čabaji, poroča o gostovanju gornjeseniškega pevskega zbora v Trbovljah in priobčuje »prekosnice« oziroma »nika za smeje«; v Porabju je nadalje poročilo o Petih slavističnih dnevih v Sombotelu; v rubriki »otroški svet« pišeta šolarja OŠ Gornji Senik Kristjan Mižer in Monika Ropoš; našo pesem, tokrat že 76., je napisala mkm; pod »šolskim zvoncem« je podpis M.S.

• Starejša novica: v sredo, 8. junija, so na rojstni hiši dr. Frana Ilešiča ponovno namestili spominsko ploščo.

Vprašanja o prekmurski duhovnosti

Prekmurska duhovnost preveva vse Prekmurce, ne izhaja le iz kakega posameznika, zato bo dobro, če se ta spis razume kot podlaga za pogovor in ne kot dokončno mnenje.

Začnimo s simboli, ki temeljno izpovedujejo prekmursko duhovnost, ti so: Korak, Zemlja, Pogled in Sonce.

Začetek dneva se spočne v Koraku, s katerim stopimo na trdno Zemljo. Trdni Korak in Zemlja se povežeta v skladnost.

Stopili smo v dan in naš pogled leti v daljo, pogled nas pelje daleč, tako kot nas ravnina pelje v daljavo. Nastane sozvočje med pogledom in ravnino Zemlje.

Skozi pogled spozna misel jasno in enakomerno pot vzhajajočega Sonca. Misel se okoplje v oranžnosti Sonca, kajti misel spozna le tisto, kar Sonce priključuje v svetlobo. Misel postane plamenica ter se ujame z ognjem Sonca.

Preko strani neba na Zemlji, katere so križi kot odsev Sonca, se vežeta Zemlja in Sonce v barvno skladnost rumenine polja in rumenosti Sonca.

V priloženju in sozvočju med Soncem, Zemljo, Pogledom in Korakom pa nastaja, se poraja prekmurska duhovnost. To notranje urejanje pa ni enostavno, kajti moramo uskladiti razmerje med spodaj (Zemlja) in zgoraj (Sonce) ter moramo vezati Korak na Zemlji, in ta Korak je statičen glede na Pogled, ki brzi v daljnost in je dinamičen.

Prekmurska duhovnost je torej postajanje, nastajanje notranje skladnosti med: zgoraj in spodaj ter statičnim in dinamičnim.

To notranje harmoniziranje pa je lahko izredno težavno. Pogledimo pa!

Sonce zahaja, svojo žarečo pot kaže v spreminjanju različnih barv, skladna pot je različno obarvana in s tem se menjava tudi lepota Sonca. Dogaja se podoba minljive lepote, katero obda pajčolan žalosti, ta pa je za nekatere bistvo umetnosti. Tako se poraja prekmurska lirčnost.

Sonce pa zahaja, v velikem loku počasi umira, in to umiranje se je naselilo v Prekmurcu. (To misel je izrekel dr. Jože Magdič.) Umiranje Sonca rojeva umiranje prekmurskega človeka, kajti misel je otrok Sonca. Šele sonce daje svetlobo, v kateri se misel vidi. Ko zaide sonce, zatrne misel. (Mar lahko tu iščemo razlage za samomore v Prekmurju?)

Če se Prekmurec odloči za trden Korak na Zemlji ter hoče biti potemtakem spodaj in ne gleda in noče tisto zgoraj (Sonce), se bo podredil, gledal le v Zemljo in pridno delal; bomo potem tu iskali vzrok, da je bil Prekmurec hlapec, ki se je bal, ter je še vedno ta možnost?

Vendar, pogled v daljo, ki v Prekmurcu prebujata dinamičnost ter misel, ki hoče svetlobo Sonca, lahko zbudi izredno akcijo. (Spomnimo se murskosoboške republike, ter da so Prekmurci v Ameriki ustanovili in zgradili neko mesto, torej so bili kolonizatorji.)

Tako je prekmurska duhovnost potekanje v razmerju Sonce in Zemlje ter Koraka in Pogleda. Ker pa je postajanje, ni nikoli docela določena in ne izražena v vsej vsebini.

CIRIL GRAH

Ecce homo – 1994

Vse, kar je za mano, to ni moje bogastvo!
Vsekakor to ni moj zaklad!

* * *

Kje ste poeti:
Prešeren, Gregorčič in pozabljeni soboški Griša Korimik?
Morebiti tam nekje v vesoljni in večni skrivnostni daljavi?
Tja k vam kipi moja ljubezen, moj tihi in mirni pogled,
Tja med vas in druge mojstre – umetnike žlahtne besedne umetnosti usmerjam svoje najgloblje hrepenenje iz naše ljubeče Soboti!

Jože Olaj –
ali tudi ti molče sanjaš
svoje tihe ritme, melodije, sanje,
kakor jaz svoje jambe, trojeje –
verze in boleče, tiho upanje,
/kakor vselej dobro branje!/?
Ali pa se med kramo utapljaš?

Besedilo in fotografija: prof. E. TITAN

kulturni koledar

RAZSTAVE

LENDAVA: V gradu je na ogled stalna zbirka slik in kipov z dobesednih mednarodnih likovnih kolonij. Na ogled so tudi freske Zoltana Gaborja.

MURSKA SOBOTA: 30. junija bo v galeriji otvoritev razstave slikarja Sandija Čerkeva. Razstava bo na ogled do konca julija.

PRIDRITVE

RADEČI: 23. junija ob 19.30 bo v kongresni dvorani hotela Radin proslava v počastitev dneva državnosti v organizaciji SKD-Govori bo Lajze Peterle. Bogat kulturni program.

GORNJA RADGONA: 24. junija ob 20. uri bo v avli osnovne šole koncert moškega pevskega zbora PROVOK iz Nove Gorice in ženskega pevskega zbora Manko Golar in G. Radgone.

GORNJA RADGONA: Od 1. do 4. julija bo mednarodni festival gledališča mladih »FRANZ & FRANZ« v avstrijski Radgoni.

GORNJA RADGONA: 30. junija ob 21.30 bo v gornje-radgonskem gradu uprizarjen gledališko scenski projekt – monodrama »DAINON« v izvedbi domače skupine.

MULJAVI: V četrtak, 23. junija, bo na Jurčičevi domačiji prireditev Kresnik.

MURSKA SOBOTA: V soboto, 30. junija, ob 20. uri bo v soboški študijski knjižnici otvoritev razstave dragocenih tiskov in pisov iz zbirke Dušana Reška.

MURSKA SOBOTA: Kino: 22., 23. in 24. Philadelphia.

iz naših krajev

Benedikt v Slovenskih goricah Ustanovili novo stranko

Ker je prvotna Demokratska stranka z združitvenim kongresom treh strank prenehala delovati, se je del njenega članstva, ki se ni pridružil liberalcem, odločil, da s svojim političnim delom nadaljuje, kot je bilo opredeljeno v prvotno organizirani Demokratski stranki Slovenije, in tako opraviči mandat, ki so ji ga zaupali volivci.

V Benediktu v Slovenskih goricah so organizirali ustanovitveni občinski zbor Demokratske stranke Slovenije za Lenart in krajevni zbor DSS za Benedikt. Udeležil se ju je član glavnega odbora DSS Drago Šinko, izvolili pa so upravni odbor, v katerem so Alojz Ketiš, Mirko Štjanec, Milan Rajter, Janko Senekovič in Roman Rajter. V programskih izhodiščih so se opredelili za stranko, ki je ne moti različno politično prepričanje, ki so oziroma njihov svetovni nazor, kajti ocenjujejo delo posameznika ali skupin, ki s svojimi strokovnimi prijemi prispevajo kar največ k splošnemu napredku. Zavračajo torej vsakršno ideologizacijo stranke, saj se zavzemajo za njeno laičnost, to pomeni, da lahko v njej delujejo tako verni kot neumni, vse to pa tudi z namenom, da bi omogočili slovenskogoriškemu človeku čim dostojnejše življenje. V tej zvezi se aktivno vključujejo med drugim v snovanje nove lokalne samouprave in komunalne politike.

Strankarsko življenje se v lenarški občini znova prebuja. Prav zanimivo bo videti, kako vroče bo politično in strankarsko poletje pred naslednjimi volitvami.

A. LIPKO

Vaščani Trnava so se letos odločili, da bodo zgradili novo mrliško vežo in uredili ulično razsvetljavo. Poleg samopriskupke zbirajo še dodatna sredstva in sodelujejo s prostovoljnimi delom. Tole posnetek je nastal pred dnevi, ko so končali s 1. etapo gradnje vežice, kar so tudi proslavili po stari navadi. Te dni naj bi bil objekt že pod streho, vsa dela pa nameravajo končati do jeseni.

Fotografija: ŠTEFAN GYURICA

Podelili bodo občinska priznanja

Vse kaže, da bodo v lendavski občini letos zadnjič podelili priznanja za delovanje društvom ali posameznikom. Ta priznanja in plakete so v preteklosti dobivali ugledni posamezniki za svoj prispevek k razvoju občine ali društva in organizacije za delovanje na različnih področjih. V prihodnjem letu bo na območju sedanje občine kar 8 občin, ki bodo podeljevale svoja priznanja.

Vsakoletno izbiro in predlog za priznanja pripravi posebna komisija pri občinski skupščini. Letos bodo podelili le eno občinsko plaketo (največje priznanje občine), dobil ga bo nogometni klub Nafta, ki letos praznuje 60-letnico obstoja. Občinska priznanja bodo dobili še: Julija Mod za požrtvovalno delo na področju dvojezičnega izobraževanja in ljubiteljske kulture. Strelska družina Štefana Kovača iz Turnišča za dosežene rezultate na področju strelskega športa in podjetje Nafta Lendava za vsestransko pomoč pri obnovi kulturnih objektov v občini.

jani

KOBILJE - Društvo upokojencev iz tega kraja preureja nekdanjo vojaško stražnico, v kateri bodo trije prostori za društveno dejavnost. Do avgustovske slovesnosti, ko jih bodo predali namenu, bodo uredili še okolico in zasadili okrasno grmičevje. To pa ne pomeni, da se bodo upokojenci držali zgolj doma, saj načrtujejo več izletov, med drugim tudi na Madžarsko. (J. Ž.)

RADENCI - Te dni so dobili osnutek ureditvenega načrta za pokopališče in pokopališko vežico na Strmcu, to je na površini 1,30 hektarja na robu Radenec v smeri proti Kapeli. Kdaj bodo pokopališče povsem uredili, še ni mogoče napovedati. Pač pa imajo že zbran denar za pokopališko vežico. Do ureditve pokopališča bodo pokojnike še naprej pokopavali pretežno na kapeškem pokopališču. (F. Kr.)

LENDAVA - V lendavski občini je tačas še 51 beguncev iz Bosne in Hercegovine ter Hrvaške, ki živijo pri družinah. Pri območni organizaciji Rdečega križa so povedali, da so ubežniki s Hrvaške izgubili status begunca, ker so se v tej državi razmere že nekoliko uredile. Lendavski Rdeči križ beguncem pomaga predvsem z živili. (J. Ž.)

TROPOVCI - Vaški odbor je organiziral akcijo s sloganom Očistimo svoje dvorišče in okolico. Odziv je bil dokaj dober, saj so občani očistili svojo bivalno okolico, zbrali pa so tudi 5 ton steklovine in železja, kar so predali odkupni postaji Dinosa za predelavo. (F. Ku.)

BODONCI - Gasilsko društvo Bodonci je pripravilo četrto srečanje harmonikarjev v spomin na ustanovitelja društva in znanega, a žal že pokojnega harmonikarja Franca Štivanca. Pred srečanjem je delegacija krajevnega skupnosti položila venec na pokojnikov grob. Na glasbenem srečanju pa se je pomerilo 20 harmonikarjev, ki so zaigrali na »fajtonarci« in klavirski harmoniki po dve melodiji po lastnem izboru. Organizator je nastopajočim, ki so prišli iz Prekmurja in Štajerskega, podelil priznanja in diplome. (J. Ž.)

Murskosoboška občina pokrita z mrežo geodetskih točk

Občina Murska Sobota ima v Sloveniji največ novih izmer zemljiškega katastra. Od skupne površine občine, ki znaša 69.162 hektarjev, za zdaj ni opravljena nova izmera zemljišč le na 6.511 hektarjih, to je 9,4 odstotka. Staro izmero zemljišč iz časa med dvema svetovnjima vojnima imajo v 15 katastrskih občinah na površini 6.511 hektarjev. To so: Bakovci (brez naselja), Bratonci, Černelavci (brez naselja), Gradišče, Kupšinci, Krog (brez naselja), Lipovci, Lukačevci, Murski Črnci, Noršinci, Puconci (brez naselja), Rakičan (brez naselja), Satahovci, Suhi Vrh in Veščica. V omenjenih katastrskih občinah so za šest naselij, in sicer Bakovce, Černelavce, Krog, Puconce, Rakičan in Veščico, že izdelali novo izmero zemljišč v koordinatnem katastru na površini 567 hektarjev. Prav tako bo nujna meritev tudi za vsa druga naselja s staro izmero, predvsem pa za najbolj intenzivna območja pozidave, kot so Lipovci, Bratonci, Murski Črnci in Satahovci.

Pri tem naj omenimo, da so že okrog leta 1960 opravili novo tahimetrično izmero zemljišč v 79 katastrskih občinah. Gre za numerično izmero, povezano z Gauss-Krugerjevim koordinatnim sistemom z gosto mrežo poligonskih (izmeritvenih) točk. Na osnovi teh podatkov je namreč lahko izračunati vse koordinate mejnikov in jih po potrebi tudi prenesti tja, kjer je bil mejnik na dan izmere. Najnovejšo izmero zemljišč, opravljeno po letu 1973 v 41 katastrskih občinah za vsa območja, kjer so se izvajale komasacije zemljišč, so izdelane po najsodobnejši metodi izmere s koordinatnim katastrom. To pomeni, da imajo vsi mejniki že izračunane koordinate. Teh detajlnih točk je 239.667.

Blizu 40 tisoč izmeritvenih točk

Na Geodetski upravi Murske Sobotice imajo podrobnejše podatke shranjene v računalniku. Trenutno nastavljajo grafično bazo zemljiškega katastra. Vsa nova izmera sloni na geodetskih izmeritvenih točkah, ki so osnova za izmero zemljišč. Teh izmeritvenih točk pa je v murskosoboški občini 39.287. Prav zdaj postavljajo navezovalne mreže na območju Dolinskega, in sicer od Rakičana do lendavske občine. S tem projektom bodo vso občino pokrili z izmeritveno mrežo. Kot edini v Sloveniji imajo možnost, da vsako delitev in izmero parcel navežejo na geodetsko mrežo.

ENO OD IZMERITVENIH ZNAMENJ - Ta kamen z napisom stoji blizu magistralne ceste zunaj naselja Rakičan v smeri proti Beltincem. Znamenje je pokazal Milan Žižek iz Rakičana. Foto: M. JERŠE

Z zadnjim projektom bo postavljenih 60 novih navezovalnih točk. Nekatere točke v mreži bodo določene z GPS-sistemom. Gre za najnovejšo metodo določanja koordinat s pomočjo satelitskih signalov. S to metodo bodo dosegli večjo natančnost navezovalnih točk in bolj povezano navezovalno mrežo. Sicer pa so točke stabilizirane z velikimi betonskimi kamni. Ob kamnu je rdeče

obarvan železni drog, na katerem je izmeritveno znamenje. Potreba zemljišnega katastra je dana pa je še naslavljanje potrebe. Odstranitev obstoječih znamenj, uničenje, zaključitev in novoljubna odstranitev je prepovedana in kazniva po 18. členu zakona o temeljni geodetski meri (Ur. l. SR 1976). Bliska geodetska uprava.

Ob določanju mej natančnejša evidenca

Omenjena dela pri opravljanju Geodetske uprave Ljubljana, pri čemer bo lastnik pisno obveščen o vsaki izmeritveni deli. Ravno ta mreža je velika pridobitev za geodetsko službo, predvsem za lastnike, saj so točke namenjene natančnejši evidenci nove izmera geodetske in evidenc, ki jo imajo današnjih cenah vredna 200 milijonov nemških mark. Kazen, ki je predpisana za čenje mejnikov in geodetskih točk, znaša od 3.000 do 200 tisoč tolarjev. Ker našim območju pri venski geodeziji, je to bogastvo ohranimo.

MILAN JERŠE

Kje naj poteka avtocesta?

Potem ko je državni zbor sprejel program gradnje cest v Sloveniji, so se govorice o tem, kje naj poteka trasa avtomobilske ceste od Kopra do Madžarske meje, razvele tudi v lendavski občini. Bilo je že nekaj sestankov, na vseh pa je bil govor, da je potrebno izgubiti čim manj rodovitnih zemljišč.

Trasa avtoceste naj bi po mnenju nekaterih potekala v bližini Genterovca, kjer naj bi vodila iz naše države. S takšno traso bi dosegli, da bi bila cesta, ki bi potekala skozi lendavsko občino, dolga le 9,5 kilometra. Če pa ostane prvotna zamišljena trasa, bi cesta prečkala mejo v Pincavi in bi skozi lendavsko občino potekala 27 kilometrov ceste. Sedaj je pomembno, kje bo cesta prečkala mejo, saj bo tam mednarodni mejni prehod. Pomembno je tudi, da se ljudje čimprej dogovorijo, da bi lahko začeli cesto graditi leta 1998. Lendavčani so pred nedavnimi zahtevami, da se uredi tudi železniška povezava s Slovenijo in Madžarsko.

Obnoviti mrliško vežico

Lendavska krajevna skupnost in krajevna skupnost Gorice pri Lendavi sta poslali te dni svojim kraljanom obvestilo, da bo za obnovo mrliške vežice na novem pokopališču v Lendavi potrebno plačati poseben prispevek v višini 2500 tolarjev po vsakem gospodinjstvu. Ta znesek bo mogoče plačati dvakrat.

Kot je znano, je v Lendavi pred nedavnimi že drugič propadel referendum o uvedbi krajevnega samopriskupke, ob pomoči katerega bi lahko v naslednjih letih še marsikaj postorili. Popravilo strehe mrliške vežice je bilo v programu, vendar je glasovanje propadlo. Ker pa je potrebno mrliško vežico urediti, naj bi krajin plačali poseben prispevek. Če kdo ne bo plačal, mu bodo ob uporabi mrliške veže zaračunali 60 DEM v tolarški protivrednosti, kar je seveda veliko več, kot če bi plačali prispevek takoj. Vse lepo in prav, a zdi se, da je to kljub vsemu nenakšno izsiljevanje, in če bi za vsako urejevanje komunalnih problemov ubrali to pot, ne bi bilo prav.

jani

Gramoznica pri Gradišču ne privlači le ribičev, ampak se ob njej skoraj vsako leto naseli tudi par labodov, ki menda prileti z Blatnega jezera na Madžarskem. Zdaj imata že mladiča in vsi skupaj so za obiskovalce velika zanimivost.

Fotografija: FRANC KUHAJ

Prlški füčkêc

Gnês je pjê Južêf. Kêko Prlekôf je »svêti Južêf«, ki je véjo samo Prlekêc. Samo tó se nê guči jôvno! Zôma južêkon no Jožêkon no Jožêkon fê najbôlê ljubê, pa nê Čêhi, lê prêmte sê za »joškê« svojih liblênih ljubê, pa nê malo prêmserajê proti rêvmatizmi, pa tak za lûbê no nê bojêšê žmáhê. Tó sê sê je treba náfêiti v mladosti.

Po Prlekijê so pjê zaj vûn dûnlê počimicê, pa je gûlê zadostî cájta, ka sê êni lêhko náfêijo fêiti - na lûblanskê gimnazijê mojo zê dugo tóki progróm.

Vêcê kak pól šolarof no štúdentof prê nê vé, kak sê je náfêiti. Najbôlê vóžno je, kak sê fêimo; pa čigljê šlarof »škê«, po domocên, ali cicekê. Tumhaji grêjo fêasik v kôšê Jûnfarcô ênok kiúsnêš ge fê kopici sêno pa dê vûronê dê fêasik sôsidi pokôzala, ka sê je náfêila. Tó pa je tûdi náfêiti ka sê Prlekî lêhko fêijo - samo šolski učitelî dostikrát nê vûn razlôžiti pa pokôzati, kak sê je treba fêiti.

Fêknigarnah je dvakrát prêvêcê knig o tén, kak sê je náfêiti. Mômo kûp knig: Umetnost fêiti, Poi k znanê. Uspešno fêiti, Delaj z glavôj, Fêiti sê fêiti no tak dê fêiti. Fêskên êlovêki sê skrivlê mólê gënij, samo nêjo ga je treba. Najprêt je treba vûn skopati zloto rûdo, pa narêti sêstmanê cên načrt za vuk. Pa tê čêh nê smê fêasik vêti prê fê korûzo, čî sê jêmi prvicê nê posrêči pri dîklóni, dê sê fê drugiê, pa trêjtî, za pri moj grúški ka sê bô, pa čîmê tûrêsko silo hêrdêk sapramênti!

Poglêdnê vi, kak sê fêi krajevna skupnost pri Pomgradi. Nêdlî - tóta sê je prê zainvêstirala pri Pomgradi. Pênêzof so obnôvili cêsto Morôfci-Gomila. O, majka rûdo zaj pa tê nêmajô gê vzêti dêvêti miljónof tolarof! Kêko dê sê dîžni, gâ do postavili nôvo sôlo pa kindêrgarini! Hê, dê sê nêšê plôča - ta kak zaj plačujêmo stôrê dâgê po pokôpêlê našên cêsari Titî. Glôvno je, ka srêčno prêživijo dên drôvnostî fêi Prlekî pa tûdi tîsi ôjci, keri pô nêdo obnêti fêitê svêtkê.

Ja, kultura je vóžna tûdi polêti, gâ sê sêno nêstê fêi kulture bi prê bîja Ptuj sê dalê stôrê srêdjêvêtko zidôvê kulture. Zôma prê êni po fêoj sili prikazujêto tóto prôstôrê kulture pod povečêvalnikon; têatralno, sê môjo ên dîvêti têatêr. Vodsvo muzeja pa so prê fêkûpêr zažagali pa sê nêstê prê zaj nêma ta prôvêga ravnatêla. Kriva je nêka vûstê tûrkerij - pa nêma nič s stôrimi tûrskimi fêpôdi, pač pa z drtblajon sên pa tó.

S ptujskêga Pokrajinskêga arhiva so prê nêgdê dâti fê gradivo fê kontrôlo sêkrêtori partijê prêti kak je šlo vûn. Pa je sê slabêš - zaj tê pošlêjo pûjêga v Grôdêc. Tó je sê bôlê kak pri Cmagêrovih v Razkrižjê 48, ka morêjo tîi knigê fê mejna prêhôda, čî čêjo prîti iz Slovēnijê fê Prlekijê ali fê Prlekijê fê Slovēnijo. Pûjêkêf pa prê sploh nêmajô fê - vênda tê živê pêčêjo - ka prê nêmrê mësor k tîi knigê mêji. Na mêji morê pokôzati dovôlêje za hladno arêti, vâčik ga nê spistijo prêk. Pa bi prê mogli mêti samo pîi mêtrof dovôznê cêstê, kêra bi jih povezala, ka jûn nêbi bûlô tûrêba hoditi prêk hrvačkê mêjê fê službo, stacîon no fê sôlo. Fê totên caji, ka delajo s totêga hrâkla cêstê prê fê cájngah pa sê natêgujêjo z oblastî na mêji, bi sê têkô fê samî narêdili tîsi kunêk potî, tîstih »pôr stô mêtrof, dâvêti so Prlekî s svojimi žuli napravili, pa tûdi asfâltêrati, dâvêti kilometrof dovôznî cêst. Zaj pa bi tê znôvî mogli fêiti stôpiti prlekî no prêkmurskî brigadêri vêtêrôni, ka jûn zidôvê zrihtali tîsi kunêk cêstê! Ja, oblôst je prê mêla zidôvê pênêzof za bunkar blûzik Cmagêrovih, za cêsto pa je nê ostâlô. Vtê, cêlo življêje sê fêimo, tûdi mêt prôstôrê Pamêt je zamêt.

MILAN JERŠE

iz naših krajev

O možu s posebnim klobukom, ki ga lahko srečujete v Lenartu

Z enim očesom v delavnici,
z drugim na sliki

Tokrat smo pokramljali tudi z znanim slovenskogoriškim slikarjem samorastnikom, ki ga lahko z njegovim znamenitim klobukom srečujete v Lenartu skoraj vsak dan, razen kadar ne ustvarja. Takrat je najrajši nekje v naravi v bližini svojega ateljeja v Selcah, kjer se najbolje počuti. To je seveda KONRAD KRAJNC, o katerem je znani slovenski umetnostni zgodovinar dr. Cene Avguštin med drugim zapisal: »V Krajncvih slikah vlada nemir... Oblaki, nebo, polje in vode so otopeli v barvni svetlobi, sonce in megla sta razjedla vse, kar je ostalo v sliki trdega, haptičnega. S tem pa je slika postala dojemljiva le na pogled, iz določene razdalje. Od blizu razločimo namreč na platno komaj kaj drugega kot pisan vrvež barvnih lis, toda iz primernejšega gledišča se na videz brez reda nametane barvne gnote nenadoma premenijo v optično prepričljivo krajinsko podobenstvo...«

Mi pa smo skušali razkriti nekaj drobcev iz življenja in dela Konrada Krajncja. Najprej nas je zanimalo, kje so njegove korenine.

»Tukaj v Selcah, kjer sva, je moja domačija. Tu sem se rodil in tu živim. Šolal pa sem se v Lenartu in Mariboru. Nekaj časa sem prebil tudi v Avstriji, Nemčiji in Italiji.«

– Kako pa se je začela vaša slikarska pot?

»Že v osnovni šoli pri Lenartu sem začutil, da imam žilico za slikanje. K temu pa me je spodbujala tudi dobra likovna pedagoginja Meri Urban. Od vsega začetka sem iskal stike s slikarji in literati, saj so bili takratni časi težki za študij na akademiji. Obiskoval

sem številne večerne šole slikanja, tako pri nas kot v tujini. Izučil pa sem se sicer za avtokleparja in ličarja, in ta poklic sem opravljal v Lenartu celih

25 let. Ko sem imel kaj prostega časa, pa sem slikal, razstavil, se udeleževal raznih slikarskih kolonij, simpozijev in ex tempore. Zdaj imam lastno slikarsko galerijo, v kateri se vrstijo tudi razstave drugih odličnih umetnikov. Moj namen je vzgajati ljudi od vrtca do konca šole in naprej, tako

Mladi ustvarjalci z likovno pedagoginjo Martino Golja in Konradom Krajncem pri delu v likovni šoli. (Fotografija: Bojan Mihalčič)

V Iljaševcih sinica gnezdi v poštnem nabiralniku

Slavek je zaljubljen v...

Bilo je tam nekje na začetku mojega »novinarjevanja«. Ko sem spremljal razne dogodke v ljutomerski občini, sem večkrat videval tudi nekoga mojih let, ki je prav tako vneto fotografiral in včasih celo snemal s kamero. Je tudi on novinar ali morda dopisnik, me je začelo zanimati. Čez čas sva se bežno spoznala. Delal je ljubiteljsko oziroma za razna društva in organizacije. Pred dnevi sva se spet srečala in povabil me je, naj ga kaj obiščem. V Iljaševcih da je doma, vsi mu pravijo Slavek, piše pa se Vajs. Rekel mi je tudi, da mi bo pokazal nekaj zelo zanimivega. In res me je mikalo, kaj neki bo to.

Sedla sva na dvorišču njegove domačije in beseda je najprej tekla o njegovem največjem konjičku – fotografiranju in snemanju s kamero. Ko je obiskoval 2. ali 3. razred, se je radve zaljubil v fotoaparate. Mamo je tako dolgo nagovarjal in prosil, da mu je dala denar za aparat, in začeli so se srečni trenutki v njegovem življenju. Kako ponosno je fotografiral na šolskih izletih in na raznih prireditvah v vasi! V 5. razredu se mu je ponudila priložnost, da je lahko potoval v Planico in tam fotografiral svetovno znane skakalce. Nekaj fotografij brani še danes. Potem je zvedel za Foto-klub Karel Grossmann Ljutomer, se vključil vanj in skoraj ves čas aktivno deloval. Kolikor mu je seveda dopuščal čas, kajti delal je kot priučen strojni ključavničar v Tehnostroju. Žal je klub pred leti prenehal delovati in Slavek se je moral posloviti od

kamere. Doslej pa je posnel že blizu 50 filmov in dobil tudi nekaj pomembnih priznanj.

Slavek pa je tudi navdušen ribič. Velikokrat bi ga lahko srečali kje ob Muri ali bližnjih

gramoznicah. Ribaril pa je že tudi v Šmartinskem jezeru in drugod. S kakšno posebno trofej se sicer ne more ponašati, ulov pa je bil večkrat zelo dober.

Zaljubljen pa je tudi v rastline (rože) in živali. Najprej mi je pokazal limono, ki jo ima pri hiši pet let in mu zelo lepo uspeva. Kmalu bo lahko obral okrog 3 kilograme sadežev. Potem me je povabil na ogled njegovega »ribnika«, ki je pravzaprav protipožarna mlaka. V njej goji tudi bele in rdeče lokvanje. Marsikdo, ki

Slavek Vajs iz Iljaševce se je najprej navdušil za fotografski aparat, potem za kamero, živali, rože... (Fotografija: J. G.)

jih vidi, kako lepo cvetejo, se ne more načuditi.

Najbolj zanimivo stvar pa je prihranil za konec. »A vidiš tisto sinčko?« me je vprašal in pokazal z roko proti mestu, kjer je sedela. »Opazuj, kam bo zletela,« mi je predlagal. In čez čas skoraj nisem mogel verjeti, da je smuknila v poštni nabiralnik, ki je obešen pri »dvericah« v ograji, ki vodijo na dvorišče domačije. »No, naš nabiralnik je že tretje leto rezerviran za to, da ima lahko sinica v njem mlade. Letos so se zvalili že drugi mladiči. Za poštarja pa sem naredil poseben tulec, kamor daje pošto.« Ker bi rad videl, kako je pravzaprav v nabiralniku, kjer gnezdi sinica, je šel Slavek po ključ in previdno odklenil ter toliko odprl predal, da sem lahko vsaj malo pokukal. Kaj več ne bi bilo dobro, kajti sinčja mama bi potem lahko »zbežnila« (povrgla mladiče). Enkrat se je to že zgodilo. Zato jih tudi nisva fotografirala. Verjemite pa, da je vse to res!

JOŽE GRAJ

V Lastomercih je doma spreten pletilec košar iz šibja

Bo prišel
v knjigo rekordov?

Gotovo daleč naokrog ni moža, ki bi letos pozimi in spomladi spletel toliko košar, kot je to storil LÖVRENC KRAMBERGER iz Lastomercjev.

Povabil nas je, naj pridemo tudi k njemu in ga fotografiramo za Vestnik, ki ga rad bere, kajti njegova želja je bila, da bi v njem zagledal tudi sebe. Zakaj pa ne? Ta mož vendar ni kar tako!

Pričkal nas je na dvorišču, kjer je že stalo 170 košar, med njimi tudi nekaj »pleterk«, in nahrbtni koš za nošenje

trave in listja po hribovitih predelih. Ampak to niso bili vsi njegovi izdelki iz šibja v tej sezoni. Spletel jih je namreč okrog 400. Njihovo število pa bi bilo lahko še višje, če bi mu ljudje prinesli več šibja. Plete namreč po načelu eno košaro ali koš tebi – enega meni. Kar mu tako ostane, pa skuša prodati. Pri tem sploh ne namerava obogateti, saj zaslužek zanj ni na prvem mestu, ampak plete predvsem zato, da lahko ustreže ljudem. Vesel je, ko ga obiščejo, da lahko z njimi tudi kaj pokramlja.

LUDVIK KRAMBERGER

da bodo znali ceniti pravo umetnost.

– Kakšni motivi vas najbolj privlačijo pri ustvarjanju?

»Na slikarja je vedno najbolj vplivalo okolje, v katerem je živel. Temu se ni mogoče upreti. Ostal sem torej zvest slovenski pokrajini, slovenskogoriškemu motivu, preprostem človeku pri njegovem vsakdanjem opravilu. V zadnjem času me je prevzel tudi primorski motiv, tako da veliko ustvarjam tudi ob morju.«

– Ali imate še kakšne cilje, ki jih želite uresničiti?

»Ciljev je še veliko. Človek, ki ne ve, kaj vse bi rad dosegel v svojem življenju, je po moje nesrečen. Ravno sedaj končujem ciklus slik na temo Agata. Gre za mitološki motiv, ki ga bom predstavil v svoji galeriji predvidoma septembra. Želel bi tudi, da bi zaživel ideja o delavnicah na podeželju, v katerih bi mlade spodbujali k ustvarjanju že pozabljenih izdelkov iz lesa in gline. Danes v Lenartu ne moreš dobiti nič takega, kar je pristno za te kraje. In to je zelo žalostno. Veliko energije pa vlagam tudi v likovno šolo, ki jo vodim v lenarški občini. Zanimanje med otroki za to šolo je bilo nepričakovano veliko in tega sem zelo vesel. Verjetno ne bodo postali vsi slavni slikarji, vendar je pomembno, da ustvarjajo, izražajo svoja čustva na papirju in tako oblikujejo pozitiven odnos do umetnosti in kulture. Tisti, ki bo imel takšen odnos do umetnosti, ga bo imel tudi do človeka. In to je najpomembnejše. Z likovno šolo pa imam še velike načrte.«

ALEŠ LIPKO

■ KUPŠINCI – Pred kratkim so delavci Pomgrada – Nizkogradnje začeli z urejanjem kanalizacije, ki je v bistvu nadaljevanje sklepnih del v Černelavcih in Veščici. Predračunska vrednost te naložbe, ki naj bi jo končali v dveh mesecih, znaša 19,5 milijona tolarjev. Denar so prispevali občani s prostovoljnimi prispevki in iz krajevnega samoprispevka.

■ POLANA – 1,6 kilometra dolg cestni odsek od Polane do Gorice je asfaltiran, za kar so poskrbeli delavci Pomgrada – Nizkogradnje. Skupna vrednost opravljenih del je 10 milijonov tolarjev, pri čemer je kilometer ceste financirala Krajevna skupnost Puconci. MJ

■ VEŠČICA – V tem kraju in sosednjih Černelavcih so asfaltirali približno 600 metrov lokalnih makadamskih cest. Predračunska vrednost opravljenih del znaša 4 milijone tolarjev. MJ

■ BREZOVICA – V mnogih vaseh lendavske občine imajo ne le eno, ampak celo več trgovinic z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, zato nekoliko čudi, da se dolgo nihče ni domislil, da bi odprl trgovino še v Brezovici, ki niti ni tako majhna. Zdjaj pa, kot vse kaže, bodo tudi v tem naselju dobili zasebno trgovino, in sicer v prostorih gasilskega doma. Tudi v sosednjem malopolanskem zaselku Mačkovci je na vidiku trgovinica z živili in drugimi najpotrebnejšimi gospodinjstskimi izdelki. (Š. S.)

■ LENDAVA – 37 gasilskih društev v lendavski občini načrtuje za letošnje leto več delovnih podvigov. Ponekod, denimo v Trnju, Dolnji Bistrici, Čentibi in Brezovici bodo zgradili protipožarne vodnjake, v Odrancih, ki so zelo gosto naseljeni, pa bodo postavili 23 nadzemnih hidrantov. Na Kobilju pa bodo dobivali vodo za gašenje z delno zaježitvijo tamkajšnjega potoka. (J. Ž.)

Na OŠ Gornja Radgona že desetletja deluje mladinski pevski zbor, ki vseskozi dosega lepe uspehe. Precej časa ga je vodil znani pesnik, pedagog in pevovodja Manko Golar. Mnogi iz tiste generacije se še spominjajo tudi nastopa pri Titu na Belem dvoru v Beogradu. Zadnjih 23 let vodi zbor Marija Dukarič, ki z njim prav tako žanje uspehe. Za spodbudo jim je vodstvo šole letos omogočilo izlet na Bled, kjer je zbor zapel turistom in se predstavil tudi pred znano galerijo Avsenik na Begunjah. To je bilo za vse veliko doživetje.

Fotografija: LUDVIK KRAMBERGER

Preteklo sredo (15. junija) je v Murski Soboti potekalo tretje slovensko srečanje holnikov z multiplo sklerozo in murskosoboške. Ob 9. uri se je pričelo na balinišču Društva za rekreacijo in šport invalidov M. Sobota tekmovalje v balinanju, kjer je sodelovalo pet ekip. Igrala je vsaka ekipa z vsako, razvrstitev podružnic pa je bila naslednja: 1. kamniško-zasavska (muški), 2. kamniško-zasavska (ženske), 3. murskosoboška (muški), 4. mursko-soboška (muški) in 5. mariborska (muški). Popoldne pa je bilo v športno-rekreacijskem centru Mešič še družabno srečanje vseh udeležencev, ki so se zelo pohvalno izrekli o organizaciji tokratnega srečanja obolenih za multiplo sklerozo.

Besedilo in slika: Filip MATKO

VEŠTNIK

NE ZAUPAJTE
NIKOMUR
POD 45!

NAROČILNICA

Podpisani ...
kraj ... ulica ...
poštna številka ... pošta ...
naročam VESTNIK.
Naročnino bom paravnal po prejemu plačilnice.
Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota
PODPIS

odsevi mladosti

Ali veste?

(Pokrovitelj nagradnega kviza je še zmeraj knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA iz Murske Sobote; nagrade pošiljamo po pošti)

Najprej odgovor na 36. vprašanje: Ladje se navadno zasidrajo s kljunom, in sicer tako, da je obrnjen proti vetru. Pravilnega odgovora žal tokrat nismo prejeli.

KUPON št. 38 - ALI VESTE

Ali veste, kje je dežela tisočerih jezer? Odgovore pošljite najkasneje do 28. junija naš naslov in pripisite »ALI VESTE«.

Zemlja obtožuje

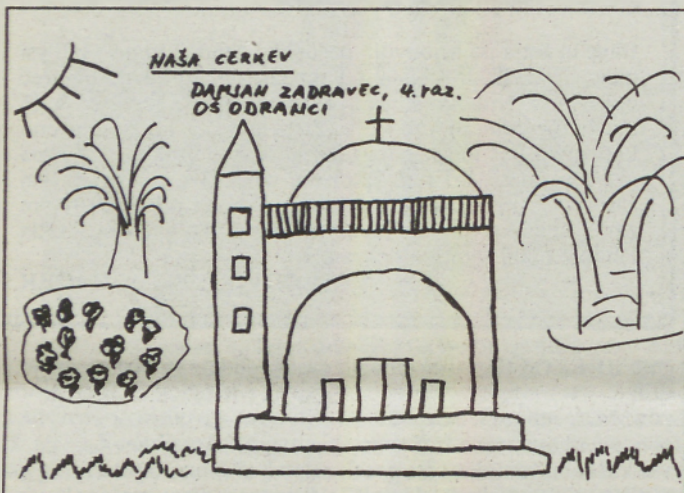
Neke majske noči sem imel čudne sanje. Govoril sem z dušo zemlje. Še zdaj se spominjam tega razgovora, ob katerem me spreleti groza. »Je res tako hudo?« sem vprašal. Zemlja je odgovorila: »Se hujše, kot si predstavljaš. Ozračje je polno smrdečih plinov. Kmalu ne bom mogla več dihati. Umrla bom in z mano vse, kar je na meni živega. Prosim te, pomagaj mi!«

Ob vsem tem nisem mogel ostati ravnodušen. Odpravil sem se proti najhujšemu onesnaževalcu - kemični tovarni - ki je v atmosfero bruhal na tisoče kubičnih metrov žvepla in drugih strupov. V velikanski pisarni me je sprejel direktor s cigaro v ustih. Ko sem ga začel prepričevati, naj nekaj stori, da se preneha zastrupljanje, se je izgovarjal, da za takšne reči nima denarja. Po dolgem nagovarjanju se je toliko omeščal, da je poskrbel za katalizatorje in filtre. Oblak smoga nad mestom je izginil. Vrnil sem se k duši zemlje, ki se mi je zahvalila: »Hvala ti, kako lepo bi bilo, če bi na svetu živelo več tebi podobnih!«

Zbudil sem se v domači postelji in utrnula se mi je misel:

MORDA PA ŠE NI PREPOZNO!

ANDREJ ROGAČ, 7. b
OŠ Puconci

Moj pes Medo

Naša psička Pika je skotila pet majhnih psov. Enemu od njih smo dali ime Medo, drugemu Pিকেc in tretjemu Krtek; preostala dva pa smo dali drugim ljudem. Ko je bil Medo majhen, se je najrajši igral z mano. Tako je bilo tudi, ko je zrastel, zato sem se odločil, da ga bom obdržal. Tako je Medo sedaj moj. Vsak dan se veliko igra. Ko se vozim s kolesom, vedno teka za mano, in tudi kadar se zunaj igram, mi zmeraj caplja za nogami. Skratka, z Medom se imava lepo.

IVAN ČUČEK, 3. b
OŠ Videm ob Ščavnici

Naš izlet

Tovarišica je rekla, da bomo šli na izlet. Zbrali smo se pred šolo. Od tam smo odšli na avtobusno postajo. Odpejli smo se v Gornjo Radgono. Tam smo si ogledali grad. Videli smo velika vrata. Graščakov ključ je bil zelo velik. Pred gradom je drevored. Tam sta se sprehajala graščak in graščakinja. Nato smo se odpeljali na Blaguško jezero. Malicali smo na Stari Gori. Potem smo se odpeljali v Ljutomer. Tam smo si kupili igrače. Bili smo še v Rakičanu, kjer smo jahali konje in imeli kosilo. Bilo je zelo lepo.

TADEJA VAJS, 1. b
OŠ Radenci

Naj ne izgine roža z naših polj, toplina iz naših src...

Polja prekrivajo velik del naše okolice. Čakajo na človeka, da jih obdelajo in z njih po določenem času pobere pridelke. Polja pa ne obrodijo samo pridelkov, ampak tudi travo in rože, ki ne cvetijo samo na poljih, ampak tudi v domovih. Ljudje gojijo najrazličnejše rože. Vsaka cveti ob svojem času in daje človekovi okolici lepoto in vonj. Okolje brez rož bi bilo zelo pusto. Roža daje človeku tudi neko nežnost, milino, zato naj ne izgine z naših polj, saj bi potem postala pusta.

Podobno kot roža daje človeku bratu, prijatelju, tujcu ... tudi človeško srce. Ljudje so različni. Eni se hitro razjezijo, ne ljubijo soljudi, njihovo srce je prazno in ne ponuja topline. Drugi ljudje pa so do soljudi prijazni, pomagajo bližnjemu in trpijo z drugimi. Svet bo bogatejši, če se bodo tisti ljudje, katerih srce ne ponuja topline, spremenili in spreobrili. Tako bo manj sovraštva in vojne, ljudje bodo med seboj prijaznejši. Vladala bosta ljubezen in mir.

Smo osmošolci, ki bomo kmalu zapustili osnovnošolske klopi. Postali bomo starejši in zrelejši. Tudi mi ponosimo v svet z našimi srci toplino in ljubezen, da se bo res videlo, da smo dobri ljudje. V šolah, doma ali v mestih med tujimi ljudmi postanimo, podobno kot roža sredi polj, tudi mi roža soljudi.

BERNARDA PUCKO, 8. d
OŠ Beltinci

Žalostna slika narave

Uboga naša zemlja, kako si onesnažena, izmučena, zastrupljena! Za vse to je kriv človek! Če bi se tega dovolj zavedali, prav gotovo ne bi prišlo do stanja, ko se dušimo v različnih odpadkih, dihamo slab zrak in pijemo zastrupljeno vodo.

Na našem planetu skoraj ni več čiste reke, potoka ali jezera. Posebno poglavje predstavljajo mesta, iz katerih se dvigajo grozozanski oblaki dima, smoga in izpušnih plinov. Visoko nad nami hrumi na tisoče letal, ozonska luknja pa je z vsakim dnem večja...

Učili smo se, da so naši predniki gojili primitivno poljedelstvo, niso uporabljali škropiv, pa so kljub temu toliko pridelali, da so preživeli. Mogoče bo kdo rekel, da so se časi spremenili, ker živimo v »atomskem stoletju«?

Smo torej popotniki, ki hodimo skozi atomski vek in se z grenkobo v srcih in s strahom v duši spominjamo pesnikovih besed:

Šel je popotnik skozi atomski vek,
vse povsod sam beton in železo,
samo železo in beton,
in niti toliko zemlje,
da bi našel grob za ptico
in zasadil rožo nanj!

SANDI HORVAT, 7. b
OŠ Puconci

Kokošja družina

Petelin, kokoš in piščanček so kokošja družina. To so koristne živali. Kokoš nese jajca in nam daje meso. Petelin skoraj vsak dan kikirika, piščančki pa se lepo sprehajajo za kokošjo. Kure jejo travo, koruzo, pšenico in še marsikaj drugega. Petelin, kokoši in piščančki se radi sprehajajo po gnoju.

PRIMOŽ VOGRINČIČ, 1. b
OŠ I. M. Sobota

Miš

Živela je miš. Rada je kradla sir. Ljudje so bili nanjo zelo jezni. Nastavljali so pasti, a miši niso mogli ujeti. Nastavljali so strupe, a miš se ni zastrupila. Nekega dne pa se je zgodilo. Spet je kradla sir, vendar ji tokrat ni uspelo. Muca je bila hitrejša od nje. Zalotila jo je pri kraji sira in jo pohrustala. Od tistega dne je bil v hiši mir, muca pa je postala junakinja.

GORAN KOŽEL, 2. a
OŠ Grad

Gremo na izlet

Gremo na izlet
v skrivnostni svet,
ki kot zvezdica mežika,
na obzorju se svetlika.

Gremo na izlet
na skrivnostni planet,
kjer palčki so doma
in Sneguljčica se smehlja.

Kaja Lainšček, 4. a
OŠ III M. Sobota

Počitnice

Komaj že čakam, da bodo prišle počitnice. Takrat se bom hodila kopat v Moravske Toplice. Obiskala bom tudi sorodnike v Rakičanu in v Murski Soboti, nato pa bom odšla v Maribor in tam ostala nekaj časa. Ko bo počitnic konec, se bom s sošolci in prijatelji spet igrala in hodila na sprehode. Tako bodo minile počitnice in spet se bo treba pripraviti na šolo.

SABINA SLAMAR, 2. a
OŠ Grad

Zlato jabolko

Zlato jabolko visi
vse dneve in noči.
Kdor ugrizne vanj
je zaljubljen v Anjo.
Ona lepa ptica je,
nosi zlato perje.

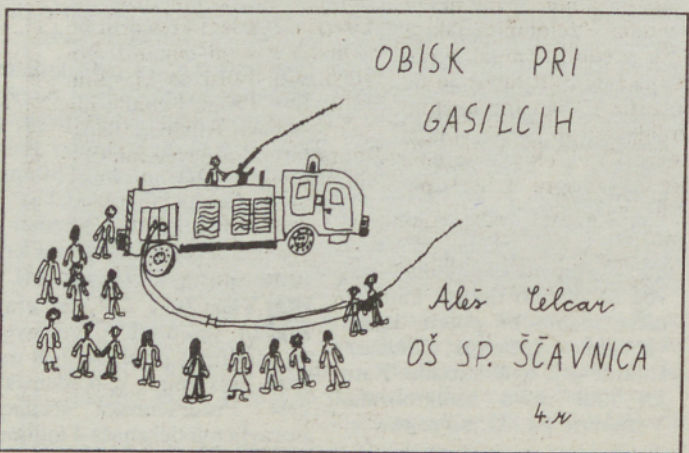
TINA MLINARIČ, 4. a
OŠ III M. Sobota

Rada bi postala...

Ko kom odrasla, bi rada postala sodnica. Poskušala bi biti prijazna in pravična, ker nimam rada, če je nekdo obdolžen po krivem. Če pa mi to ne bo uspelo, razmišljam o baletki. Tako bi plesala ob glasbi in bila vedno dobre volje. (JANJA GRAGER)

Rada bi postala kriminalistka. Ta poklic me zelo veseli že zaradi dela na terenu. Rada preiskujem, poizvedujem ... Odkrivala bi vlomilce in razne zločince ter tudi tiste, ki bi imeli »prste vmes«. Za vse bi predlagala stroge kazni.

VALERIJA ŠTUMBERGER
OŠ Apače

HURA, POČITNICE SO TU!

HELENA HORVAT, 2. a
OŠ KRIŽEVCI

Simona se predstavi

Simona moje je ime,
veliko lepega je v njem, se ve.
Stara sem trinajst let,
rada hodim k zboru pet.
Pertoča je moja rojstna vas,
kjer preživljam prosti čas.

Rada v šolo hodim
in doma po gozdu blodim.
Slovenščina je lepa stvar,
saj gre mi še kar.
Učiteljica Cvetka nas uči,
vedno nam lepo govori.

Moj najlepši čas je poletje,
ker slišim zgodaj zjutraj ptičje
petje.
Oblačim rada se lepo,
udobno, modno in čistó.

ob osmih spat že grem,
saj ponočevati še ne smem.

Kdo bi bil rad sam?
To vprašanje zastavljam vam.
Jaz že nisem rada sama,
vedno sta z menoj oče in mama.
Večkrat se pogovorimo,
potem pa vsi se veselimo.

Nerada se bom poslovila,
saj kar naprej bi govorila.
Tako moje je življenje,
sama sreča, hrepenenje.
Samo »Adijo!« naj še rečem,
potlej pa v šolo stečem.

SIMONA MENCIGAR, 6. b
OŠ Sveti Jurij

Veselje v termalni vodi

Bližala se je šola in jaz sem si že pripravljala knjige za pouk. Nenadoma pride k meni prijateljica Mateja Stojko in mi sporoči, da grem s skupino naših otrok in novinarji Nedeljskega dnevnika v Čateške toplice. Ko je napočil ta dan, smo se zbrali pri šoli. Nestrpno smo pričakovali kombi, ki naj bi nas odpeljal v Čateške toplice. Ko se je pripeljal, smo bili zelo veseli in smo takoj posedli vanj. Pot je bila dolga in mi smo se pogovarjali o raznih stvarih, mahali mimo dočim avtomobilom in seveda peli ... vse pesmi, ki smo jih znali. Naenkrat je bilo dolge poti konec. Prispeli smo v Čateške toplice. Takoj smo se preoblekli v kopalke in poskakali v vodo. Plavalimo, se potapljali in škropili na vse strani. Dobili smo vsak deset žetonov za tobogane in majice z napisom Nedeljski. V teh majicah smo se tudi slikali. Na toboganih je bilo prav zanimivo. Ko si prispel dol, je voda pljusnila na vse strani in poškropila vse v moji bližini.

Nato smo se odpravili na kosilo. Bila sem zelo presenečena, ko sem zvedela, da si moraš sam delati solato. Tudi doma sem si jo že nekajkrat naredila, vendar je bilo potem vseh sestavin premalo. Pogovarjali smo se tudi z novinarji iz Ljubljane. Vsak se je predstavil in nekaj povedal. Velikokrat smo se tudi slikali. Najbolj smešno je bilo, ko smo jedli lubenico. Preostalo nam je bila pol petih in odpravili smo se domov. Še prej pa smo domačim napisali razglednice. Poslovili smo se od bazenov, toboganov in od hotela ter se odpeljali.

Na poti domov smo bili vsi tihi in utrujeni. Ko smo prispeli, smo se za slovo fotografirali pred šolo, se pozdravili z našimi gostitelji in odšli vsak na svoj dom.

MATEJA KOCEN, 6. raz.
OŠ Razkrižje

Pisan dan

V petek sem zelo zgodaj vstala iz tople postelje. Obšla sem se in s psičkom Medom zdrvela na avtobusno postajo, kjer je med ljubljencek našel nove prijatelje. Čez čas je prispel avtobus in me odpeljal v šolo. S prijatelji in psičkom sem odšla v učilnico, kjer smo pripravili razstavo malih živali. Medo je zagledal večjega psa in čisto pobesnel. Po telefonu sem poklicala starše, ki so kmalu prišli ponj. Potem smo razporedili živali, jim pripisali razne imena in imena lastnikov. Kmalu nato se je začela proslava in ceremonija, kot so jo imenovali moje sovrstnice. Vsi smo se zabavali. Na tak način pa se tudi izobražujemo.

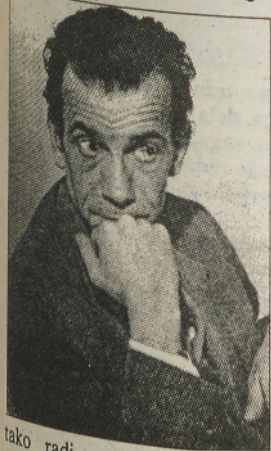
ANGELCA GABERČ, 6. a
OŠ Križevci

za mlade

Novice od tu...

Vlado Kreslin je spet oživil skupino **Martin Krpan**, vendar v drugačni zasedbi: **Miro Tomassini**, **Ziga in Urban Golob** ter **Vlado**. Prvih jih bomo lahko v živo videli in slišali 26. avgusta v Krizankah.

Pred kratkim so izdali kompaktno ploščo **Balada o koščku kruha** **Frana Milčinskega**, kjer so zbrani njegovi melanholični šansonji. Ježek je bil tisti žalostni klovn, ki so ga

tako radi poslušali že naši starši, s katerim smo rasli mi, in ki je s to ploščo na voljo novi generaciji. Kakovost posnetka zaradi starosti resda ni najboljša, zato pa je neprimerljiva njena vsebina.

Spet se nam obeta pester glasbeni konec tedna. Že v četrtek (ko še ni konec tedna) bo v gradu igral **Zoran Predin**. V soboto pa se boste morali odlošiti, ali boste šli v Lendavo poslušat **Parni Valjak** ali v dišketeko **Super Li**, kjer vas bo zabavala **Severina**.

...in tam

Peter Gabriel si zelo prizadeva za to, kar politikom že desetletja ne more uspeti: združiti Arabce in Izraelce. Naredil je koncert v Tabi, na obalah egiptskega Rdečega morja. Upa, da bo nanj privabil 15 tisoč ljudi iz Izraela, Egipta, Jordanije in Savdske Arabije.

Dave Pirner iz skupine **Soul Asylum** bo igral s svojo prijateljico **Winono Ryder** v novem filmu **Dennyja De Vita Reality Bites**. V istoimenskem filmu bo imel vlogo tudi **Evan Dando**, član skupine **Lemonhead**.

Michael Jackson že snema nove pesmi za album **History**, s katerim se bo pred božičem vrnil na glasbeno sceno. Medtem pa se z **Liso Marie Presley** in njenimi otroki sprehaja po Disneylandu in čaka na odločitev sodišča. Njegovo sestro **Janet** pa so morali pred kratkim

odpeljati v bolnišnico, ker je bila popolnoma dehidrirana in je imela visoko vročino. Po dveh dneh so jo spustili domov, opozorili pa so jo, naj malo več počiva.

POP ROCK noviceee

GLASBENA UGANKA

Pravilni odgovor na 7. nagradno vprašanje: (Kateri slovenski smučar je pred kratkim izdal ploščo?) **Jure Košir**, prav ste pa imeli tudi tisti, ki ste pripisali še **Mateja Jovana**. Iz bobna smo potegnili dopisnico **Daniela Donše**, **Stara ulica 1, 69000 Murska Sobota**. Čestitamo! Obvestilo o nagradi bo dobil po pošti. Druge pa vabimo k reševanju naslednje glasbene uganke:

Kdo je pevec skupine Deep Purple?

Odgovor:

Odgovore pošljite na dopisnici do 2. julija na naš naslov: Podjetje za informiranje, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, s pripisom za Pop Rock Noviceee. Ne pozabite napisati svojega naslova.

Rubriko pripravila: ALEKSANDRA NANA RITPER

Deep Purple

Svojo kariero je začela skupina leta 1968 z debitantskim albumom **Shades of Deep Purple**. S komadi, kot so **Hush**, **Hey Joe**, **Help**, so si utirili novo pot v rock glasbi. Pesem **Hush** se je uvrstila na 4. mesto ameriške lestvice. Angleška publika pa jih takrat še ni tako upoštevala. Kajti še niso našli svoje prave glasbene identitete. Utrli so si novo pot z vpeljavo klasičnih elementov v rock glasbo. Kar je utemeljil klavirist **Jon Lord**.

Odločeno za skupino **Deep Purple** je bilo leto 1970, ko je izdala dva glasbeno nasprotujoča si albuma. **Jon Lord** je takrat realiziral svoje glasbene ambicije in z **Royal Philharmonic Orchestra** izdal album **Concerto for Group and Orchestra**, kar je britanske lestvice. V skupini se je uveljavil tudi kitarist **Ritchie Blackmore** s svojim agresivnim in brezkompromisnim igranjem, ki je doča-

Po 25 letih obstoja gre legendarna skupina **Deep Purple**, ki je tako zelo močno vplivala na razvoj hard rocka, v svoji originalni postavi spet na turnejo. Gotovo se vas še veliko spomni ali pa pozna njihove hite, kot so **Hush**, **Smoke on the Water**, **Highway Star**, **Child in Time** ali **Women in Tokio**. Njihovega klavirista **Jona Lorda** je inspirirala klasična orgelska glasba, pravo nasprotje pa je bilo divje igranje kitarista **Ritchieja Blackmorea**, na ritem sekcijo, basista **Rogerja Gloverja** in bonarja **Iana Paicea** pa je vplivala glasba Beatlov. Pomembno vlogo pa je odigral njihov pevec **Ian Gillan**.

kal tudi njihov prvi močni heavy metal album **Deep Purple** in **Rock**, zelo uspešni pesmi sta bili **Speed King** in balada **Child in Time**, ki sta dokazali velike sposobnosti in znanje pevca **Iana Gillana**.

Takrat so šli purpli na svojo veliko svetovno turnejo, reakcije poslušalstva in kritikov so bile ves čas evforične. Spremenljivo igranje razdirajočega nasilja in stilov, nežnih pasaja, pa spet dinamike je bilo značilno za igranje te legendarne skupine. Divje igranje kitarista **Blackmorea** je kontrastiralo nežnemu igranju **Jona Lorda**. In ta ritual je bil del njihovih nastopov.

Prelomnica v zgodovini njihovega igranja je bilo tudi leto 1972, ko so v Montreuxu v Švici igrali s **Frankom Zappo** in skupino **Mothers of Invention**. Prelomnica takrat ni bila v glasbi, ampak v dogodku. Eden od fanov je na koncertu s signažno pištolo ustrelil v strop in vse skupaj je zagorelo. Celotna oprema se je v hipu spremenila v pepel.

Gost dim pa se je razlezel po bližnjem jezeru. **Rogerja Gloverja** je to tako inspiriralo, da je napisal znamenito skladbo **Smoke on the Water**, ki je postala himna 70. let. Tako je skupina **Deep Purple** poosebljala hard rock.

Purpli so zelo vplivali na druge bande, tudi mlajše, ali pa so celo z njimi sodelovali, od **Davida Coverdala** do **Tommyja Bolina**. Nove skupine pa so spekter hard rocka še razširile: **Ian Gillan Band**, **Rainbow**, **Whitesnake** so poglaviti bandi, kjer so najbolj vidni vplivi purplov.

Po 25 letih igranja in velikih uspehov, večasih tudi padcev, jih bomo lahko videli tudi v naši bližini, v Kapfenbergu, 50 kilometrov od Gradca. Na tem koncertu bo skupina v svoji najboljši postavi: **Jon Lord** na klaviaturah, **Ian Paice** bobni, **Ian Glover** bas, **Ritchie Blackmore** kitara in pevec **Ian Gillan**. Govori pa se tudi, da bi kitarista zamenjal **Joe Satriani**.

Nekoč je pevec **Ian Gillan** povedal: »Mislim, da bodo **Deep Purple** dolgo delovali, čim dalj bo mogoče. Upam pa, da se bo vse to prekinilo, ko neko od nas umre. Ne prej.«

Razzle Dazzle

Skupina je nastala pred petimi leti, ko so še preigravali komade skupin **Pomaranča**, **Pankrti**, **Iron Maiden** in drugih. Kmalu pa so začeli delati svojo glasbo in leta 1991 so posneli prvo ploščo, ki jo je založil **Front Rock**. V zadnjem času so posneli še nekaj komadov, vmes pa so prišli na koncert tudi v Gornjo Radgono.

V začetku, ko ste nastali, ste se imenovali **Kleopatra**.

Ti si pa informirana. Sedaj smo **Razzle Dazzle**, **Kleopatro** pa smo pokopali. Razlika pa je v tem, da smo prej peli v štajerščini, sedaj pojemo v slovenščini. Spremenila se je predvsem glasba, v začetku smo igrali hard core, iz tega je nastala naša prva plošča. Sedaj pa poskušamo najti svoje veje.

Glasbe, ki jo igrajo bandi, nikoli nočejo definirati. V reviji **Rock Vibe** ste svojo glasbo opredelili kot power metal.

Ne, tega mi nikoli nismo rekli. Igramo to, kar nam ugaja. Če pa je vseč še komu drugemu, pa toliko boljše. Nikoli se ne obremenjujemo z nekim stilom.

Vsi bani na rock sceni se raje odločajo za angleščino. Zakaj ste se v bandu odločili za slovenščino?

Zaenkrat se tako najbolje razumemo, ko se bomo pogovarjali v angleščini, bomo peli v angleščini. Ali pa mogoče v kitajščini. Najprej moraš uspeti v Sloveniji. Sele potem, ko bomo uspeli doma, lahko pridemo ven. Za nas ni problem angleščina, samo uspeti moramo prej. Poleg tega pa imamo tu ista ušesa kot v Ameriki.

Ime pa imate vseeno v angleščini **Razzle Dazzle** in pomeni krokanje in pijančevanje.

Prevod našega imena nas predstavlja v zelo realni luči.

Se pravi, da je na koncertu veliko popivanja.

Še zmeraj bolje 15 piv kot pa en močen šnit. Bolje alkohol kot droga.

Kako pa drugače gledate na slovensko glasbeno sceno, zdí se mi, da je na koncertih precej mrtvo.

So bandi, ki jih je treba ceniti, kot so **Agropop**, **Don Mentony** pa **Slak**. Scena v Sloveniji je zelo močna.

Na katero sceno misliš?

To, na kateri so **Avseniki** in **Slaki**. To so pravi rockerji in po svetu priznani.

Mnogi pravijo, da v Sloveniji ni rock scene.

Saj je ni. Kakšna scena, kaj je to. Ni je. Nekaj koncertov je, kar je zelo v redu. Drugega pa ni, ni prostora, ni razpoloženja. Tu v tem koncu Slovenije mogoče je. Okoli Ptuja in Maribora pa je tema. Čeprav je veliko bandov.

Na prvi plošči je z vami sodeloval novinar in dramatik **Zdenko Kodrič**, ki vam je pisal tekste.

Sedaj ne sodelujemo več z njim, kajti tekste nam piše **Vlado Brglez**, ki je tudi zelo velik dramatik.

Kakšna je realnost, ki jo poskušate opisati v svojih besedilih?

Do treh imam »šit« . Delamo kot črnci, za to nismo nič plačani. Mi delamo bolj kot Nemci. Pri nas se da od glasbe živeti samo, če oponašaš druge. Naša rock scena, glej, mi nismo igrali že šest mesecev. V tem ni denarja, niti seksa, niti žensk... Samo pijača je. Tako pa smo spet na začetku.

AUDIO - VIDEO - CD

M SHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB
NA MURSKEM VALU
NSTSNMV

1. LOUIE LOUIE - Iggy Pop
2. UNITED - Prince Ital Joe & Marky Mark
3. ALWAYS - Erasure
4. I'LL STAND BY YOU - The Pretenders
5. CRAZY - Aerosmith
6. THE LIGHTHOUSE - Steve Harley
7. NO MAN'S LAND - Billy Joel

PREDLOGI:

1. SUMMER IN THE CITY - Joe Cocker
2. MMM MMM MMM MMM - Crash Test Dummies
3. OUT OF TIME - Ramones

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE
7 VELIČASTNIH

1. MON CHERY - Magnet
2. PASTIRČE MLADÓ - Roberto Magnifico
3. DAN ZA ZALJUBLJENE - Oto Pestner
4. SVETLE KAPLJE - Miran Rudan
5. MI PLEŠEMO - Miran Rudan
6. BACK IN THE U.S.S.R. - Victory
7. SKOZI LETA - Avtomobili

PREDLOGI:

1. HOČEŠ Z MENOJ - Pavel Kavec
2. ČRNA ŽENSKA - Avia band
3. V SAN SIMONU - Faraoni

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE
S KRŠČAKOM, ČEKRON PA Z MARELOF

1. LECTOVO SRCE - Ans. Franca Miheliča
2. NAJINA SREČA - Melos
3. KAM BOVA VANDRALA - Ans. Tonija Verderberja
4. VALENTINOVO - Ans. Nagelj
5. MAJSKA NOČ NA BLEDU - Alpski kvintet
6. KJER SE PREBUJA SLOVENIJA - Ans. Hentek
7. ZAKAJ PA NE - Alfi Nipič in njegovi muzikanti

PREDLOGI:

1. VRH KAMNIŠKIH PLANIN - Ans. Janeza Goršiča
2. STARI ZVONIK - Bistriški odmev
3. FURMANŠKA - Fanje izpod Rogle

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 30. junija 1994, na naslov: Murski val, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 25

Glasujem za skladbo:

- tuja
- domača
- narodnozabavna

Ime in priimek ter naslov

za vsakogar nekaj

Pokrovne rastline

Med pokrovne rastline štejemo nizke rakstline, ki se z leti razširjajo, stnejo in zemljo povsem prekrijejo ter ustvarjajo žive preproge. Običajno so vedno zelene, lahko tudi listopadne in niske od nekaj cm do pol metra. Imajo podobno vlogo kot zastirke v zelenjadnem vrtu in ščitijo zemljo pred močnim soncem, ohranjajo v njej vlago in plevelom onemogočajo rast. So nepogrešljive za naravne vrtove in parke.

Za pokrovne rastline je značilna pritlikava ali horizontalna rast, hitro, enakomerno in gosto razraščanje, odganjanje koreninskih izrastkov, pojav adventivnih korenin ob dotiku poganka in tal, enostavno in hitro razmnoževanje ter nezahvalno gojenje. Pred sajenjem iz zemlje odstranimo vse ostanke korenin in zlasti v prvih letih, dokler se rastline ne razrastejo in ne pokrijejo zemlje, je potrebno celotno rastišče redno in skrbno pletiti, ker nam bo pozneje to delo povsem odpadlo. Ko pokrovne rastline enkrat prekrijejo in zasencijo prebujajo kalitev in rast plevelov. Pokrovne rastline so primerne številne trajnice, trave, praproti ter nizke grmovnice in vrtnice. Manjše površine zasajimo enotno (z eno rastlinsko vrsto), na večjih površinah pa združimo dve ali več rastlinskih vrst, ki so si po višini enake. Pokrovne rastline uporabljamo v vrtu predvsem tam, kjer ne uspeva trava, kjer ne želimo dvakovanca ali gred s trajnicami ter so primerne za utrjevanje brzdin. Saditvena razdalja je odvisna od vrste rastlin in je običajno od 30 do 60 cm.

Pokrovne rastline za sončne in malo senčne lege:

	Višina v cm
BERBERIS SEMPERVIRENS (penik)	15-30
BEDERA HELIX (bršljan)	10-15
SEDUM ALBUM (beli koralnik)	10
VIOLA ODORATA (dišava vijolica)	10
VINCA MINOR (zimzelen)	10-15
POLYGONUM AFFINE (dresen)	15-20
ALYSSUM SAXATILE (grobeljak)	20-30
CALLUNA VULGARIS (jesenka rosa)	20-30
PHLOX SUBULATA (oglasta plamenka)	10-20
HYPERICUM CALYCYNUM (krčnica)	20-30
LONICERA PILEATA (kostelicevje)	40
MAHONIA AQUIFOLIUM (mahonija)	60-100
JUNIPERUS SABINA (juniper)	50
TAMARISCIFOLIA (smrdljivi brin)	30-40
EUONYMUS FORTUNEI (plazeča trdoleska)	30-40
inž. agr. Simona Potočnik	

Želodec

Posledica nekaterih zdravnih kur s tekočinami je včasih občutek nelagodnosti in tope bolečine okoli želodca. Izginil bo, če prežvečite nekaj zrn kumine ali si pripravite prežganko (brez maščobe) s kockami opečnega kruha in kumino.

Če vas muči želodčna kolika, prevrte v četrt litra vode pest bezgovega cvetja, zavretek precedite in ga mlačnega popijte.

Težave zaradi preveč želodčne kisline omili le pravilna prehrana; vsebuje naj veliko beljakovin, ki vežejo nase kislino.

Zdravniki nas velikokrat opozarjajo, naj veliko pijemo, in če pijemo, pijmo kaj koristnega. Sladki sokovi nas bodo zredili, pijače z mehurčki škodijo zdravju. Skuhajmo si torej čaj, ki nas lahko reši tudi marsikatero nadlogo. Če si bomo vztrajno kuhali čaj iz pekočih kopriv, bomo še v pozni starosti čili in zdravi.

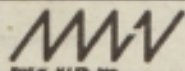
Vnete dlesni so huda bolečina in nevarna stvar. Seveda je treba k zdravniku, dotlej pa si lahko pomagamo sami. V liter vode namočimo pest njivske preslice, pustimo pol ure, nato vodo zavremo in spet pustimo stati pol ure. V mlačen čaj kanemo nekaj kapljic švedske grenčice (kupimo jo v lekarni) in si s to tekočino vztrajno izpiramo usta. Včasih je postopek tako učinkovit, da ni treba k zdravniku.

Se spomnite, kako so pred leti čez veliko lužo tudi k nam kot meteor prileteli trenirke za džoging. Posebno mladi so se množično odločali zanje, niso pa jih oblačili le za rekreacijo in prosti čas, ampak so jih nosili tudi na delovnih mestih in v šolah. Še zmeraj so modne, vendar predvsem hlače. Niso več tako široke kot pred leti, pa tudi ozke niso preveč. Običajno so v nevtralni sivi barvi, zraven pa sodijo dolge srajce, športne jopice in usnjene jope.

Majoneza: pri pripravljanju majoneze bodite pazljivi. Lepo se bo zgostila, če olje ne bo premrzlo (ima naj sobno temperaturo) in če boste, še preden primešate rumenjake, dali v posodo ščepec soli in nekaj kapljic kisa ali limoninega soka. Tekoča majoneza bo spet rahla in kremasta, če ji dodamo malo vroče vode. Če še to ne pomaga, previdno primešamo še en rumenjak.

RADIO MV - MURSKI VAL - UKV
84,6 MHz (dopolnilni tudi SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.30 Kabaret - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.30 Romška oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 1 in 3 in 4 - 18.00 MV-dur - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Sipli mi - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija
Sobota - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Tržnica - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.30 Alterantivna oddaja - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija
Nedelja - 8.00 Začnemo nov dan - 8.10 Panonski odmevi - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.15 Nedeljsko premišljevanje - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Vključujemo Radio Slovenija

Ponedeljek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Gospodarstvo - 10.00 Poročila - 10.15 Evropa v enem tednu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Bilo je nekoč - 17.30 Šport - 18.00 S kranjsčakom, cekron pa z marelof - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Torek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 14.00 Subjektivno - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Tema popoldneva - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Dober večer, Beno! - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija
Sreda - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Izčemo za vas - 10.00 Poročila - 10.15 NSTSNMV - 11.15 V živo o... - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Poslušamo vas - 17.30 Mali oglasi - 18.00 Na narodni farmi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Glasbeni kviz - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Četrtek - 5.40 Prebujajte se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Pika na i - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Danes do trinajstih - 13.30 Popoldne na MV - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 To sem jaz - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 18.30 Poročila BBC-ja - 19.00 Dnevnik Radia Slovenija - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Vključujemo Radio Slovenija

Kuhajte z nami

Biskvitno testo

Pojem biskvitnega testa izhaja iz francoske kuhinje in se je v Evropi udomačil že v 17. stoletju. Danes pod tem pojmom razumemo samo še rahle, lahke in mehke zmesi, ki jih oblikujemo v razno pecivo, predvsem v torte, tortice, rezine in rolade ali zvitke. Prvotno je to pečeno testo spominjalo na prepečenec, danes spada med poplemeniteno vmešano testo. Priprava dobrega, lahkega biskvita je nekoliko zahtevnejša, najmanjša površnost pokvari kakovost. Skratka, zahteva skrbno in potrpeljivo delo, če pa ga pripravljamo ročno, pa tudi moč, ki jo potrebujemo za stepanje. S pravilno pripravo moramo doseči rahlo gostoto, dodatki rahljajnih sredstev so veliko manjšega pomena, saj jih ob pravilni in strpni pripravi lahko opustimo. Kuhinjski strojčki in ustrezne ročne priprave v sodobnem času zelo olajšajo delo in skrajšajo čas.

Navodila, ki jih je potrebno in vredno upoštevati:

- vse sestavine si skrbno odmerimo pred začetkom dela, da leto potem nemoteno poteka,
- uporabljamo sladkor, ki se hitro topi,
- ko je masa dovolj gosto stepena, hitro nadaljujemo z delom, sicer počasi upada (zračni mehurčki pokajo),
- dno pekača ali modela obložimo s pergamentnim papirjem (posebno če nameravamo pecivo oblikovati v zvitek), sicer pa natančno pomastimo in potresemo z ostro moko,
- robov in sten pekača, razen pri rebrastih modelih, ne pomastimo, pečene mase ločimo z nožem,
- pečica naj bo že prej pogreta do ustrezne temperature,
- pripravljena masa mora takoj v pečico.

Prihodnjič: Biskvitni zvitki s sadjem

Cilka Sukič

Če ste jedli česen, čebulo, ribe ali drobnjak, prežvečite nekaj lističev svežega peteršilja ali popijte malo čaja iz velike preslice. Včasih pomaga tudi skodelica mlačnega mleka. Velikokrat so za zadah iz ust krive želodčne težave - tedaj preženete slab vonj z žvečenjem kumine.

Nekaj o negi pohištva

Voskano pohištvo: obrišemo z vlažno krpo, nato ga takoj obrišemo z drugo mehko krpo do suhega. Nato ga zdrgnemo s sredstvom za nego pohištva ali s polituro, ki jo zmešamo sami iz čebeljega voska in sojinca olja. Nanesemo prav tanko plast, nato zdrgnemo in zloščimo z mehko krpo.

Pohištvo iz hrastovine: zdrgnemo s krpo, ki jo navlažimo s svetlim toplim pivom. Nato temeljito zdrgnemo s suho in mehko krpo.

Sledove vlažnih kozarcev, ki ostanejo na povoskani mizni plošči, odstranimo tako, da madež segrejemo s sušilnikom za lase. Zaradi vročega zraka se voskana plast razleze in plošča je spet enakomerno obarvana. Ali pa napolnimo staro frotirasto nogavico s kuhinjsko soljo, pomočimo v malo jedilnega olja in madež temeljito zdrgnemo. Pleteno pohištvo iz vrbovega šibja očistimo s toplo vodo in krtačo. Nazadnje ga obrišemo do suhega in premažemo z oljem, da se ne razsuši. Če se sedežna površina razvleče, jo s spodnje strani skrtamo z vročo vodo in pustimo, da se stol posuši.

Gladko usnjeno garnituro obrišemo z vlažno krpo. Če je voda trda, jo najprej prekuhamo ali uporabimo destilirano vodo. Trda voda pušča na usnju apnenčaste madeže. Zelo umazano usnje operemo z milnico iz nevtralnega mila ali z raztopino za pranje finih tkanin.

SESTAVIL MARKO NARAST	PROTEIN Z BARNVO KOMPO-NENTO	NAPRAVA ZA PRENA-SANJE OSEB	FR. SKLA-DATELJ (JACQUES, 1890-1982)	TRUP	RASTLIN-SKA BODICA	ABESINEC	SOK KORENNE-SLADKEGA LESA
ŠVICARSKI PISATELJ (JOHN, VIA MALA)							
ITALIJAN-SKA SMUČARKA SERRA							
POSODICA ZA KOSO, VODER							
ATLET KOCUVAN					ORANJE		
					KANTON V ŠVICI		
PRITOK DONAVE V ROMUNJI				AM. TISK. AGENCIJA			
				VSTOPNA SKLADBA			
PAUL NEWMAN				PRIPADNIK IRCEV			
				SL. SLIKAR IN GRAFIK			
KRAJ NA DOLNJI-SKEM							
KIS, JESIH					REKA, KI TEČE SKOZI STRATFORD	PRITOK SAVE PRI MEDVODAH	STARO-GRŠKI OIDAKTIČ-N PESHK
MESTO V KATALONIJI							
AVTOMO-BILSKA OZNAKA SPANJE		VZVOD					
		ZOLA EMILE					
REDKO ŽENSKO IME							
DEKANOV URAJ							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE - Vodoravno: amoniak, bislerka, staniol, trma, Rn, Rae, Edi, A, Ionec, klet, Ra, Tacki, NN, Arls, OD, Tora, satelit, Tuaregi.

Domača žival za otroka

Otroci imajo radi živali. Toda starši naj se pred nakupom vselej vprašajo, ali je njihov malček že dovolj star, da bo znal ravnati z živaljo.

Z mehkim kožuščkom in svetlečimi se očkami osvojijo živali malčadane vso srce. In tako jih tudi otroci želijo božati in se igrati z ljubkim morskim prašičkom ali zajčkom, čeprav so velikopotebne tudi mir in postanejo nepotrpežljivi, ker želi kužuhar jesti ali spati, namesto da bi se igral z njimi.

Tedaj ga velikokrat premočno zgrabijo, in če jih ugrizne, je zaletnega navdušenja kaj hitro konec. Veterinarji svetujejo, naj otrok ravnava po otrokovi starosti. Večina šestletnih otrok se že zna igrati z morskim prašičkom. Te živalce so mirne, ne preveč postanejo povsem krotke.

Pri desetih letih je otrok dovolj potrpežljiv za igro z zajčkom, saj že opazi, kdaj je ta razpoložen za igro in kdaj postane tepadalen. Od otrokove starosti je odvisno, kako bo ta oskrboval žival. Verjetno ni odveč omeniti, da tako prijetni hrčki niso primerni za otroka.

Drugi Vestnikov izlet na morje

Sonce se nas je usmililo

Žeje, prošnje..., da bi bilo soboto, 18. junija, lepše vreme, kot so ga imeli Vestnikovi izletniki teden dni prej, so oslišane: bil je resnično lep dan in tako so mnogi, ki jim ni bilo dano iti na izlet v »prvi rudi«, bili hvaležni, da so jih postavili na drugi vlak. Ta je bil sicer nekoliko krajši od prejšnjega, torej je bilo nekaj manj izletnikov, kar pa se je izkazalo za dobro, saj je bila zato manjša gneča. Tudi tokrat je bilo precej izletnikov, ki so prvič videli morje. Ni jih bilo tudi malo, ki so okusili vodo in se tako prepričali, da je res slana. Veliko si jih je v njej namočilo noge, nekaj izletnikov je začelo tancovati v morski vodi, drugi mlajših potnic je soncu nastavljal svoje oprsje, dve ali tri, in te so bile najpomembnejše, pa so celo snele ne-

V Piranu smo si prav tako ogledali več zanimivih zgradb, bili smo v akvariju, se sprehodili mimo ladjic, našel pa se je tudi čas za skok v lokalček zaradi piva ali sladoleda.

Tako kot mnogi drugi je tudi Marija Čizmazija iz Turnišče nalila v plastenko morsk vodo in jo odnesla domov »za spomin na izlet«. Morda pa tudi kot dokaz domačim, da je dejansko bila na morju in ne kje drugje?

Prva postaja Vestnikovih izletnikov je bil Koper. Izredno lepo vreme je omogočilo sprehod po mestu in spoznavanje njegovih znamenitosti, denimo stolnice. Te so predstavili vodniki.

Pogled na znameniti Tartinijev trg v Piranu »s ptičje perspektive«: oziroma od cerkve sv. Jurija na bregu. Od tam se je izletnikom ponujal tudi lep razgled po sinjem morju.

Nekateri sicer gledajo v nebo, a se ni prikazalo nič nadnaravnega, šlo je le za let turističnih letal na letališču v Seči. Večina izletnikov pa je prisluhnila razlagi o solinah.

To pa je nazornejši pogled na soline. Doslej se še ni izsušilo toliko slane vode, da bi lahko imeli pravo »žetev soli«, takole za pokušino, pa je je bilo.

Končno pravo morje. Med izletniki se je razširila novica, da je dobro v slani vodi namočiti utrujene noge, in kar nekaj se jih je zapodilo vanjo.

Vestnikovi izletniki smo si izprosili lepo vreme, zato je bilo prijetno posedeti tudi na terasi hotela Žusterna, kjer so nam postregli s kosilom, bila pa je tudi priložnost za ples.

Reporterja:
Stefan Sobočan
Albert Abraham

Zgodilo se je...

V nedeljo, 12. junija, je 23-letni Iztok Vecl iz Janhove vozil osebni avto od Tišine proti Murski Soboti. Na ravnem delu ceste je zaradi domnevne vinjenosti in vožnje preblizu desnega roba vozišča zapeljal v jarek in po 43 metrih vožnje po njem trčil v betonski prepust. V nesreči se je sam lažje poškodoval, sopotnica 70-letna Marija Kuzma pa je dobila hude poškodbe.

Na regionalni cesti zunaj Žihlave se je 15. junija zgodila prometna nesreča, kajti voznik osebnega avta Janez Klemenčič iz Paričnjaka je v ovinku zapeljal na levo stran vozišča in trčil v avto, ki ga je vozil Vencoslav Prelog iz Logarovec. Hudo sta se poškodovala voznik Klemenčič in sopotnik Milan Kegl s Kapelskega Vrha. Prepeljali so ju v soboško bolnišnico.

19. junija ob 20.20 se je na lokalni cesti v Kokolanjščaku zgodila prometna nesreča, katere vzrok naj bi bila vožnja po levi strani. Tako je namreč vozil voznik kolesa z motorjem Andrej Ljubec iz Kokolanjščaka. Ko je pripeljal do blagega desnega nepreglednega ovinka, mu je naproti pripeljala s traktorjem in prikolico sovaščanka Jožica Roškar. Zaradi vožnje po levi strani vozišča je voznik kolesa z motorjem trčil v levi del prikloice in se pri tem hudo poškodoval. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Prav tako v nedeljo, 19. junija, se je pripetila prometna nesreča na regionalni cesti zunaj Dokležovja. Voznik osebnega avta Igor Granfol iz Bratonec se je peljal proti Dokležovju. Pred to vasjo je pričel prehitovati tri pred seboj vozeča vozila. Zaradi neprimerne hitrosti pri prehitevanju je najprej zapeljal na levo bankino, od tam pa v desni obcestni jarek, kjer se je vozilo večkrat prevrnilo. Med prevračanjem sta padla iz vozila voznik in njegov sopotnik Jože Hajduk iz Bratonec. Prvi je dobil lahke, drugi pa hude poškodbe. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Lendavski policisti so 12. junija ob 4.30 intervenirali v diskoteki Valentino na Srednji Bistrici in pridržali do iztreznitve 22-letnega D. K. z Melinec, ki je kršil javni red in mir.

V noči s 15. na 16. junij je nekdo vlomil v evangeličansko cerkev v Moravskih Toplicah. Očitno ga je zanimal denar, saj je razbil skrinjico za prostovoljne prispevke. Odnesele je manjši znesek. Za storilecemo poizvedujejo.

Na mejnem prehodu v Gornji Radgoni je mejna policija našla v osebnem avtu Stjepana Leskovarja iz Čakovca 500 nabojev. Ker streliva ni prijavil, so mu ga zasegli. Še več: sodnik za prekrške je tihotapca kaznoval z 20.000 tolarji.

16. junija so na mednarodnem mejnem prehodu v Gornji Radgoni našli v avtu hrvatskega državljanina N. N. 100 kosov nabojev za malokalibrsko puško. Tihotapsko blago so zasegli, sodnik za prekrške pa je storilcu izrekel kaznen 15.000 tolarjev.

V nedeljo, 19. junija, okrog poldneva je na osebne avtu 126 P, last Andreja U. iz Črenšovec, ki je vozil skozi Turnišče, izbruhnil požar. Voznik je ob pomoči sovaščanov ogenj uspel pogasiti, tako da je škoda le za 55.000 tolarjev. Zagorelo naj bi zaradi napake na električni inštalaciji.

V noči z 18. na 19. junij je dosedaj neznan storilec vlomil v okrepevalnico Gol v Kopališki ulici v Murski Soboti. Z vlomom in krajo raznih pijač in cigaret je povzročil za 10.000 tolarjev škodo. Ta vlom je že kdo ve kateri, kar kaže, da bo treba boljše pokrbeti za varnost.

V Vestniku smo 5. maja objavili vest, ki smo jo povzeli po Delu. Zapisali smo: »V četrtak sta se v Ljubljani na Trgu OF sestala Goran G. iz Portoroža in Jože Ž. iz Murske Sobotice, da bi razčistila zadevo okrog osebnega avta Audi, ki ga je pred časom Jože prodal Goranu, pozneje pa se je izkazalo, da je vozilo ukradeno... Ob srečanju sta se hudo sprla in nazadnje še pretepla. Huje jo je skupil Murskosobočan, ki so ga zaradi hudih poškodb prepeljali v klinični center.«

Odvetnik Erik Kralj iz Maribora nam je poslal opis dejanskega stanja. Takole pravi: »V članku je kup netočnosti, začeni z navedbo, da je bil predmet prodaje avtomobil Audi, čeprav je šlo za prodajo avtomobila Citroen. Prav tako kritičnega dne ni prišlo do prepira in celo pretepa, v katerem bi bila poškodovana oba, temveč je šlo izključno za nezasišno nasilništvo Gorana K. nad gospodom Žekšem. Prav tako ni jasno, odkod novinarju podatek, da bi naj bil osebni avtomobil ukraden, saj je bil gospod Žekš lastnik avtomobila CX pallas, ki je bil predmet kupoprodajne pogodbe z Goranom K., okoli pet let. Pred tremi leti je kupil drug motor ter ga dal vgraditi v svoj osebni avtomobil. Na tehničnem pregledu je predložil kupoprodajno pogodbo novega motorja in carinsko deklaracijo zanj ter zahteval spremembo številke motorja v prometnem dovoljenju. Po opravljenem postopku je brez kakršnih koli zapletov registriral svoje vozilo in vsa nadaljnja leta do prodaje vozila. Očitno je do neskladja med številkami novega v avtomobil vgrajenega motorja in številko motorja v prometnem dovoljenju moralo priti pri izdaji novega prometnega dovoljenja v letu 1993. Pri tem se je novo prometno dovoljenje vnesla številka starega motorja, ki ga je, kakor že rečeno, gospod Žekš dal nadomestiti z novim. Po izdaji novega prometnega dovoljenja gospod Žekš ni več opravljal tehničnega pregleda, kjer bi se omenjeno neskladje bržčas opazilo in tudi odpravilo. Da gospod Žekš ni prodajal ničesar, kar bi bilo ukradeno, tako ne avtomobila ne v avtomobil vgrajenega novega motorja, ne sporno izhaja iz kupoprodajne pogodbe motorja, carinske deklaracije, računa za menjavo motorja, pa tudi dopisa Ministrstva za notranje zadeve, Uprave za notranje zadeve Murska Sobotica, št. 01-3311/94 z dne 31. 5. 1994.«

Vestnik verjame, da je tako, zato se prizadetemu opravičujemo.

Š. S.

Poroke

V OBČINI MURSKA SOBOTA SO SE POROČILI: Ernest Ferko, prodajalec, iz Murske Sobotice in Marija Kranjec, natakarica, iz Sotine; Marjan Šebjanič, kuhar, z Veščice in Metka Flisar, inženirka tekstilne tehnologije, z Veščice; Štefan Forjan, ekonomist, iz Beltincev in Valerija Mes, študentka prva, iz Kroga; Franc Hanžekovič, strojni tehnik, iz Murske Sobotice in Mojca Rumež, farmacevtka tehnica, iz Murske Sobotice; Roman Janža, delavec, iz Predanovec in Lea Podlessek, prodajalka, iz Vanče vasi; Andrej Geček, gozdarski tehnik, iz Rogaske Slatine in Marjana Vörös, gostinska tehnica, iz Murske Sobotice.

ČESTITAMO!

šport

Ženska državna nogometna liga

Slavje v Ižakovcih

V zadnjem kolu prvenstva v ženski državni nogometni ligi je Logo Les v Ižakovcih s 6:1 premagal Dolič iz Velenja. Strelke za Logo Les Gyöfi 2, Korpič 2 ter Balek in Šemen po enega. Tekmo je sodil Kočar iz Puconec. Postava Logo Les: Prša (Kikec), Verner, M. Horvat, Denša, Kučko, E. Horvat, Gyöfi, Balek (Lepša), Korpič, Lebar, Šemen. Po končanem prvenstvu so nogometašice Logo Les iz Ižakovce brez izgubljene točke zasedle prvo mesto in osvojile naslov državnih prvakinj. Ob tej priliki so ta veliki uspeh na igrišču proslavili s šampanjcem, predstavnik NZS in predsednik MNZ Murska Sobota Vlado Škof pa je ekipi za osvojevo prvo mesto podelil pokal v trajno last. Predsednik ZNK Logo Les Zvonko Senica pa je Anici Korpič, ki je z doseženimi 31 goli najboljša strelka lige, podelil posebno nagrado.

Slavje na nogometnem igrišču v Ižakovcih. Vlado Škof podeljuje pokal najboljši strelki in državni reprezentantki Anici Korpič. Foto: F. M.

Tretja državna nogometna liga

Trgotrans iz Ižakovce izpadel

V zadnjem kolu prvenstva v tretji državni nogometni ligi so nogometaši Trgotransa iz Ižakovce gostovali v Rušah in igrali s Pohorjem 0:0. Za Trgotrans so igrali: Maučec, Kolman, Sreš, Poredoš, Vučko, Vori, F. Smodič, Nedelko (Zver), S. Smodič, Šebjan, Gruškovnjak (Vinkovič). Po končanem tekmovalnem delu so nogometaši Trgotransa iz Ižakovce zasedli predzadnje mesto in izpadli iz lige.

Kvalifikacije za III. SNL

Renkovci : Stojinci 2:0

V prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij za vstop v tretjo državno nogometno ligo so nogometaši Renkovci doma pred okrog 600 gledalci premagali Stojince z 2:0. Renkovčani so bili boljši nasprotnik in bi njihova zmaga lahko bila izdatnejša, saj so zapravili nekaj lepih priložnosti za gol. Predzadnje tekmovalno mesto so osvojili Stojinci iz Maribora. Poslednja tekma v Stojincih je bila včeraj.

Starše : Bakovci 2:0

V prvi tekmi drugega kroga kvalifikacij za vstop v tretjo državno nogometno ligo so Starše premagali Bakovce. Treba pa je povedati, da so Bakovčani zaradi poškodb in kartonov nastopili oslabiljeni. Pred okrog 800 gledalci je sodil Vozlič iz Kristan Vrha. Povratna tekma je bila včeraj v Bakovcih.

Nogomet

RCS Gramatex tretjič prvak

V Turnišču je bila odigrana povratna finalna pokalna nogometna tekma za občinske nogometne zveze Lendava med RCS Gramatexom in Korotanom. Tekma se je končala z zmago RCS Gramatexa s 3:2. Strelci so bili Ropoša 2 in Novak za RCS Gramatex ter Casar in Vegič za Korotano. Sodišče je bilo iz Lendave. Nogometaši iz Turnišča so tako tretjič zaporedno osvojili pokalni prvak in dobili prehodni pokal v trajno last. Pokal jim je podelil predsednik Občinske nogometne zveze Lendava Darko Pahor.

Remi Bakovec v Šentjurju

V povratni tekmi prvega kroga kvalifikacij za vstop v tretjo državno nogometno ligo so igrali Bakovci v Šentjurju neodločeno 2:2. Gola za Bakovce sta dosegla Vickovič in Zadravec. Ker pa so Bakovci izgubili 0:2 prvo srečanje v Bakovcih, so se v tretjo ligo uvrstili nogometaši Šentjurja.

Mali nogomet

Zmagal Meteoroplast

V Strožici vasi je bil nočni turnir v malem nogometu. Med 12 ekipami je zmagal Meteoroplast iz Ljutomerja pred Grlavo in Pristavo. (NŠ)

Mali nogomet

Turnir v Lastomercih

Nogometni klub Jagoda iz Lastomercev organizira v petek, 24. junija 1994, v Lastomercih 5. nočni turnir v malem nogometu. Za najboljše so pripravili lepe nagrade.

MARATON TREH SRC

Organizatorji tekaškega Maraton treh src v Radencih obveščajo vse udeležence XIV. maratona, da lahko naročijo posebno številko revije Ekipa z rezultati po telefonu št. 65 541 (int. 603). V zalogi imajo še nekaj števil.

DRUGA DRŽAVNA NOGOMETNA LIGA

RCS Gramatex, Nafta in Beltrans pri vrhu

Minula tekmovalna sezona 1993/94 je bila za pomurske ligaše RCS Gramatex iz Turnišča, Nafto iz Lendave in Beltrans iz Veržej v drugi državni ligi zelo uspešna, četudi v Turnišču in Lendavi žalujejo, da so zamudili enkratno priložnost za uvrstitev v prvo državno nogometno ligo. Vsa tri pomurska moštva so igrala v prvenstvu pomembno vlogo in naposled pristala pri vrhu.

Nogometaši RCS Gramatexa iz Turnišča so v minulem prvenstvu v drugi državni ligi dosegli 19 zmag, 6 neodločenih izidov in 5 porazov ter s 44 točkami zasedli tretje mesto. To je uvrstitev, ki so jo načrtovali tudi pred tekmovaljem. Toda prvenstvo je pokazalo, da bi lahko dosegli veliko več. Tri kola pred koncem tekmovalja so bili namreč s točko prednosti pred Gajem in dve pred Korotanom na prvem mestu in pričakovati je bilo, da bodo turniški nogometaši izkoristili to priložnost, osvojili prvo ali drugo mesto in se uvrstili prvič v zgodovini v prvo državno nogometno ligo. Toda zgodilo se je tisto, kar je malokdo pričakoval. Sledil je pomurski derbi med Gramatexom in Nafto, ki je bil odigran v Turnišču v zelo težkih razmerah. Po vodstvu domačinov so srečanje dobili Lendavčani. Ta spodrsrlaj je vplival tudi na drugi pomurski derbi med Beltransom in Gramatexom, ki je bil odigran v Veržej.

kjer so Turniščani spomladaj drugič izgubili. S tem pa so si tudi zapravili edinstveno priložnost, da se uvrstijo v prvo državno nogometno ligo. Kaj je bil poglavitni vzrok tega spodrsrlaja, je težko reči, zanimivo pa je, da so Turniščani klonili prav pred pomurskimi ligiši. Spodrsrlaj Gramatexa pa je potrebno ocenjevati tudi s širšega vidika. Prvi dve mesti sta bili verjetno izgubljeni na tekmah z neposrednimi tekmečema, to je Gajem iz Kočevja in Korotanom iz Prevalj, ki sta bili odigrani v Turnišču, obe z neodločenim izidom. Turniščani pa so izgubili tudi dragocene točke z najslabšima moštvoma v ligi. Sicer pa tretje mesto ni uspeh ali neuspeh, je težko reči. Lendavska Nafta se je po izpadu iz prve državne lige znašla v težavnem finančnem položaju z nekaterimi nerešenimi zadevami v odnosu do igralcev in trenerjev. Kljub temu se je novi upravni odbor, v katerem so bili ljudje, ki jim ni bilo vseeno, kaj se bo zgodilo z lendavskim nogometom, zavzelo lotiti dela. V takšnem položaju v Lendavi niso

razmišljali o visoki uvrstitvi, da ne govorimo o ponovni uvrstitvi v prvo državno nogometno ligo. Tudi sam začetek prvenstva ni bil obetaven, vendar so se stvari vidno izboljševale in kljub skromni veri točk so narasli tudi apetiti po uvrstitvi Nafta v gornji del prvenstvene lestvice. Videli so možnosti, da ob ugodnem razpletu tekmovalja lahko dosežejo tudi mesto, ki vodi v prvo državno nogometno ligo. Zapletlo pa se je že pred spomladanskim delom prvenstva, ko so doma izgubili zaostalo tekmo iz jesenskega dela prvenstva z RCS Gramatexom iz Turnišča. Vseeno pa so nadaljnji rezultati Nafta dali upanje za dosego željenega ci-

tova pa je najpomembnejši težak finančni položaj kluba zaradi izpada sredstev glavnega pokrovitelja Nafta, ki ni mogel izpolnjevati svojih obveznosti do kluba. Tako se je tudi vodstvo kluba znašlo v zelo neugodnem položaju, saj ni moglo izpolnjevati obveznosti do igralcev. Žal pa je težko reči, da bodo načrti, ki jih je nakazala nedavna skupščina kluba, lahko uresničeni. Zasebna firma ING-GRA (Sakač) je namreč nepričakovano odpovedala vodenje kluba, ki je tako v še večji negotovosti. Kljub vsemu pa je četrto mesto Nafta lep uspeh, cilj – uvrstitev v prvo državno ligo – pa je bil vendarle nekoliko presmelo postavljen.

NK BELTRANS VERŽEJ:

Stojijo: Osterc M. (predsednik), Rantaša (pom. trenerja), Osterc Z., Osterc A., Slana, Karba, Blažič, Rajh, Cirkvenčič E., Kutoš, Cirkvenčič Z. (trener), Osterc S. (teh. vodja)
Čepijo: Posavac, Novak, Stojko, Modlic, Hošpel, Vozlič, Osterc M., Puklavac, Brunec Manjkajo: Sreš, Berendijaš, Jaušovec (pom. trenerja)

lja. Toda ta cilj je bil porušen s porazom s Štajerskimi pivovarnami v Lendavi, ki ga nihče ni pričakoval, temu pa je sledil še poraz s Slavijo v Vevčah. Ti trije porazi in poraz v igri z Beltransom v Veržej so dokončno pokopali vse upe Lendavčanov. Končnica prvenstva, ko je Nafta doma prepričljivo premagala prvaka Gaj iz Kočevja, RCS Gramatex v Turnišču in igrala neodločeno s Korotanom v Prevaljah, pa je pokazala, da je Nafta vendarle eno najboljših, če ne najboljših moštvo v drugi državni ligi. V spomladanskem delu prvenstva je bila namreč Nafta najuspešnejše moštvo v drugi državni nogometni ligi. Tako so Lendavčani zamudili zopet lepo priložnost za afirmacijo. Vzrokov je verjetno več, prav go-

Nogometaši Beltransa iz Veržej, ki so prvič tekmovali v drugi državni ligi, so 15-krat zmagali, 3-krat igrali neodločeno in 11-krat izgubili ter z osvojenimi 33 točkami zasedli peto mesto. S to uvrstitvijo so gotovo več kot zadovoljni, saj si pred začetkom tekmovalja tega niso obetali. V jesenskem delu prvenstva se je poznalo, da je moštvo neizkušeno, saj so na domačem igrišču izgubili nekaj točk povsem po nepotrebnem. Povsem drugače pa je bilo v spomladanskem delu prvenstva. Beltrans je na domačem igrišču premagal vse nasprotnike in 8-krat zmagal z razliko v golih 26 : 1. Edini gol jim je dal Korotan, novi prvoligaš, s 5 : 1. Poleg tega so Veržejčani premagali tudi oba

Nogometaši RCS Gramatexa iz Turnišča. Stojijo od leve: Litrop (menedžer), Maučec (fizioterapevt), A. Pucko (teh. vodja), Škalčič (trener), Albin Lackovič, S. Lebar, Dominko, Vori, B. Rous, D. Lebar, J. Rous (trener), Sep (sekretar), C. Pucko (predsednik), Stamenkovič; čepijo: Ropoša, Zver, Koveš, Novak, Pucko, Mujdrica, Vöröš, Ternar in Alchbert Lackovič.

Fotografija: N. Juhnov

Nogometaši Nafta iz Lendave. Stojijo od leve: Pal (pom. trenerja), Gašević, Drvarič, Novak, Pal, Hozjan, Herceg, Limani, Gabor (predsednik), Lukič (fizioterapevt); čepijo: Zajtl, Bukovec, Baša, Novak, Bedž in Varga; manjkajo: Zver, Hranilović, Sabjan, Žalik in Ferletič.

Fotografija: N. Juhnov

Osterc prvi strelec II. SNL

Komaj devetnajstletni Milan Osterc iz Bunčan, igralec Nogometnega kluba Beltrans iz Veržej, je postal z 20 goli naj-

boljši strelec v drugi državni nogometni ligi.

Nogomet je Osterc začel igrati v Veržej. Kot odlični strelec pa se je uveljavil že pred tremi leti, ko je v pomurski ligi eno tekmovalno sezono dosegel 56 golov. Gre za talentiranega nogometaša, ki se je uveljavil že tudi v mladi slovenski reprezentanci, za katero je igral trikrat, enkrat pa je tudi nastopil za reprezentanco do 21 let. Na tekmi Slovenija : Koroška, kjer je zmagala Slovenija z 2:0, je Osterc dosegel en gol. Odločilen gol pa je tudi dosegel na tekmi z Avstrijsko Štajersko v Rušah, kjer jo je Slovenija premagala z 1:0. Milan Osterc bo v novi tekmovalni sezoni igral za prvoligaša Beltince.

II. SNL 1993/94	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1. GAJ KOČEVJE	4:0	4:0	4:1	4:1	1:0	0:0	0:0	3:0	2:0	0:1	2:0	4:0	3:0	8:0	5:0	
2. KOROTAN SUVEL	0:4	2:1	1:1	0:0	4:0	4:1	2:1	2:1	2:0	4:1	4:1	4:1	4:0	1:0	4:0	2:0
3. RCS GRAMATEX TURNIŠČE	0:4	1:1	2:1	0:1	2:1	0:0	2:1	3:2	2:0	3:2	2:1	1:1	0:1	4:1	4:1	4:1
4. NAFTA LENDAVA	1:1	1:1	1:2	1:2	0:1	3:0	4:1	4:1	0:1	0:2	4:1	0:0	1:0	2:0	4:0	4:0
5. BELTRANS VERŽEJ	4:1	5:1	4:2	4:3	2:1	2:3	4:2	4:3	0:2	4:5	4:0	5:1	2:3	4:0	5:1	4:1
6. ERA ŠMARTNO	0:1	0:0	3:0	2:0	1:0	1:0	1:2	4:0	2:1	5:0	0:0	0:1	3:0	3:0	4:0	4:0
7. STEKLAR	0:0	0:1	0:0	0:3	3:2	2:2	0:2	0:1	2:1	2:1	4:1	2:3	2:1	3:0	4:1	7:1
8. PIRAN	1:2	3:0	1:3	0:2	0:2	0:2	1:1	0:1	0:0	0:1	0:0	0:1	0:1	4:1	4:1	1:1
9. ZAGORJE	0:0	1:1	1:2	2:1	2:1	4:1	2:0	2:1	4:0	4:1	0:1	4:0	4:1	4:1	2:1	2:1
10. DRAVINJA	0:3	0:2	2:3	4:1	3:1	4:1	4:1	4:1	0:0	0:1	4:1	0:0	4:1	4:1	4:1	5:1
11. SLAVIJA VEVČE	0:0	4:1	4:2	4:1	0:1	2:0	3:2	0:1	1:1	0:0	1:1	0:0	4:1	4:1	4:1	3:1
12. NAPREDEK DOMŽALE	0:1	2:2	0:2	0:1	0:0	0:3	4:1	1:5	0:1	2:2	0:1	4:0	2:2	3:0	4:0	4:0
13. ŠTAJERSKI PIVOVARNA	0:4	0:1	4:2	0:0	0:5	0:1	4:2	0:1	4:3	2:1	0:0	4:0	3:0	2:2	2:1	4:1
14. RUDAR (T)	0:3	0:2	4:0	0:1	3:2	2:3	0:3	4:1	2:2	2:4	4:1	4:1	0:2	4:1	4:1	5:2
15. TRIGLAV GREINA	0:3	1:1	4:1	4:2	0:1	2:1	4:1	4:1	4:1	0:3	2:1	4:1	4:1	4:1	4:1	3:0
16. LOKA MEDVODE	0:2	0:1	4:1	4:2	0:1	2:1	4:1	4:1	4:1	0:4	0:3	4:1	4:1	4:1	4:1	0:0
	0:3	0:1	4:1	4:1	0:1	2:1	4:1	4:1	4:1	0:4	0:3	4:1	4:1	4:1	4:1	0:0
	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:0	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1	0:1

pomurska ligaša Gramatex in Nafto. Moštvo Beltransa je v spomladanskem delu prvenstva okrepjeno z Erikom Cirkvenčičem navduševalo gledalce z napadno in učinkovito igro ter bilo eno najboljših moštev v drugi državni ligi. Za ta uspeh so vsekakor najzaslužnejši igralci, veliko zaslug pa imajo tudi njihov trener Zoran Cirkvenčič in vodstvo kluba na čelu s predsednikom Mirkom Ostercem in tehničnim vodjem Slavkom Ostercem. Pri Beltransu so tudi veseli, da je njihov igralec Milan Osterc z 20 goli najboljši strelec druge državne lige. Poleg tega pa uspešno delajo tudi z nižjimi selekcijami, saj je mladinsko moštvo osvojilo drugo mesto v drugi slovenski mladinski nogometni ligi vzhod. Igralec David Ropoša pa je z doseženimi 27 goli najboljši strelec lige. Za ta uspeh je poleg igralcev zaslužen tudi trener Oto Hošpel, veliko pa mu je tudi pomagal Jože Pučko. Nogometni klub Beltrans pa je v minuli tekmovalni sezoni opravil tudi pomembno delo pri urejanju igrišča z ograjo in klubskimi prostori, saj so dogradili stališnice. Po končani sezoni so predvidene le manjše spremembe pri igralcih.

Feri Maučec

Otvoritev treh igrišč in odprti turnir

(MS), 2. Stane Toplak (Radenci), 3. do 4. Edi Starčič (Radenci) in Aleksander Kelemen (MS). ženske: 1. Martina Bagari (Rakičan), 2. Nina Kelemen (MS), 3. Marjana Volf (GR).

Feri Maučec

Zupe mednarodni mojster

Režonja, Kovač, Kos

Športna literatura

Zgodovina TD Sokol MS

Tennis

Odprti turnir v Gančanih

Vlečenje vrvi

V Bakovcih DP

Odbojka

Šiftar pri Ljutomeru

Kinologija

Pes Rodo prvak razstave

Strelstvo

Ravnikar drugi na Češkem

V Plzinu na Češkem je bilo mednarodno strelsko tekmovanje, ki sta se ga udeležila tudi člana SD Štefan Kovač iz Turnišča Vili Ravnikar in Robi Markoja in se lepo odrezala. V streljanju s standardno zračno puško je Ravnikar s 688 krogi zasedel drugo mesto, Markoja pa je bil s 582 krogi deveti. V streljanju z MK puško leže je Ravnikar s 585 krogi zasedel 21., Markoja pa s 581 krogi 25. mesto. V streljanju z MK standardno puško 3 x 40 je Markoja s 1140 krogi zasedel 14, Ravnikar pa s 1112 krogi 23. mesto.

Koniske dirke

Leona II (Makovec) zmagala

Od preostalih dirk velja omeniti zmago Lily Lobella (Franc Zorko) iz Borejz med dveletniki s kilometrskim časom 1:27,0. Anabel (Šonaja) je bil četrty. V drugi dirki je zmagal Morni Hill (Kukolji) s kilometrskim časom 1:27,9. Faer (Oražen) je bil tretji. Arts (Spindler) pa četrty. V tretji dirki je zmagala Arija (Oražem), v četrty dirki pa je bil prvi Albatros MS (Marko Slaveč) s kilometrskim časom 1:21,9.

Kolesarski maraton Aida

Doslej največja udeležba

Jubilej

Proslavili 35-letnico RK Krog

V torek je bil mednarodni ženski rokometni turnir. Rezultati – Magazin : Monošter 20:10, Bakovci : Monošter 18:15 in Bakovci : Magazin 16:15. Zmagale so rokometarke Bakovec, nove članice prve državne lige, pred Magazinom (Hrvaška) in Monoštom (Madžarska). V sredo je bil rokometni turnir šolskih ekip.

Zmagala je Pomurka iz Bakovec pred Radgono. Poletom iz Murske Sobotne in Krogom. V petek je bil mednarodni rokometni turnir veteranov. Rezultati – Krog : Črenšovci 10:12, Monošter : Krog 12:16, Črenšovci : Monošter 11:5, Pomurka : Polet 22:11, Čakovec : Pomurka 9:14, Čakovec : Polet 18:8. Zmagala je Pomurka iz Bakovec pred Črenšovci, Čakovcem, Krogom, Monoštom (Madžarska) in Poletom (MS). V soboto pa je bil mednarodni članski rokometni turnir. Med 7 moštvi je Pomurka iz Bakovec v finalu premagala Polet iz Murske Sobotne z 18:12 in zasedla prvo mesto. V igri za tretje mesto

Zvečer pa je bila proslava, na kateri je predsednik kluba Geza Prem orisal razvoj in uspehe RK Krog. V času delovanja je Rokometni klub Krog dosegel vidne uspehe v pomurski, štajerski, drugi slovenski in slovenski rokometni ligi. Svoj največji uspeh so rokometišči Kroga dosegli v tekmovalni sezoni 1991/91 v slovenski ligi, kjer so zasedli osmo mesto. Lep uspeh so dosegli tudi v tekmovalni sezoni 1992/93, ko so v končnici prvenstva za las zgrešili uvrstitev v prvo državno rokometno ligo. Uspešno pa so tekmovali tudi rokometišče

Krog v pomurski rokometni ligi, saj so kar trikrat zasedle drugo mesto. Pripravili so tudi kulturni program ter najzaslužnejšim članom in organizacijam podelili priznanja. Ta so prejeli: Erih Babič, Jani Kolmanko, Janez Lapoši, Božo Lukač, Robi Meolic, Geza Prem, Peter Prem, Vlado Roškar, Stanko Šernek, Športna zveza Murska Sobota, Edelfurnier Markišavci. Kraljeva skupnost Krog, Osnovna šola II Murska Sobota – podružnica Krog in Osnovna šola III Murska Sobota. Ob jubileju je RK Krog izdal tudi knjižico, v kateri so v besedi in sliki prikazali razvoj in uspešne rokometne v Krogu.

Feri Maučec

Rokometaši Kroga, ki tekmujejo v drugi državni ligi. Stojijo od leve: Jani Kolmanko (teh. vodja), Jože Peterka, Denis Roškar, Tomi Kovarčič, Božo Lukač, Dušan Titan, Stanko Šernek, Robi Meolic, Ivo Lesjak (trener); čepijo: Boštjan Hanc, Leon Hegeduš, Tomi Kolmanko, Dušan Kolmanko, Erih Babič in Aleš Kolmanko.

Karate

Velik mednarodni turnir v Soboti

Številni lepi pokali in druga odličja, ki so jih prejeli udeleženci, so bili razstavljeni na stojnici ob vhodu v dvorano. Na koncu turnirja je bil podeljen tudi pokal za najboljšega mednarodnega karate turnirja.

Fotografija.

Karate klub Murska Sobota je bil organizator velikega mednarodnega turnirja v karateju pod pokroviteljstvom soboške občinske skupščine. Sodelovalo je okrog 280 tekmovalcev in tekmovalk iz 8 držav: Avstrije, Hrvaške, Italije,

Madžarske. Slovaški Tekmo
Nemčije in Slovenije. Od
so v katab in borbah.
skih predstavnikov je
spešnega Sabina
Murske Sobote, ki je
tah pri dekletih od 13 do
deklih je bil najuspešnejši Kr
Vrečič iz Murske
v skupini od 13 do 14 let
drugo mesto. Matjaž Zm
tretji. Matjaž Skandal je p
do 12 let zasedel tretje m
Tretje mesto je osvojila uad
Zadavec iz Murske Sobote
kletih od 13 do 14 let. V e
konkurenci je pri dekletih od 13 do 14 let prva ekipa Murske Sobote, tretje mesto. Med dekletih od 14 leta je bila druga ekipa Murske Sobote druga, med dekletih od 17 let pa je Murska Sobota tretje mesto. Pri dekletih od 14 leta je bila ekipa Murske Sobote od 13 do 14 let druga in od 15 let druga. V borbah je prvi let druga. V borbah tako pri Slovenije zmagala tako pri kot pri ženskah. Ta zmag narodni trunir, ki je bil večji v Murski soboti, so prš športni delavci iz Murske odlično izpeljali. (FM)

Namizni tenis

Košćak peti

V Velenju je bil danes namiznoteniski turnir TO mlajše kadete. Med najslavnijimi slovenskimi igralci so nastopili štiri Pomurci in dosegli zmagovito uvrstitev. V naši ekipi je Jure Koščak (Potrošnik), ki je zelo dobro peto mesto, enako kot na prvem turnirju, Jan Štull (Potrošnik) pa je na drugi skupini je zasedel prvo mesto. V drugi skupini je zmagoval vamo zmagal Pavle Poljanec (Potrošnik), kar je njegov prvi uspeh. Drugi pa je bil Jure Arcont (Arcont).

Na trećem turnirju SVR za kadete, u Gornji Radgoni, so tekmovalci dosegli lep V prvi skupini je bio Koščakom, četrti je isti Bukovec. V drugi skupini tretje, v tretji skupini Balazić tretje. mesto.

pisma, mnenja, stališča

Okupacija soboškega gradu II.

Nikoli doslej se nismo odzivali na pisanje po lokalnem tisku, ker smo prepričani, da je najboljši in najbolj neizpodbiten odgovor kvalitetno delo, čas pa najmodrejši razsodnik.

Tudi v tem trenutku bi se veliko raje ukvarjali z načrtovanjem poletnih ponedeljkov, recimo letnim kinom v soboškem gradu, ali pa bi premleli davno ustvarjalnim otrokom prihodnje leto pri nas še bolj fajn.

Pa naj bo. Spustili se bomo na zahtevani nivo, ki se nam sicer upira, čeprav ne verjamemo, da so ušesa DGP-ja obrnjena še kam, razen v svojo notranjost.

Spori med DGP-jem in Zvezo kulturnih organizacij so se začeli že veliko pred prepovedjo koncerta na grajskem dvorišču junija lani. Že takrat, ko Vas, tajnica DGP Valentina M. Smej, še ni bilo na glasbeni sceni in smo se udeležili predvsem s predsednikom istega društva Pravičnem, ki je hkrati tudi eden redkih, če ne, poleg Vas, kar edini član svojega lastnega društva.

Da bo stvar jasna: Društvo glasbenikov Prekmurja ne pomeni združbe mladih glasbenih ustvarjalcev in navdušencev, ne gre torej za ustvarjalno posredniško dejavnost, oziroma zanjo gre toliko, kolikor je ustvarjalna ali preprosto trženje muzike. Tega seveda ne more nihče nikomur prepovedati. Vsak drug oštar, ki želi povečati svoj ekvipažek, se ukvarja s takšnim poslom, le da počne to s svojim denarjem, v svoj ostanji in dohodek prijavi. Pa raje ne bi o tem, ali ne?

Vrtno se leta nazaj na, zdi se mi, prav tako nek junij, ko je bil v Soboti in za njim, s to razliko, da so nam jih drugi tudi vrtili. Društvo pa nam je nezapazno došlo vse do danes. Takšen je bil začetek našega sodelovanja, kmalu pridružila neplačana najemnina odra za enega od koncertov na grajskem dvorišču, pa ignoranca najobičajnejšega dogovora, takrat še brez podpisov, da naj bo dvorišče počisto, da naj bodo prisotni varnostniki, sicer čisto človeških potreb ne opravljajo pred vrati knjižnice ali kar skozi okna delavnic. Da sploh ne govorimo o aroganci, lažeh, sprenevedanju, pa nazaj na lanski, lahko bi bil prav lep, junijski dan, tajnica DGP Valentina M. Smej.

Takrat niste bili zgroženi samo Vi, tudi uporabniki gradu smo bili, ko smo se srečali z vašimi manipulacijami, ki ste jih izvajali, cel dan se je vlekel, zdaj v knjižnici, ko ste lagali in izsiljevali podpis, češ ZKO in tak pri gospodu Gerencerju, ki ste mu podtaknili pogodbo – zanimivo! Čez teden dni smo hoteli z akontacijo? Samo jamstvo, da bodo dolгови DGP dobili delež iz občinske proračuna – 230.000,00 SIT je to bilo Edino kar si očitamo, je popustljivost, ki ste jo tako dolgo izkoriščali.

Proti koncertom pa nimamo čisto nič, nasprotno. Dokaz so tisti, ki so se zgodili v naši organizaciji, pa tudi zadnji, ki vas je tako silno prizadel. Zbogom to že veste, da ste s tetami in nečaki usekali popolnoma mimo. Koncert so organizirali srednješolci, ko jim je to dovolil ZKO, ki je prevzel tudi vso odgovornost. Ti srednješolci imajo svoj lasten bend in to dober bend. Zaka, jim ne bi verjeli, da jih muzika zanima? Tako kot neštetim drugim skoraj vsak dan, smo tudi njim dovolili, da nam motijo naš mir in življenje.

O glasbi generacije pa toliko. Piše si jo vsaka sama. Vaša s tem, da zasira ravnatelj problem soboške mladine in to je prostor, ki ga le ta nima in tudi ni videti, da ji je to, razen peščici morda, sploh kaj mar.

S spoštovanjem
tajnik ZKO
Geza Kištalvi

Zahvala Avtobusnemu prometu iz Murske Sobote

Pani Melanija pevskega zbora Štefan Kovač iz Murske Sobote smo v dnevi 28. do 29. maja koristili prevozne storitve Avtobusnega prometa iz Murske Sobote. Imeli smo koncert v Novi Gorici in v sosednji Italiji v Stari Gorici.

Sporočili smo kvaliteten turistični avtobus s klimatsko napravo. Avtobus vendar pa nam je namenilo kvalitetno dotrajano staro kripo nezadovoljivo in nevarno, znotraj skrajno slabo vzdrževano, le površinsko očistočeno (na Avtobusni postaji poznajo le meile, drugi pa poznajo še druge prevleke na vrglu čiščenja), na številnih stoliših so nastajala kar padala nazaj, ko pogosti turistični prevozniki storitev tega podjetja v minulih 20. letih niso imeli. Vendar tokrat zanesljivo zadnjič. Svoj protest smo ustno izrazili tudi direktorju Hancu v ponedeljek, 30. 5. 1994. Direktor Hanc se je odločil, da se bo obnašal po načelu »država, pardon, država«.

Podjetje sem jaz in nam je namesto priznanja lasne napake (še zmeraj vnaprej za delovanje podjetja odgovarja direktor, ne kdorkoli drug) in plačila opravičila namenil razlago njegovih težav o pomanjkanju avtobusov in kopije različnih objektivnih razlogov. Razlogi pa so seveda zgolj subjektivni. AP je storitveno podjetje in avtobus, dokler ho uspel svoje stranke prepričevati, da je njegovo podjetje v avtobusnih prevoznih na našem območju. Mi mu seveda tega več ne verjamemo, zato se bomo že to soboto, kakor tudi na vsa naša naslednja potovanja prevažali z drugimi prevozniki.

G. Hancu pa priporočamo, da naj absolviira še kakšno lekcijo iz snovi posredniškega poslovanja podjetij, sicer bo ista zahvala iz naslova tega pisma poslana tudi zahvalo, ki se nanaša na nek drug dogodek, o katerem smo Avtobusnega prometa iz Murske Sobote.

Pa sem tem pa strogo izjemamo šoferja g. Štefana Grala, katerega si nismo njegove prijaznosti, usrečljivosti, predvsem pa sposobnosti in spretosti pri vožnji tudi v težkih hribovskih razmerah, g. Hanc zanesljivo ne bi mogli čestitati!

Obstajamo pa, da nismo direktorja Hanc na naše stroške povabili sedel na sedež, ki se nenehoma spreminja v ležišče, se neizmerno poili se v posmehljivi pogledi Italijanov ali pa vseh ponikov iz turističnih avtobusov na parkiriščih do italijanske Gorice iz podjetij Gorjanci. Alepe-ri, Hanc in drugih na naš avtobus, ki pa so se prevažali v resničnih turističnih avtobusih. Mi pa smo bili kot reveži v avtobusih Avtobusnega

prometa. Zato direktorju Hancu za začetek priporočamo vsaj to, da na takšnih avtobusih prebarva ime svoje firme, da se ne bo videlo vsaj to, komu pripada in da nam ne bo potrebno zardevati namesto njega.

Za upravni odbor:
MIRAN ŽILAVEC, predsednik

Gospodu G. G. v pojasnilo

Kovinski odpadki na platujo za zbiranje sladkorne pese, so plod akcije zbiranja kovinskih kosovnih odpadkov, ki je potekala v mesecu aprilu. Konec aprila v skladu z dogovorjenim rokom akcije zbiranja je 29. aprila s strani KS Bogojina bila izdana naročilnica podjetju Dinos iz Murske Sobote na odvoz. Dva odvoza sta bila opravljena v začetku maja, ostalo je to isto podjetje odpeljalo v drugi polovici maja. Smatramo, da je tak način zbiranja in sanacije kosovnih kovinskih odpadkov veliko boljši kot odmetavanje je teh v opuščene gramozne jame ali v grmovje in obcestne jarke.

V zvezi z aktualnostjo slike in besedila v Vestniku z dne 2. junija 94 pa sledeče. V času, ko je Vestnik izšel so vsi kovinski kosovni odpadki verjetno že v reciklažnem postopku, gospod G. G. si pa naj najde vsaj toliko časa in filma, da bo aktualen, sicer mu ni za verjeti v objektivnost poročanja.

Svet KS Bogojina

Dr. Hodošček, kje je vaša zdravniška etika?

S tem pismom hočem obvestiti širšo javnost, kakšen odnos imajo nekateri zdravniki do ljudi, po mojem mnenju posebno do invalidsko upokojenih. Zato bom opisala dogodek, ki se mi je pripetil 8. 6. 1994 v bolnici v M. Soboti pri zdravniku internistu dr. Gustavu Hodoščku, kamor sem bila napotena od mojega splošnega zdravnika. Na napotnici je bilo napisanih nekaj diagnoz, v glavnem pa sem prišla zaradi srca, ker sem pred kratkim doživela že tretji »kolaps« in imela zdravnik na domu. S seboj sem imela nekaj izvidov, kjer je bilo tudi razvidno, da sem invalidsko upokojena. Dr. Hodošček me ni spraševal, zaradi česa sem prišla k njemu, ampak me bežno pregledal na mizi in me nato »namerno« spraševal, koliko delovnih let sem imela, ko so me invalidsko upokojili in koliko sem bila stara, češ da nikjer ni nič posebne diagnoze za mojo invalidsko upokojeitev in da sem mogoče bila samo zaradi živcev upokojena. Bila sem tako ogorčena in šokirana, da se lahko nekaj takega pripeti v naši demokratični in civilizirani Sloveniji, zato sem mu na kratko odgovorila, da imam trinajst let delovne dobe v tovarni Mura in osem let v Nemčiji, kjer pa so zelo stroga pravila glede invalidske upokojeitve, toda mene so brez poziva pred nemški zdravniški konzilij, samo na podlagi mojih diagnoz, invalidsko upokojili in spoznali, da sem za vsako delo popolnoma nesposobna ter dobivam za moja delovna leta v Nemčiji pokojnino. Rekla sem mu še tudi, da nisem nobena simulantka, da nisem prišla v invalidsko upokojeitev z nobenim podkupovanjem, da nisem prišla k njemu, da bi nekdo rabil njegovo mnenje za mojo invalidsko upokojeitev in da me nima pravice o vsem tem spraševati, da pa je namen mojega obiska pri njem, da me temeljito pregleda, kar je bilo tudi razvidno iz napotnice od mojega zdravnika, g. dr. Aladiča.

Sedaj opišem na kratko moje bolezni, posebno za dr. Hodoščka, da si jih temeljito prebere, ker jih je v ambulanti le bežno preletel in morda ugotovil, da nisem samo zaradi »živcev« invalidsko upokojena, kot je on »strokovno« trdil, marveč zaradi mnogih drugih bolezni. Z 38 sem prebolela globoki tromboflebitis leve noge. V Mariboru so naredili venografijo, diagnoza: Zaklopke v veni profundi, femoralis insuficientne, ustje tanke safene magne, deloma insuficientno, perforantne vene goleni v vseh etažah povsem insuficientne. Zaključek: dg. Status post flebotrombosisi, cruris et femoralis sin. Insuficientne perforantne vene goleni, tudi nadkolenskih, insuficientne zaklopke globokih stegenskih ven. Relativno oviran venski odtok, v predelu vene iliake eksterne in komunis levo. S to diagnozo so me upokojili v 2. kategorijo invalidnosti. Leta 1981 sem spet zbolela za globokim tromboflebitisom leve roke in oprsja, z venografijo postavijo diagnozo Syndrona Pageri Schratter. Konzilij v Mariboru predlaga invalidsko upokojeitev 1. kategorije. Leta 1982 so me v M. Soboti invalidsko upokojili. Dr. Hodošček, po vsem tem sem imela T.B.C. in pet operacij. Peta operacija, izvršena v Ljubljani, ker me v M. Soboti niso več upali operirati zaradi težkega venskega obolenja, takrat je bilo rakasto in imela sem deset kemoterapij v Ljubljani na Onkološkem oddelku. Dr. Hodošček, naj vam še naštevam moje bolezni? Dobivam tudi denarno nadomestilo za 60% telesne okvare.

S tem pismom sem si olajšala dušo, šla bom k drugemu internistu, kateri bo prisluhnil mojim težavam, ker sem prevečkrat trpela in gledala smrti v oči, da bi si dovolila, da bi me eden dr. Hodošček smatral morda za simulantko. Morda boste dejali, da sem preobčuljiva! Sem, če bi vi toliko prestali, bi bili mogoče še veliko bolj. S tem mojim pismom ne bi rada postavila v slabo luč vso zdravniško osebo in zdravnike, ki so mi ob vseh mojih boleznih stali vedno ob strani. Z globokim spoštovanjem jim izrekam vso svojo zahvalo, da so me ohranili pri življenju in mi pomagali v najtežjih trenutkih.

Dr. Hodošček, vidim, da ste še zelo mladi, da se boste morali naučiti, kako človeško se ravna s pacienti, in ne jemljite ugleda drugemu zdravstvenemu oseboju.

S spoštovanjem!

TEREZIJA SMEJ
Kroška 32 a
Murska Sobota

Kupujmo s cekarji

V Vestniku z dne 9. junija 1994 pod naslovom »Kupujmo s cekarji« je novinarka g. Bernarda Balazic-Peček omenjala tudi pomurske lončarje, kateri bi bili, kakor piše, najbolj oblegani od turistov. Pravi, da to ni pravilna predstavitev, niti se ne potrjuje, da bi poskušali predstaviti bogastvo izdelovanje domače obrti – lončarstvo. Pravi, da so delavnice vedno enake in tudi zanemarjene.

Prof. dr. Janez Bogataj je res eden izmed prvih, ki je spraval domačo in umetno obrt na to mesto, kamor danes spada in s katerimi tudi jaz že dolga leta sodelujem.

Smatram, da je novinarka g. B. B. Peček vrgla vse lončarje v en koš in se čutil v tem oziru prizadetega. Žal se ne spominim, da bi bila kdaj pri meni v Ljutomeru in si ogledala mojo stalno razstavo lončarstva, ki jo imam že od 1981. leta. Iz poročil, ki jih mesečno dajem na Zavod za statistiko, je razvidno, koliko naših in tujih turistov si ogleda mojo razstavo. V knjigi obiskov so vpisani vsi, in s kakšnimi vtisi so odšli od mene.

Čutil sem se prizadetega, ko sem bral ta članek in bi svetoval g. B. B. Peček, če bo hodila kdaj po Ljutomeru, da se oglasi pri meni. Ko bo sama videla in se prepričala, kaj in kako nudim svojo ponudbo turistom, sem prepričan, da vsi pomurski lončarji nismo enaki, da bi jih vrgli vse v en koš.

S spoštovanjem!

KAROL ŽUMER, lončar
Ljutomer

ANIADI
RANIADI
VRANIADI
VRANIADI
VRANIADI

PRVI VRAN: – Kaj praviš? Avstrijski finančni minister Lacina se pripelje z Dunaja v Ljubljano na dvodnevni uradni obisk kar z vlakom, potem pa na enak način nadaljuje svojo pot do Trsta... Kaj pa naši ministri, kra?

DRUGI VRAN: – Kra, kra, kra!

Diplomatsko kosilo

TUDMAN: – Ekselencia predsednik Kučan, poskusite novost naše dvorne kuhinje: volovski gobec à la auto-route Budapest-Rijeka...

KUČAN: – Zelo ljubezno, ampak sem že vzel košček gnjati à la slovenski Piranski zaliv...

TUDMAN: – Košček peciva po receptu hrvatsko-slovenska granica pa ja ne boste odklonili.

KUČAN: – Joj, joj, to bo preveč... Vam bi pa vseeno priporočal palačinke à la cestni koridor trans la Slovenie... To je prava hrvaška specialiteta, garnirana na slovenski način...

TUDMAN: – Bogle, bogle. Ali sem se ja več nasitil ove specialitete!

Po listem, ko je režiser Vindi Anžlovar kulturnemu ministru Pelhanu pritisnil dve okoli ušes, se je reporter potikal okrog ljubljanskih ministrstev, in ljudi, ki so prihajali ven, spraševal, po kakšnih opravkih so bili na ministrstvu.

Ministrstvo za pravosodje – Sem tudi sam nameraval do ministra Pelhana. Ker pa sem zgrešil vhod, sem »prijemal«, kar takole primazal eno pravosodnemu ministru Kozincu!

Ministrstvo za kmetijstvo – Ministra Osterca sem pošteno »naribal«, ker si premalo prizadeva za podražitev jajo, da bi nam jih ob plačilu katastrskega dohodka nekaj več ostalo za lastne potrebe...

Zunanje ministrstvo – Ministra Peterleta sem nameraval vprašati, kam bo potoval prihodnji mesec – a ga – kot običajno – ni bilo doma. Pa da bi mi malce poravnal zobe. No, potem sem stori to edinemu, ki je bil v hiši, se pravi vratarju!

V toli

– Deca, kako velik je orangutan? No, Tinek, povej!

Tinek molči.

– Pa ti, Pištek?

Tudi Pištek ne odgovori.

– Šica, – se oglasi Markec iz zadnje klopi. – Jaz pa točno vem, kako je. Orangutan je visok, meter osemdeset in tehta petinšedemdeset kilogramov!

– Kako pa to veš? je bila učiteljica radovedna.

– Eh, mama očku velikokrat reče, da je en zajeban orangutan, pojasni Markec svoje poznavanje orangutanov.

Ko bo zavladal nič
(iz filozofskega traktata)

Res, kaj bo takrat, ko bo zavladal absolutni nič? Takrat v prvi vrsti ničesar ne bo. Ne bo ne inflacij in ne zniževanja plač ali pokojnin. Pa tudi zviševanja (najbrž) ne. Ne bo predsednika republike ne vlade, pa tudi prejšnjega in sedanjega obrambnega ministra. Seveda bomo brez parlamenta in davkov nihče ne bo pobiral. Tudi stranke bodo ena sama velika ničla. Nihče se ne bo več z nikomer prepiral, to pa pomeni konec sveta. Kaže pa, da ta konec še vendarle ni tako blizu.

Diskusija o bobu

Prejšnji predsednik slovenskega parlamenta France Bučar in njegova žena plejeta bob na svoji njivici tam nekje na Gorenjskem.

– Čuj žena, pravi France, kakšna je razlika med to njivico, posejano z bobom in parlamentom?

– Ja, kakšno zvezo pa ima to s parlamentom? useka Bučarica z motiko nekoliko krepkeje po plevelu.

– Še sprašuješ? Tam je piel in opletal vsak s svojim bobom, čeprav ni ločil boba od leče in fižola. Tukaj pa vedno rečemo bobu bob.

– Kaj je revanšizem?
– Če te nekdo prebunka, pa ti naščuvaš nekoga tretjega.
da premisli onega, ki je prebunkal tebe.
– Hvala bogu, nisem revanšist. Premislil sem namreč seveda, ki pa meni ni nič hudoga storil!

Vran: – Le kdo bi bil kriv za težave, ki jih danes preživlja štajerski Maribor, če ne bi bilo ljubljanskega centralizma?

Vrana: – Najbrž demokratični centralizem!

Maloobčinske refleksije

Vse kaže zdaj, da vnovič bomo pridobili vsaj ščepec klenega butalskega slovesa, če bomo v samoupravljanja kolosa še dlje tako brezglavo in brezrito rili.

* * *

Nekomu se utrgalo je včeraj kar tako:

»Vse, kar je majčkeno, je lepotljak!«

»Oh, ti slepota in zares norija!«

de Marga besnožalostna nato.

»Po meri majhnih občin da bi jih odslej krojili?

O hvala, hvala tisočkrat za to.

Bom raje v Koper šla, pa bo, kar bo!«

OBVEŠČAMO

paciente in paciente, da smo odprli ZASEBNE ZDRAVSTVENE AMBULANTE v LENDAVI v Partizanski 18.

Plačilo v okviru zdravstvenega zavarovanja.

Hkrati vas vabimo na ogled in informacije v soboto, 2. julija 1994, med 10. in 14. uro

dr. Tonka Mikša
ginekološko-porodniška
ambulanta
dr. Lukač Mirko
zobna ambulanta

dr. Vass Vilmos
ambulantna splošne medicine
dr. Fodor Gusztáv
pediatrska ambulanta

NE ZAUPAJTE
NIKOMUR
POD 45!

NAROČILNICA

Podpisani _____ ulica _____
kraj _____ pošta _____
poštna številka _____
naročam VESTNIK.
Naročnino bom poravnal po prejemu položnice. _____
Vestnik, Slovenska 41, 69000 Murska Sobota

Kakšne so izkušnje poslanca državnega zbora dr. Bojana Korošca

»Normalno bi bilo delati manj, a zato bolje!«

»Rodil sem se leta 1951 v Ljubljani, kmalu pa sem za dve leti odšel k stari mami v Kobilje. Očitno sem bil od takrat stalno poletno kot zimsko, preživel v Kobilju. Imel sem zares čudovito staro mamo. Skupaj z bratranci in sestrčno smo pomagali kmetovati. Prav ta sem se naučil ljubiti tako Prekmurje kot kmečko delo. Po študiju na medicinski fakulteti leta 1978, takrat že profesor, pri čemer je zanimivo, da je tudi žena po očetu Prekmurka, sva se preselila v Prekmurje. Najprej v Lendavo in leta kasneje pa še opravi podiplomski študij iz kardiologije. Tako sem leta živim v Rakičanu. V Ljubljani imam očeta, ki je univerzitetni profesor na agronomski fakulteti. Žal pa imam vse sorodnikov v Kobilju, kjer živi samo še bratranec,« je povedal poslanec državnega zbora dr. Bojan Korošec.

»Kri ni voda«
Zelo zgodaj, v osnovni šoli in potem v gimnaziju, sem bil aktivni igralec nogometa. Igral sem pri ljubljanskem Slovanu, nekaj časa pa tudi za Nogoletni klub Ljubljana v drugi ligi. Ker kri ni voda, sem tudi pomeje ostal povezan s športom. Tako že 13. leto delam kot klubski zdravnik NK Mura. Zadnjih dve leti sem tudi zdravnik slovenske nogometne reprezentance. Zaradi poslanske funkcije je to delo sedaj težko, vendar ga opravljam zares z veseljem in ljubeznijo. Istovrstno se z gibanjem na nogometnem igrišču nabiram tudi fizično kondicijo. Vse skupaj pa je seveda težko časovno usklajati. Zdaj ko je NK Mura na višji ravni tekmovanja in se delo čeda je bolj profesionalno, potrebujemo nogometaši več zdravstvene oskrbe, kot pa sem jim je verjetno sposoben

dati, ker sem v Murski Soboti le dva ali tri dni tedensko. Pomagamo si s tem, da imamo fizioterapevta, ki je na voljo praktično vsak dan, jaz pa poskušam pomagati pri sanaciji poškodb, in sicer v ponedeljek po prvem treningu, potem pa še v soboto in nedeljo, včasih tudi v petek, če uspej pri Murski Soboti,« pravi dr. Korošec.

»Še vedno se ne odrekam kardiološki ambulanti v bolnišnici v Rakičanu. Vsak ponedeljek delam v tej ambulanti. Zakon o poslancih omogoča delo poslancev, ki opravljajo določene storitve do ene tretjine, zato sem izkoristil to možnost. Seveda ne delam več na oddelku ob bolniku, pač pa opravljam ambulantne kardiološke preglede. Ko je zasedanje državnega zbora, predstavim delo ambulante na kakšen drug dan. S predsedniki delovnih te-

DR. BOJAN KOROŠEC – poslanec državnega zbora iz Rakičana

les parlamenta sem se dogovoril, da sestanke ne sklicujejo pogosto ob ponedeljkih.

»Ni pomembno, kdo je povedal, ampak kaj!«

Od izvolitve za poslanca državnega zbora je minilo približno leto in pol. Kakšne so vaše izkušnje? So bila izpolnjena vaša pričakovanja?

»Uresničuje se to, da ni pomembno, kdo je povedal, ampak kaj! Moram pa reči, da zelo težko uveljavim kak interes pokrajine ob Muri, kjer so me izvolili za to odgovorno funkcijo. Za zdaj se bolj uveljavlja interes Ljubljane, torej centralizacija. Upam, da bo v prihod-

nje prišel do izraza spremenjen odnos do naših pobud.«

Državni poslanci pa morajo sodelovati tudi v različnih delovnih telesih parlamenta. V koliko odborih sodelujete?

»Kot član majhne stranke Zelenih, ki je zdaj vključena v Liberalno demokracijo Slovenije, sem moral pokrivati več delovnih teles državnega zbora. Še zdaj sem član šestih delovnih teles, in sicer za infrastrukturo in okolje, kmetijstvo in gozdarstvo, zdravstvo, socialo in družino, za narodnost, sem pa tudi član parlamentarne komisije za razkrivanje orožarske afere.«

Ujeti ste v nekakšen maratonski ritem dela državnega zbora. Kdaj vam sploh preostane čas za prebiranje obsežnega parlamentarnega gradiva?

»Praktično ni mogoče prebrati vsega gradiva za posamezne seje državnega zbora. Zato se najpogosteje odločam za prebiranje tistega gradiva, ki me najbolj zanima in imam nagnjenje do določenega področja.«

Ne pravijo zaman, da bi poslanci morali imeti tudi ustrezno telesno in umsko kondicijo. Kako vam to sploh uspeva ohranjati?

»Za to verjetno ni univerzalnega odgovora, kajti vsak poskuša to reševati na svoj način. Za sebe lahko rečem, da poskušam kondicijo obdržati na isti način kot prej, to je s tempom in rekreativnimi igrami z žogo. Le redkokdaj pa se zgodi, da smo s kolegi odigrali kako igro tenisa, kar je posledica razdvojenosti poslancev iz različnih krajev Slovenije.«

Velika razdvojenost med poslansko funkcijo, delom in družino

V bistvu ste razdvojeni med poslansko funkcijo, delom v Murski Soboti in družino. Kako zmorete vse to usklajevati in kako na vse to sploh gleda družina?

»To je res. Večkrat je te stvari fizično težko usklajevati. Najtežje mi je, da imam premalo časa za družino, še posebej za oba otroka, ki sta odrasčajoča. Jurij je star 15, Tjaša pa 12 let. Ni treba dokazovati, da me precej pogrešata, gotovo pa tudi jaz njiju. Zato je toliko večja obremenitev na soprogi, ki pa je žal tudi preobremenjena ne samo doma, ampak tudi kot zdravnica na otroškem oddelku. Ker dosti dežura, je toliko večja obremenitev zanj. Upam, da bo naše delo v parlamentu čimprej postalo normalno, tako da bomo delali manj, pa zato bolje, ne pa tako, kot je zdaj, ko je prisila, da sprejememo v kratkem času vrsto zakonov. Zato delamo marsikdaj neprekinjeno tedne in tedne v Ljubljani. In to v okviru delovnih teles ali pa zasedanj državnega parlamenta. Na samih zasedanjih je več kot 50 točk, zato se vlečejo iz enega v drugi mesec. Po dosedanjih rezultatih je nekakšno zagotovilo, da bomo to delo letos končali. Če bo ta parlament delal tudi naprej v sedanjih sestavi, se pravi, če ne bo predčasnih volitev, pričakujem, da bomo naslednji dve leti delali in živeli spodobnejše življenje poslanca.«

»Poslanska pisarna je dobra osnova za boljše stike z volilci«

Ljudje, ki so vas izvolili za odgovorno funkcijo državnega poslanca, pričakujejo, da v Ljubljani uveljavljate njihove interese. Kako ste lahko pri tem uspešni?

»Da je naše delo razpoznavno, je najverjetneje dokaz tudi to, da nam večkrat pravijo prekmurski lobi. Čeprav sem bil izvoljen na listi Zelenih, so načela, ki sem jih zagovarjal v svojem predvolilnem programu, še vedno ista. Stranka ima namreč dober posluš za ekologijo.«

Kako pa ste zadovoljni s poslansko pisarno v Murski Soboti, ki ste jo dobili pred kratkim? Ali se je na ta račun izboljšala tudi povezava z bazo?

»Med zadnjimi v Sloveniji smo tudi mi dobili poslansko pisarno. Mislim, da je to dobra osnova za čim boljše stike z našimi volilci. Naj omenim, da je že bilo nekaj njihovih vprašanj in klicev glede murskih elektrarn. Z vprašanji, kdaj in kako bo prišlo do gradnje elektrarn na reki Muri, kažejo ljudje svoj interes. Zato je moja obveza, da pri tem projektu čim bolj zastopam interese ljudi in naše pokrajine, čeprav seveda ne morem zanemariti tudi interesov svoje stranke.«

Kako pa bo letos z dopustom? Je načrtovan?

»Ravno glede povedanega, da je še precej zakonodaje nesprejete in neobdelane, je dogovor, da letos pravih parlamentarnih počitnic v avgustu ne bo. To je spet več za družino. Upam pa, da bomo mogoče vsaj kakšen teden ali podaljšani konec tedna le izkoristili za družinski dopust.«

MILAN JERŠE

Ekologija vasi in ekološka gradnja

merov v škodo narave. Nekateri civilizacije so sicer razvile visoko stopnjo ekološke ekonomije in ekološke gradnje, vendar pa sta danes ohranjeni kvečjemu tam, kjer zaradi slabih razvojnih možnosti ni bilo mogoče razviti visokoproduktivnih dejavnosti. Danes bi težko trdili, da so civilizacije, ki so upoštevale ekološka načela, to počele zaradi njihovega poznavanja, temveč zato, ker so se pač optimalno prilagodile krajevnim danostim.

Toda če bi uspeli v zadnjih letih posege in ravnanja v prostoru prilagoditi krajevnim danostim, to je podnebju, krajevnim materialom in energiji ter skleniti tokokroge, bi bilo danes problemov mnogo manj. Klimi prilagojena gradnja pomeni več kot samo prilagajanje krajevni in medkrajevni klimi (podnebju). Z vsako gradnjo posebej se dodatno spreminjajo tudi klimatske razmere. Ustvarjajo se novi »klimati« z vplivi na zrak, toploto in vo-

Kapelske gorice se razprostirajo na kopastih gričih; vsaka prevelika in iz nepravga materiala narejena zgradba takoj izstopa. bbb

dooskrbo, pa tudi na življenje ljudi, živali in rastlin. Pogosto imajo novi »klimati« neugoden vpliv, ker se z gradnjo ustvari uniformiranost, očiščenje in zabetoniranje površin, s čimer se izrine vegetacija kot odločilen dejavnik klime.

Pomembna so bioklimatska in biološka spoznanja, ki se nanašajo na lego objekta, sonce, obliko zgradbe in vgrajenosti v okolje, odnos volumenta in površin, izrabo energijskih učinkov in organiziranost prostorov v smislu toplotne hierarhije.

Pomembni so tudi vpliv ozelenitve objekta ter oblikovanje zemljišč in zgradb. Klimi prilagojena gradnja lahko torej v mnogem prispeva k ekološki gradnji in okolju. Poleg klimi prilagojene gradnje pa je za ekologijo pomembno tudi ohranjanje in pridobivanje energije. Ohranjanje energije lahko dosežemo s pravilno izbranimi materiali, ki ohranjajo

energijo, in pravilno zasnovanim objektom. Z izrabo naravnih virov pa lahko energijo pridobimo. Pravilna izbira gradbenega materiala ni samo odločilna z energetskega vidika, ampak tudi z mikroklimatskega, zdravstvenega, psihološkega, naravovarstvenega in ekonomskega vidika.

Ob skrbi za pravilno izbiro materialov in načinov gradnje pa je za ekološko gospodarjenje v nekem prostoru, hiši ali vasi pomembna sklenitev tokokrogov. Sklenitev tokokrogov v hiši in naselju ter dalje v širšem prostoru pomeni pravilno gospodarjenje z materiali in energijo, ki »vstopa« v uporabo, in odpadki, ki »izstopajo«. Čeprav problem odpadkov ni tisti problem, ki se postavlja pred arhitekta, pa je v konceptu ekološke gradnje pomembno tudi reševanje problema odpadkov. Pri tem ne gre samo za to, kako z nastalimi odpadki tehnološko in organizacijsko priti na kraj, temveč tudi za to, da je odstranitev

odpadkov vedno izguba materiala, energije ter onesnaženje okolja. Večje so količine odpadkov, večja je poraba energije in materialov – surovin. Problem je torej v tem, kako proizvesti čim manj odpadkov. Rešitev je v sortiranju in vračanju v proizvodnjo, za tiste odpadke, ki jih ni mogoče vrniti v predelavo, pa je treba zgraditi tehnično brezhibne in okolju neškodljive deponije.

Na osnovi praktičnih izkušenj v naseljih, kjer poteka lo-

čeno zbiranje in sortiranje odpadkov, ugotavljamo, da se samo 40 odstotkov odpadkov odpelje na deponije, 60 odstotkov pa se kot surovine (papir, steklo) proda za predelavo ali kot bioodpad za izdelavo komposta. To pa pomeni tudi prihranek pri gradnji deponije. Poceni rešitve so vedno drage, ekologija pa ni stvar stroška, ampak prihranka.

inž. grad. JANEZ ERJAVEC, LENART

PRIJAVNICA:

Naslov lastnika: _____

Po domače: _____

Kmetija je:

- a) starejša, dobro ohranjena
- b) nova, krajlini prilagojena arhitektura
- c) vodnjak

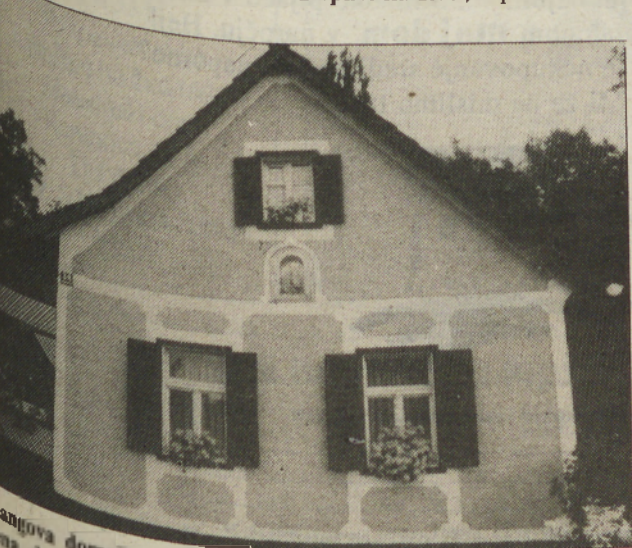
Če imate ali poznate kmetijo, ki se s svojo arhitekturo spaja z goričko, raveno, obmursko ali slovenskoroško krajino, na kateri kmetujejo vzorno in okolju prijazno, pošljejte jo ohranjajo tradicijo, kjer so doma rože in prijazni ljudje... jo kar prijavite za 4. Vestnikovo ocenjevanje iščemo NAJ... KMETIJO 94.

Prijave zbiramo do 18. junija, 1994 na naslov VESTNIK, Slovenska 41, 69 000 M. Sobota.

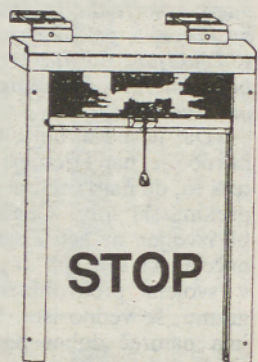
Problematika, ki se danes postavlja pred kmetovalce, arhitekte, graditelje in tudi industriale (izdelovalce gradbenih materialov), ni le, kako kaj ali izdelati. Pomembneje od tega je, kako pri vseh posegih v prostor ohraniti obnovljive vire, izrabiti naravne danosti, ohraniti identiteto prostora in gospodarjenje z materiali in odpadki tako, da ne bo obremenjevalo okolja.

Mnoge rešitve bi lahko iskali v zgodovini razvoja vasi in mest mnogih razvitih civilizacij. Jueno je, da se je odnos človeka do narave skozi zgodovino spreminjal – v večini pri-

Langova domačija iz Serdice na Goričkem je prijetna in urejena, deluje toplo, domače in okolju primerno. bbb

Odprimo okna, naužijmo se zraka, ne bojmo se komarjev!

KOVINOPLASTIKA JE ONEMOGOČILA KOMARJEM VSTOP V SPALNE IN BIVALNE PROSTORE S KOMARNIKOM

KOMARNIK R je namenjen za standardna okna in balkonska vrata

KOMARNIK ZA KRAJŠANJE – Pri vgradnji se omarica in vodila krajšajo na končno mero

- hitra montaža in preprosta uporaba
- učinkovito prezračevanje prostorov
- mreža je ojačana s steklenimi vlakni

VSE INFORMACIJE IN MONTAŽA:

GRADBENIK, d.o.o., Maribor, Sokolska 102, tel.: 062/104780

Informacije in prospekti: KOVINOPLASTIKA LOŽ

61386 STARI TRG PRI LOŽU
Tel.: 061/707422, telefaks: 061/708466

KOVINOPLASTIKA LOŽ

PONUDBA SKB banke

Kako uresničiti podjetniške načrte

Pogosto se podjetnikom, še posebej tistim, ki šele stopajo na pot podjetništva, zgodi, da imajo idejo in vedo, kako bi jo uresničili, pa jim primanjkuje finančnih sredstev. Rešitev v takih primerih je investicijsko posojilo pri banki.

V SKB banki se držimo načela, da je osnovni kriterij določanja višine posojila kakovost projekta. S tem mislimo na tržne možnosti produktov t.j. količino in ceno, ki omogočata donosno prodajo na dolgi rok. Seveda pa ne gre zanemariti tudi investitorjeve sposobnosti, da idejni projekt izpelje v praksi.

V SKB banki ne določamo deleža posojil administrativno, saj iz izkušenj vemo, da je primeren delež posojila v celotni finančni strukturi nekega projekta 50% predračunske vrednosti. To pa seveda ne izključuje možnosti višjih deležev posojila, vendar v izjemnih primerih.

V SKB banki ocenjujemo investitorjevo sposobnost vračanja posojila kot najboljši zavarovanje za odobreno posojilo. Poslovno okolje pa je spremenljivo in je nemogoče predvideti vse spremembe. Ker so za financiranje investicij povečini primerna dolgoročna posojila do 5 let, banka zahteva neko obliko realnega zavarovanja za posojena finančna sredstva. Največkrat je to zastava nepremičnine.

SKB banka si želi dolgoročnega poslovanja s svojimi komitenti, zato je poleg kakovosti projekta in njegovega zavarovanja pogoj za odobritev investicijskega posojila tudi, da komitent svoje poslovanje vodi prek SKB banke d.d.

SKB BANKA D.D.

PE Murska Sobota
Kocljeva 6
telefon 32 495

zavarovalnica triglav d.d.
območna enota M. Sobota

objavlja
prosta dela in naloge

– cenilca in likvidatorja škod iz avtomobilskih zavarovanj

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje, in sicer:

- da imajo srednješolsko izobrazbo V. kategorije zahtevnosti, strojni tehnik – delovodja s prej končano šolo avtomehanične ali avtokleparske smeri, s triletnimi delovnimi izkušnjami.

Za objavljeno delovno mesto se sklepa delovno razmerje s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev ter kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v osmih dneh od objave na naslov: Zavarovalnica TRIGLAV, d.d., Območna enota Murska Sobota, Lendavska 5. Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

SGP POMGRAD NIZKOGRADNJE d.o.o.

Bakovska c. 33, Murska Sobota

RAZPISUJE JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih poslovno nepotrebnih osnovnih sredstev:

1. TAM 190 K – prekucnik, 1983, poškodovan, nevozen (za rezervne dele) 640.000,00 SIT
2. TAM 80 – BUS, 1984, nevozen 250.000,00 SIT
3. RABBA – vlačilec, 1980 700.000,00 SIT
4. POLPRIKOLICA GOŠA, 10 t 150.000,00 SIT
5. POLPRIKOLICA CALABRESE, raztegljiva, 25 t 400.000,00 SIT
6. NAKLADALNIK TORPEDO 1.200.000,00 SIT

Javna dražba bo v nedeljo, 26. 6. 1994, ob 9.00 na sedežu podjetja na Bakovski cesti v Murski Soboti.

DARILA VESTNIKOVEGA VLAKA

Darila - VESTNIKOVEGA VLAKA, ki je vozil 18. junija 1994 v Koper, prejmejo: JANKO KOTNIK, Bučevci 43, Križevci pri Ljutomeru, MARIJA ČIZMAZIJA, Štefana Kovarča 112, Turnišče, TEREZIJA LEGEN, Lipovci, Beltinci, MARIJA GERIČ, Hotiza 76, Lendava, ANGELA DONŠA, Cvetkova 14, Murska Sobota, FRANC ŠINKO, Krajna, Tišina, ŠARIKA ŽIBRIK, Puconci 181, Puconci, IVAN ŽALIK, Ižakovci 133, Beltinci. Čestitamo! Darila dobite v upravi Vestnika v Slovenski ulici 41 v Murski Soboti. Zadnja dva pa dobita obvestilo o nagradi po pošti.

Na podlagi 23. člena javnega zdravstvenega zavoda
**ZDRAVSTVENI DOM
GORNJA RADGONA**

svet zavoda razpisuje dela in naloge

direktorja zavoda

Kandidat mora poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še zahteve:

- da ima visoko izobrazbo zdravstvene, pravne ali ekonomske smeri in
- najmanj 5 let delovnih izkušenj.

Mandat direktorja traja 4 leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: ZDRAVSTVENI DOM GORNJA RADGONA, Partizanska 34.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh od dneva razpisa. K imenovanju direktorja mora dati soglasje ustanovitelj zavoda – Skupščina občine Gornja Radgona.

Moj dom

Moj dom je najlepši poletni

Za večino ljudi je poletje najlepši čas. Takrat si brez skrbi privoščimo nekaj lenobnih dni. Če le ne bi bilo tekanja po trgovinah. In razbeljene pločevine.

Letos se bomo rajši dodobra spočili. V senci. V družbi svojih najbližjih. S hladno pijačo v roki. Z zajetnim katalogom **moj dom** v naročju. Hej! Kdo pravi, da je nakupovanje sredi poletja naporno? Mi že ne mislimo tako!

skladnica dobrih idej

Pošljite mi brezplačni prodajni katalog **Moj dom** na naslov:

Ime in priimek:

Ulica, hišna št.:

Polna, poštna št.:

Tel.:

Naročilnico pošljite na naslov: IBN - JT p.o., 61000 Ljubljana, Slovenska cesta 27 - 29
Katalog lahko tudi naročite po telefonu: 061 / 1259 060

naročilnica

MAJ

IZJAVILSE MORAVSKE TOPLICE

TERME LENDAVA

natakarica

Dejavnost od 9.1.94

NO ICE

Najljubljaj natakarica '94

Izbor »naj natakarice« bo spremljal tudi tednik Vestnik. V vsaki številki vam bomo predstavili po dve, ki so ju predlagali poslušalci Murskega vala. Sklepna prireditev bo v soboškem kopališču v soboto, 9. julija.

Irena Kleindienst
(Kleindienst
- Turnišče)

Najpomembnejše je, da bo pri Kleindienstovih kmalu poroka. Sin je že tako odrasel, da bo v hišo pripeljal snaho. Seveda je mati Irena Kleindienst zadovoljna.

Gostinske izkušnje je nabirala v tujini, predvsem v Nemčiji, kjer je spoznala, da je gostinski kruh trd in težak. Pa ji kljub temu ni žal, saj je, šele takrat, ko so postavili gostilno na noge, začela spoznavati, da je gostinski kruh resnično težko zaslužen.

Za gostilno se Irena Kleindienst ne boji, kot kaže, bo njena hčerka nadaljevala poklic. Končala je gostinsko šolo in doma že prdno pomaga.

Jožica Šavel (Antalič
- Sebeborci)

Dela pravzaprav ni bilo potrebno niti iskati, saj je bila gostilna doma in Jožica Šavel le nadaljuje družinsko tradicijo.

Poklic jo veseli, odgovornost za gostilno pa je velika, saj je potrebno skrbeti za milijon drobnarij. Ponosni so, da lahko gostom postrežejo predvsem z domačo hrano, in to, gostje tudi najraje naročajo.

Prostega časa je v gostilni bolj malo, saj tudi takrat mora razmišljati in skrbeti, da je vse pripravljeno in pospravljeno. Vodenje lokala pač zahteva številna odrekanja, vendar Jožica Šavel tega nikoli ni žal.

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
OBMOČNA ENOTA MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novaka 3, 69000 MURSKA SOBOTA

OBJAVLJA

JAVNI NATEČAJ:

1. Za strokovno svetovanje in pomoč pri ustanavljanju in registraciji podjetij in oblike samostojni podjetnik,
2. Za strokovno pomoč na področju računovodstva, za prijavljene brezposelne osebe na območju občin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

POGOJI NATEČAJA:

Pot točko 1)
Na natečaju lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki imajo registrirano dejavnost s področja svetovanja za podjetništvo. Zagotavljati morajo svetovanja s področja financ, marketinga, ekonomike in poslovanja, zunanje trgovine, carinskih in davčnih predpisov, zakonodaje in prava ter pomoč pri izdelavi poslovnih in investicijskih načrtov.

Pod točko 2)
Na natečaju lahko sodelujejo pravne in fizične osebe, ki imajo registrirano dejavnost s področja računovodskih in knjigovodskih storitev.

PRIJAVA NAJ VSEBUJE:

- predstavitev dejavnosti
 - stroškovnik za ponujene storitve
 - predstavitev dosedanjega dela na področju svetovanja za podjetništvo
 - k prijavi predložite tudi ustrezne certifikate ali dokazila, ki jih imate za opravljanje omenjenih dejavnosti.
- Prijavo s potrebno dokumentacijo posredujte na Republiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Murska Sobota, Arhitekta Novaka 3, najkasneje do 4. 7. 1994.
- Vse udeležence natečaja bomo pisno obvestili o rezultatih najkasneje do 15. 7. 1994.

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
OBMOČNA ENOTA MURSKA SOBOTA

KSILIT OKOLJU PRIJAZEN PREMOC

PREDNOSTI KSILITA

- NIZKA VSEBNOST PEPELA
- USTREZNA GRANULACIJA
- UGODNE LASTNOSTI PRI GORENJU
- KONKURENČNA CENA

LASTNOSTI KSILITA

- KURILNOST 13 000 kJ/kg
- ŽVEPLO 0,47 g/MJ
- GORLJIVE SNOVI 59,0 ut. %
- PEPEL 1,9 ut. %
- SKUPNA VLAGA 39,1 ut. %

VPLIV NA OKOLJE

- Premog z vsebnostjo gorljivega žvepla pod 0,5 g/MJ je za uporabo v malih in individualnih kurilščih ekološko ustrezno gorivo.
- Minimalni negorljivi ostanek

INFORMACIJE:

RUDNIK LIGNITA VELENJE

Partizanska 78
63320 Velenje
TELEFON: 063 / 853 312, 853 864
FAX: 063 / 854 986

SHUŠAJTE PRED POLETJEM

HUŠAJTE S POMOČJO NARAVE 061/728-519

SLIM-TEE

NARAVNI ZELIŠČNI ČAJ

SLIM-TEE je naravni zeliščni čaj, ki pomaga pri bujšanju in ohranjanju idealne teže brez omejevanja Vaših prehrabnih navad. Z naravnim SLIM-TEE čajem bujšate hitro in na zdrav način. Zmanjšuje vam apetit, hkrati pa varu krepi organizem in odpornost. SLIM-TEE veča vitalnost, pozitivno daje občutek ugodja. Pospešuje tudi delovanje prebavnih sistemov in pomaga pri nespečnosti ter koncentraciji.

CENA: SAMO 590 SIT s plačano poštnino

Primek in ime: _____
Naslov: _____
Poštna št.: _____
Kraj: _____

Naročila po tel. 061/728-519 ali na naslov O'NECO, p.p. 45, 61235 Radomlje

Obvestilo

V petek, 24. junija, ob 18.30 bo v ljubotemski galeriji Antona Trstenjaka otvoritev razstave Štefana Galiča.

Konec minulega leta smo na slovesnosti v Cankarjevem domu ustanovili Zdrženje veteranov vojne za Slovenijo. To je nepolitična organizacija, ki združuje vse udeležence vojne za osamosvojitve Slovenije, ki so aktivno sodelovali v pripravah in neposredni vojni za ohranitev samostojne in suverene Republike Slovenije.

Pokrajinski odbor Zdrženja veteranov vojne za Slovenijo Pomurja zato poziva vse tiste, ki so od 17. 5. 1990 do 26. 10. 1991 na kakršen koli način aktivno sodelovali v pripravah ali neposredni vojni za ohranitev samostojne Slovenije, da se včlanijo v naše združenje.

Prijavnico lahko izpolnite na vseh upravnih organih za obrambo skupščin občin v G. Radgoni, Murski Soboti, Lendavi in Ljutomeru.

ZDRUŽENJE VETERANOV VOJNE
ZA SLOVENIJO POMURJA

KONKURENČNE CENE

JELOVICA

- brezplačen prevoz za nakup nad 70.000 SIT
- možnost obročnega odplačevanja
- potrošniško posojilo 1 + 3 (brezobrestno)
- potrošniško posojilo 1 + 6 (9 % obresti)
- plačilo s čeki 1 + 3 (brezobrestno)

Škofja Loka (064) 632 270, Kranj (064) 211 232, Ljubljana (061) 185 15 00, Celje (063) 25 881, Ravne na Koroškem (0602) 20 175, Maribor (062) 102 800, Murska Sobota (069) 22 921, Novo mesto (068) 22 772, Metlika (068) 58 716, Krško (0608) 21 236, Nova Gorica (065) 23 660, Koper (066) 37 029

Povsem nov celovit sistem kakovostnih
in cenovno ugodnih avtomobilskih zavarovanj

AVTO Adriatic za Prekmurje in Prlekijo

Za vse podrobne podatke pokličite
po telefonu MS 32-134.

PRISPEVAJTE
ZA
MATERINSKI
DOM!

Prispevke lahko
nakazete na žiro račun
Materinski dom,
Karunova 16 A,
Ljubljana,
štev. 50101-603-43533
HVALA!

V akciji Bramac za lepšo Slovenijo bomo vsem, ki se boste za nakup odločili do 15. julija 1994, brezplačno pripeljali 1.000.000 Bramacovih strešnikov.

BRAMAC

Vse za streho. S 30-letnim jamstvom.
V vseh dobrih trgovinah z gradbenim materialom!

Optima

pooblaščen družba za upravljanje ljubljana d.d.

**vaš
certifikat
v
investicijskih
družbah
Optime
bo
optimalna
naložba**

 Optima - Plus d.d.

 Optima - Panonija d.d.

 Optima - Prekmurje d.d.

OPTIMA d.d. družba za upravljanje, Ljubljana objavlja namero, da bo po pridobitvi dovoljenja za upravljanje investicijskih skladov, ustanovila tri pooblaščenke investicijske družbe:

Optima - Plus d.d. Ljubljana

Optima - Panonija d.d. Ljutomer

Optima - Prekmurje d.d. Murska Sobota

OPTIMA bo objavila prospekte investicijskih družb o javni ponudbi ter po izpolnitvi vseh zakonskih zahtev začela zamenjavati lastninske certifikate za delnice ustanovljenih pooblaščenih investicijskih družb.

OPTIMA je ustanovljena v celoti z zasebnim kapitalom 90 delničarjev v višini osnovnega kapitala 100 mio SIT. To je najboljša garancija, da bomo z vašim certifikatom gospodarili enako skrbno, kot bomo gospodarili s svojim denarjem, vloženim v OPTIMO.

Ta objava je v skladu z 8. točko 103. člena Zakona o investicijskih skladih in družbah za upravljanje, objavljenega v Uradnem listu RS št. 6/94. Informacije o certifikatih, investicijskih družbah in OPTIMI vsak dan od 8 do 16 ure (Center za gospodarsko svetovanje Ljubljana).

(061) 13 12 120

**VSEM OBČANOM
OBČINE LENDA**

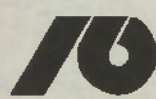
ČESTITAMO

**OB 22. JUNIJU
PRAZNIKU OBČINE LENDA**

**IN 25. JUNIJU
DNEVU DRŽAVNOSTI**

**SKUPŠČINA OBČINE LENDA
IN IZVRŠNI SVET SO LENDA**

Vabimo vas, da se oglasite v eni izmed enot

 Pomurske banke d.d.

Na posebnih okencih

-INFORMACIJE O CERTIFIKATIH-

boste izvedeli vse o Pomurski investicijski družbi.

POMURSKA INVESTICIJSKA DRUŽBA

naložba v domači kraj

Bogastvo naj ostane tu, kjer je srce.

Srečanje s prekmurskim župnikom Viljemom Gumilarjem v fari na obrobju Pohorja

Zimska in poletna cerkev

Nismo dobili odgovora, zakaj imajo v Vitanjah, majhnem kraju na obrobju Pohorja in ob reki Hudinji, dve cerkvi: zimsko in poletno. V starejši gotski cerkvi Sv. Petra in Pavla, ki je v bližini župnišča, imajo mase in verske obrede v mesecih od vseh svetih do velike noči, torej od 1. novembra do približno marca ali aprila. Toda za veliko noč se preselijo v lepo baročno cerkev sv. Marije na Hribci, ki je nekoliko bolj oddaljena. Župnik nam ni povedal, zakaj imajo dve cerkvi, poletno ter zimsko. Srečati je pozimi večja baročna cerkev težje dostopna: mogoče so željo imeti obrede v obeh cerkvah, saj vemo, da takšne stavbe in se ohranjajo tako dolgo, dokler so v uporabi; kaj pa, če je v eni cerkvi masa v enem jeziku, v drugi v drugem... Vsekakor je res, da je tako že od pamtljivega in v Vitanjah se nihče ne sprašuje, zakaj.

Veselo srečanje

Tistega dne smo imeli drugi cilj – morali smo priti v Slovenj Gradec in potem naprej do Ljubljane. Toda ko smo se peš od Slovenskih Konjic po dolgi dolini nas je stara cerkev sredi strjenega naselja v kotu kar pritegnila. Zakaj si torej ne bi privoščili postanka v cerkvi in hladu cerkve in si jo ogledali in hkrati zadovoljili poklicno radovednost? Prav tačas so jo obnavljali. Prihoda je prijazna gospodinja in povabila, da naj počakamo na župnika. Moramo ga počakati, poročila, čeprav se nam muči, ker bo našega obiska nad vse vesel. Presenečenje in veselje nad srečanjem je bilo obojestransko: župnik Viljem Gumilar je namreč naš rojak iz Prekmurja, doma iz Vidonec na Gorickem. Pogovor ob lepih mizi v senci cerkve je stekel sam od sebe. Čeprav že 34

Vitanje – levo sredi trga stara župna cerkev Sv. Petra in Pavla, desno baročna cerkev Sv. Marije na Hribci

pomagal kot duhovni pomočnik v domači fari. Spomladi je dobil dekret, da mora zamenjati obolelega kaplana v Gornji Radgoni. Štiri leta in pol je bil kaplan pri g. Puncerju, ki ga ima še danes v zelo lepem spominu.

»Spominjam se, da je g. Puncer med prvimi imel »moper Simson«, ki je bil takrat prava redkost. Tito je imel prvega, potem še dva, nato pa Puncer – tako smo se šalili. Dobil pa ga je zato, ker je bil njegov nečak v Tomosu v Kopru. Ko je sredi zime prišel telegram iz domačega kraja, me je Puncer prisi-

da vztrajajo v taki odročni župniji – pred g. Gumilarjem bili v tej župniji tudi prekmurci, ki so bili iz Crenšovca, Belitskega in Male Polane. Čeprav je danes župnija mnogo bolj urejena kot v davnih povojnih letih, pa tudi razdalje se lažje premagajo kot takrat, g. Gumilar še vedno nima kaplana. Nihče noče v Vitanje. Se boji, da bodo morali ostati tam tako kot g. Viljem? Njemu danes prav gotovo ni žal. Ima svojo malo župnijo s samo 2800 dušami in petimi cerkvami. Zanj je to malo kraljestvo sredi hribov, čeprav vse težje prema-

Župnik Viljem Gumilar slušuje v zadnji pohorski župniji že 34 let.

lil, da sem šel domov z njegovega mopedom. Potem pa so me oblekli kot kralja Davida v tiste obleke, celal in gumijasto obleko. Peljal sem se skozi Petanjske, Skakovce, Cankovo... Opozoril me je, da mi bo mogoče nagajala svečka. Toda takoj, ko sem se kje ustavil, že je bilo okrog deset ljudi. Tovarš, tovariš, to, to... Vsi so že vse vedeli o mopedih, čeprav so bili takrat šele prvi, se spominja g. Gumilar.

Davnega leta 1959 je dobil dekret, da mora oditi v Vitanje. Ni vedel, kje je ta kraj. Do Vojnika je prispel z avtobusom, tam pa mu je župnik posodil kolo. Ta pot je bila dolga. Ko je končno prispel do Vitanja, župnika ni bilo doma. Ulegel se je kar na klop pred župniščem in ga počakal. »Ko sem

guje težke vzpore proti oddaljenim cerkvam. Tu so tudi njegove živalce – imenuje jih komašinci – psi, mačke, zajci, morski prašički.

Zbira stare cerkvene persmi, ki jih pojejo ljudje in niso še nikjer zapisane. Med zbranimi gradivom, ki je prav gotovo velike vrednosti in bi bilo vredno objaviti, so tudi prekmurske pesmi. Tudi sam napiše kakšno molitveno, ne pokaže nikomur. Marsikaj zanimivega je že oddalil o svoji fari in stari cerkvi, bolj jo je spoznaval, bolj jo je imel rad in bil ponosen nanjo. Skupaj s patrom, ki je iz teh krajev in je imel mašo pred 15 leti, bosta napisala zgodovino fare. Veliko gradiva je že zbrano. O tej zadnji pohorski župniji nam je povedal:

»Že 1329 leta se tukaj omenja

Zaradi obnove gotске cerkve kipov svetnikov ni bilo v cerkvi.

dali cerkev. Naš pater Zdravko je v Vatikanskem arhivu našel neke fascikle in v njih odkril, da je vitanjski vikar dajal že 1286 leta nekakšne pristojbine. To se pravi, da je cerkev še eno stoletje starejša. Prav gotovo je bilo tukaj nekaj že prej. Zakaj so naredili še gornjo cerkev, ki je stara 240 let, tega nihče ne ve. V letih, ko so jo gradili, 1754 leta, je bil tukaj zelo pomembni župnik, narodno zaveden. Vpliv nemškega jezika je bil zelo močan, saj je bila v Vitanjah celo nemška šola.

Veliko zanimivega smo izvedeli, tudi to, da farani sicer skrbijo za svoje cerkve in dajajo zanje »ofere«, slabše pa za jejo zanje. Hrane mu ne pri- manjkuje, saj pogledi dobiva tudi koline. Ogledali smo si »zimsko« gotsko cerkev in »letno« baročno cerkev na hribu, za ostale pa žal ni bilo več časa. Pa bomo še prišli, saj je še marsikaj za pogledati. V Vitanjah je več lepih starih zgradb in dva gradova – gornji ali stari grad (iz 1140. leta) je porušen po potresu 1201. leta in med vojno 1437 – 1439 (Jan Vitovec), spodnji ali novi grad pa se prvič omenja 1322. leta in je pogorel sredi 18. stoletja, razvaline imenujejo Golažev grad.

V Vitanje bomo še šli tudi zato, ker je z g. župnikom Gumilarjem res prijetno kramljati.

BERNARDA B. PEČEK
Fotografije: NATAŠA JUHOV

Soboški upokojenci so zelo aktivni

Društvo upokojencev Murska Sobota se lahko ponaša z bogato dejavnostjo. V prvi vrsti gre za nenehno skrb za upokojence, ki so starejši od 70 let in svojega socialnega stanja nimajo urejenega tako, kot bi bilo treba. V ta namen so pripravili anketo, ki bo podrobneje prikazala dejansko stanje na tem področju. Že od nekdaj so znani pevci, gledališčniki in zadnje čase tudi godba na pihala.

V murskosoboškem upokojenskem društvu so poskrbeli tudi za izpolnjevanje svojega članstva v poznavanju jezika. Tako so organizirali tečaj nemškega jezika v okviru Ljudske univerze Murska Sobota. Poleg tega je zelo razvejano delo sekcije, ki skrbi za izlete upokojencev. Prav enodnevna potovanja so med upokojenci zelo priljubljena. Tako so v juniju organizirali že tri izlete, in sicer na Dunaj, v Zalaegerszeg in na Koroško, v naslednjih mesecih pa pripravljajo enodnevne izlete na Zreško Pohorje, ogled znamenitosti Dolenjske, na Madžarsko in drugam. Že prej so pripravili plavalni tečaj, ki se ga je udeležilo precej upokojencev, zlasti žensk. Hkrati je na dokajšen odziv naletela rekreacija, in sicer telovadba v dvorani.

M. JERŠE

DAN SOBOŠKIH UPKOJENCEV – S promenadnim koncertom godbe na pihala Društva upokojencev Murska Sobota pod vodstvom dirigenta Steva Marušiča se je začel sobotni športni del dneva soboških upokojencev. Po sprejemu udeležencev je sledil pozdrav podpredsednika Društva upokojencev Murska Sobota dr. Franca Planinca, nato pa odhod kolesarjev na rekreacijsko vožnjo. Osrednji del prireditve pa je bil namenjen srečanju balinarjev, od koder je tudi naš posnetek. Na balinarskem igrišču so se pomerile štiri ekipe, med katerimi je zmagal klub Maksa Perca iz Murske Sobotice pred društvom upokojencev iz Murske Sobotice, Bakovec in Lendave. V tekmovalno ženskih ekip balinark na višjem kegljišču pa so slavile soboške upokojenke pred društvom za rekreacijo in šport invalidov. Ob tej priložnosti so predstavili tudi rekreativno plavanje in druge oblike udejstvovanja soboških upokojencev. Besedilo in fotografija: M. JERŠE

Prekmurski lončar prejel priznanje za izvirno embalažo

Glineni tulec za prekmurska vina

Glineni tulec Franca Zelke, ki je priznanje za embalažo, je lahko prav lepo darilo iz Prekmurja. Tulec je izdelan na pobudo Ernesta Novaka.

Na minulem sejmu IN-PAK 94 – sejmu embalaže, tehnike pakiranja in transporta v Gornji Radgoni so podelili tudi slovenske oskarje in priznanja za najbolj domiselno, uporabno in ekološko embalažo. Eden izmed dobitnikov priznanj je tudi prekmurski lončar Franc Zelko iz Pečarovec, kar je prvi primer, da so strokovnjaki podelili priznanje ljudskemu umetniku in obrtniku. ki se ukvarja z lončarstvom. Izdelavo nagrajenih glinenih tulcev je naročil (in prijavil na

ocenjevanje) znani strokovnjak in prekmurski vinar Ernest Novak iz Murske Sobotice, ki si je želel shranjevati buteljno vino v izvirni prekmurski embalaži, ki je lahko hkrati tudi lepo darilo. Glineni tulec je ocenjevalna komisija takole opisala:

Glineni tulec je izdelan ročno in okrašen reliefno na zunanji strani z »vinskimi« motivom in žgan v peči. Barvo mu določijo z višino temperature. Steklenica vina posebnih kakovosti 0,25 l je v tulcu založena z rogozo in pokrita z oblikovanim pokrovom iz žgane gline. Predstavitev vina v lončeni embalaži je originalna in predstavlja lahko tudi etnološke pominkov in daril, brez dvoma pa je tudi pri-spevek ekologiji.

Ljudska obrt je prav v Prekmurju še premalo izkoriščena v komercialne namene; če že, je bila na trgu ne nekakšna izničena in ne-prava domača obrt. Možnost je še veliko, vendar bi si lončarji, slamarji in drugi ljudski umetniki morali poskrbeti strokovno pomoč etnologov ali drugih, ki jim lahko pomagajo s koristnimi nasveti glede načina in vsebine izdelovanja.

BBP

Dan obrtništva v Ljutomeru

Ljutomerski Stari trg bo jutri (v petek) v znamenju obrti in obrtniških izdelkov. Tamkajšnja obrtna zbornica je namreč pripravila tako imenovani dan obrtništva, na katerem se bodo predstavili obrtniki iz domače in sosednjih občin. Pa le iz novejšimi, ampak tudi iz izdelki starejših obrti ter s praktičnim prikazom izdelave.

N. Š.

Radgonski socialdemokrati se združujejo

Danes ob 18. uri bo v Gornji Radgoni ustanovni sestanek občinske odbora Socialdemokratske stranke, po končanem ustanovnem zboru bo javna tribuna o lokalni samoupravi.

MJ

Oglašujte v Vestniku

motorna vozila

GOLF DIESEL, letnik 1984, 5 vrat, prodam. Tel.: 31 384.
m3800
FIAT 126 PGL, letnik 1987, z dodatno opremo, ugodno prodam. Tel.: 24 665.
m3805
RENAULT 4 GTL, letnik 1981, bele barve, prevoženih 100.000 km, prodam. Bodonci 7 a, tel.: 49 207.
m3805
FORD FIESTA 1.4 GHIA, letnik 1991, naprodaj. Tel.: 32 629.
m3806
LADA SAMARA, letnik 1990, rdeče barve, 3 vrata, naprodaj. Tel.: 23 654.
m3807
FIAT REGATA 100 S, letnik 1986, poškodovano, v voznem stanju, prodam za 3.500 DEM. Tel.: 48 635.
m3819
OPEL VECTRA, letnik 1991, prodam. Tel.: 22 751 ali 56 001.
m3821
JUGO 45 EX, letnik 1987, prodam. Gorica 21. Pucanci.
m3822
LADA 1300 S, dobro ohranjena, naprodaj. Tel.: 26 087.
m3831
GOLF DIESEL JX, letnik 1990, dobro ohranjen, prodam. Ogled po 16. uri. Zvonko Škraban, Železniška 12, Dokičevje.
m3831
TOVORNO VOZILO TAM 110, v dobrem stanju, kesonar, prodam. Tel.: 82 192.
m6901
TOVORNO VOZILO PRIKOLIČAR za prevoz do 8 osebnih avtomobilov prodam ali zamenjam. Tel.: 062 632 138 ali 062 103 823.
m3795
JUGO KORAL 45, letnik 1990, rdeče barve, registriran do aprila 1995, garažiran, dobro ohranjen, prodam. Damjan Bras, Lipa 67. Ogled po 15. uri.
m3797

VESPO 125, staro do 3 leta, kupim. Tel.: 26 223, popoldne.
m3770
DIANO 6, letnik 1980, prodam za 50.000 SIT in GS 1.3, letnik 1980, za 90.000 SIT. Noršinci 34 (pri M. Soboti).
m3773
GOLF DIESEL, letnik 1987, v odličnem stanju, ugodno prodam. Gornja Bistrica 189, tel.: 70 570.
m3772
MOPED BT 50 S, prevoženih 7.000 km, in nov hidrofor prodam. Tel.: 23 425.
m3775
OLCIT, letnik 1991, prevoženih 11.100 km, DIANO 6, letnik 1979, ohranjeno in RENAULT 21 1.4, prodam. Tel.: 24 362.
m3783
BMW 316, letnik 1986, ohranjen, z dodatno opremo, ugodno prodam. Tel.: 23 745.
m3784
ALFO 33 1.3, letnik 1986, z dodatno opremo, prodam. Sapač, Lipovci 204.
m3794
RENAULT 4, letnik 1983, registriran do junija 1995, ugodno prodam. Tel.: 22 805.
m3798

kmetijska mehanizacija

KMETOVALCI, AGROIZBIRA Trgovina Kranj vam iz svoje prodajalne nudi po ugodnih cenah rezervne dele za traktorje Tomo Vinkovič, Ursus, Fiat Štore, Univerzal, IMT, Zetor, kosilnice BCS, program SIP Šempeter, gume Barum, vse akumulatorje Vesna in Topla. Primer: 12 V 100 - 8.050,00 SIT. Posiljamo tudi po pošti. Pokličite nas ali obiščite na Smedniški cesti 17 v Kranju. Tel.: 064 324 802.
mrč

KURIVO-PREVOZ, BOJAN JAKŠIČ, Gornja Bistrica 51, vam sporoča: Zdaj je najprimernejši trenutek, da si priskrbite

PREMOG

HITRA DOBAVA NA DOM, DOBRA KAKOVOST IN ZELO UGODNE CENE:
- velenjski lignit, kocke 6.200,00
- velenjski lignit, kosi 6.800,00
- trboveljski premog (kocke, kosi) 11.800,00
Možnost plačila na obroke brez obresti.
Pridite ali pokličite!
Telefon 71 106.

MLADINSKA KNJIGA TRGOVINA D.D. SLOVENSKA 29 Ljubljana

Iščemo dva terenska komercialista za prodajo pisarniškega materiala in birotehnike za področje Pomurja in Maribora, za PE Maribor, Jurjevičeva 8. Pogoj: lasten avtomobil, srednja strokovna izobrazba trgovske smeri. Prošnje pošljite na gornji naslov v roke g. Dušanu Kapevskemu, 8 dni po objavi. Vse informacije po tel. 062/24-205.

ENO- IN DVOOSNE PRIKOLICE s poviški, posebej primerne za prevoz pšenice, 4, 5 in 7 t. prodam. Tel.: (069) 82 580.
mrč

DVE NOVI TRAKTORSKI PRIKOLICE z mrežo, dvoosni kiper in novo samonakladalno SIP 26 prodam. Kupšinci 6, tel.: 23 091.
m3779

ŽITNI KOMBAJN Massey Ferguson 630 S, kosa 180 cm, zelo ugodno prodam. Tel.: 48 340.
m3781

ROTACIJSKO KOSILNICO na dva diska, kovinsko, in 20-arsko parcelo na Vaneč z ograjenim sadovnjakom, prodam. M. Šobota, Cvetna 18, tel.: 23 701.
m3785

KOMBAJN EPLE 211, prodam (zaradi starosti lastnika). Anton Ščap, Obrtniška 1, Turnišče.
m3799

DVOOSNO PRIKOLICO domače izdelave (gumi voz) in čoln z motorjem Tomos 4,8 s prikolico (komplet) prodam. Rudolf Činč, Kokoriš 29, Križevci pri Ljutomeru.
m6997

KOMBAJN ZMAJ 133, pripravljen za žetev, ugodno prodam, tudi na obroke. Janez Forjan, Trg Slavka Osterca 17, Veržej.
m3802

PUHALNIK ZA SENO prodam. Kristina Markovič, Okoslavci 35.
m3816

IHC AXIAL 1460 INTERNATIONAL, 180 KS, s klimatsko napravo, 5-redni adapter za koruzo s frezo za koruznjake, kosa 4,30 m, letnik 1984, opravljenih 2.700 delovnih ur in druge kombajne prodam. Tel.: 72 036.
m3818

KOMBAJN EPLE 211 prodam. Markovci 4.
m3827

prodaja, montaža, servis, posojilo
SATELITSKI KOMPLETI
tel.: 062/653-351

posesti

TRI PROSTORE, primerne za poslovanje ali trgovinsko dejavnost, skupaj 80 m², v M. Soboti, telefon, centralna kurjava, prodamo za 130.000 DEM. Naceln plačila po dogovoru. B.I.K., d.o.o., Kardosova 1, M. Sobota, tel.: 21 049, od 8. do 16. ure.
mrč
NOVEJŠE KOMFORTNO STANOVANJE v M. Soboti, 50 m², na mirni lokaciji, širši center mesta, prodamo, B.I.K., d.o.o., Kardosova 1, M. Sobota, tel.: 21 049, od 8. do 16. ure.
mrč
POSLOVNE PROSTORE v G. Radgoni, 180 m², z lastnim parkirališčem, za takojšnje obratovanje, prodam. Prostore je možno razdeliti na dva dela. Tel.: 62 935 od 8. do 18. ure.
m3778
ENOSOBNO STANOVANJE v M. Soboti, 32 m², prodam. Tel.: 24 681.
m3782

★★★ ■■■

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. HAJDINJAK**, Gornji Slaveči 6, Kuzma, tel.: 55071
Popravilo z garancijo na vašem domu.

23-ARSKO PARCELO v Dankovcih, primerno za vinograd ali sadovnjak, prodam. Tel.: 51 447.
m3788

GARSONJERO v M. Soboti vzamem v najem. Tel.: 31 384.
m3800

LEPO HIŠO pri Ljutomeru, 100 m² go-spodarskega poslopja, 6000 m² zemlje, 5000 m² gozda, prodam za 650.000 ATS. Tel.: 0043 316 57 37 24.
m3801

GRADBENO PARCELO v centru M. Sobote, veliko 548 m², prodam. Naslov v upravi lista.
m3804

17 AROV ZEMLJE v Panovcih prodam za 700 DEM. Tel.: 31 168, zvečer, m3825

TRISOBNO STANOVANJE v Mariboru, v stolpnici - 5. nadstropje (dvigalo), centralna, telefon, kabelska TV, možen odkup, zamenjam za enako stanovanje ali hišo v Ljutomeru. Tel.: 062 227 633.
m6999

NOVO HIŠO v Rinčetovi grabi zamenjam za vseljivo hišo v Ljutomeru. Drugo po dogovoru. Tel.: 81 245, m6996

živali

BELE PURANE, težke okrog 4 kg, za nadaljnjo rejo, po konkurenčnih cenah, lahko naročite po tel.: 82 838, prav tako belo sive goši, težke čez 2,5 kg, m6988
MLADIČE - NEMŠKE BOKSARJE, temno progaste, odličnih staršev, prodam. Tel.: 062 221 497, popoldne, m3792

DILL d.o.o.

POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN NE IZGUBLJATE ČASA IN DENARJA!
FAX-TEL. (069) 32322
A. NOVAKA 4, M. SOBOTA

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex in golden komet super braun (jarve), uvoz iz Nemčije, prodaja perutninsko podjetje FARMA PRI MOSTU, d.o.o., po zelo ugodni ceni (AKCIJSKA PRODAJA): 3 mesece in pol stare jarčice po 250 SIT; 4 mesece stare jarčice po 350 SIT; 4 mesece in pol stare jarčice po 450 SIT in jarčice tik pred nesnostjo po 520 SIT. Za vsakih deset kupljenih jarčic dobi kupec eno zastoj. Jarčice so cepljene, kar prodajalec jamči z vso ustrežno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvati, Nemčavci, tel.: (069) 24 393; Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: (069) 43 070; Gostilna Železen, Beznovi, tel.: (069) 49 025; Zidarstvo, Darinka Zamuda, Galušak, Videm ob Ščavnici, tel.: (069) 68 044.
m3780

VEČJO KOLIČINO KUNCEV prodam. Zelko, Kolesarska 83, Tropovci, m3828
AGROTRGOVINA HOČEVAR NOVO MESTO kupuje bike po 380 do 400 SIT/kg, teleta po 380 SIT/kg, odojke po 240 SIT/kg. Teleta in odojke plačajo takoj, drugo živino v 14 dneh. Informacije po tel.: 23 091.
m3780

VISOKOBREJO KRAVO prodam. Pečarovi 86.
m3789

KOZE, stare 3 mesece, prodam. Martin Pajek, Police 58, G. Radgona.
m3790

PERZJSKE MUCKE ugodno prodam. Tel.: 21 752.
m3813

MLADE KOZE, srnaste pasme, dobre mlekarice, nujno prodam. Tel.: 76 212.
m3817

PUISKE prodam. Petanjci 15, tel.: 46 085.
m3820

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex in golden komet, nemške, naprodaj. Vsaka enajsta zastoj. Akcijska prodaja - 210 SIT/kos. Dostava na dom. Naročila sprejemamo po tel.: 82 401.
m6902

razno

LADJSKI POD - 520 SIT z dostavo, smrekov, suh, 1. klase, prodam. Tel.: 063 333 43.
m3803

VISOKOKALORIČNI PREMOG za centralno ogrevanje, 3 t, in 4 m³ nasekanih drv ter motor ATX prodam. Tel.: (069) 62 446, po 19. uri.
m3803

ČRNO BELI TELEVIZOR, prenosni, brezhibni, kupim. Tel.: 70 380.
m3803

ELEKTRIČNI VILIČAR, nosilnost 600 kg, v dobrem stanju, in stroj za izdelavo betonske opeke - 3 kos kalupi za opeko, prodam. Ogled vsak dan. Vinko Kramar, Kapca 77 a, tel.: 76 329, m3803

TROSED Z LEŽIŠČEM, barvni televizor Sony 72 cm stereo, zvočne omarice JBL LX 55 in termoakumulacijsko peč ugodno prodam. Tel.: 31 170.
m3797

BETONSKE SOHE za vinograd, ograje in bradje prodam. Gabor, Pod logom 26, Turnišče.
m3786

PREŠO ZA STISKANJE GROZDJA, veliko 2,5 x 2,5 m, prodam. Tel.: 62 717.
m4483

OSTREŠJE, 10 x 5, s kritino (folc), enofazni drobilec za koruzo in kotel za žganjekuho na dve cevi prodam. Tel.: 45 061.
m3810

AKACIJEVA DRVA prodam. Tel.: 26 522.
m3814

PSIHIČNO ZDRAVJE
Pomoč pri vseh vrstah psihičnih težav (nervozne, strahovi, depresije, nespečnost itd.). Alternativna metoda psihoterapije. 10 let prakse. Diskretnost zagotovljena. Uspešnost v 90% primerov.
IGOR HUSADŽIČ, MURSKO SREDIŠČE
Tel.: 00385 42 844 171.

POHIŠTVO KUHINJE MARLES ugodno prodam. Tel.: 41 787.
m3824

PREKLIC - Preključem veljavnost hranilne knjižice št. 1442 izdane v KZ Kmetovalec na ime Mirko Žibrek. Zg. Krapje 1, 69241 Veržej.
m7000

DEKLE IŠČE PRIJATELJICO do 25 let, brez obveznosti, kateri nudi brezplačen dopust na morju in kasneje redni dober zaslužek. Ponudbe pošljite na poštni predal 36. 62204 Miklavž.
m3791

TRGOVINA "RUGELJ-BARBI", Cermlavci, Gederovska 11, tel.: 32 920, se priporoča: otroške hlače iz džinsa že od 990 SIT; otroške trenirke - bombažne 1.300, svilene 3.990 SIT; otroški copati. Velika ponudba programa »Barbi« in poletnega programa igrači.
m3791

POST CATHOLIC TRALIMA išče basista in bobnarja. Tel.: 22 918.
m3793

SPOSOBNE KOMERCIALISTE za delo na terenu iščemo. Informacije po tel.: 43 294, od 18. do 20. ure.
m3832

delo

SAMOSTOJNO DELO - cenejši nakup - dober zaslužek. Informacije po tel.: (069) 26 217.
m3791

IŠČEM LJUDI Z ZNANJEM NEMŠČINE za samostojno delo. Naslov: Erwin Wagner, Grossbauerstrasse 13, 8073 Feldkirchen, Austria.
m3791

POST CATHOLIC TRALIMA išče basista in bobnarja. Tel.: 22 918.
m3793

SPOSOBNE KOMERCIALISTE za delo na terenu iščemo. Informacije po tel.: 43 294, od 18. do 20. ure.
m3832

Vsak četrtek Vestnik

Ljubil si polje, ljubil si gozd, delo in trpljenje, bilo tvoje je življenje. Grenka smrti prišla je, iznenada, bila močnejša je od življenja. Le srce ve, kako boli, ko veš med nami te ni!

ZAHVALA

V 48. letu nas je zapustil moč in oči

Jože Plej
iz Ivanec 56

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo duhovnikom g. Zveru in g. Gutmanu za pogrebni obred, pevcem za čudovito odpeto takozdano osebno internega oddelka soboške bolnišnice, posebej dr. Horvatu in dr. Petricevi, vsem sorodnikom in sosedom, posebej družini Nežbi in drugim, ki so nam v teh žalostnih trenutkih kakor koli pomagali, darovali za maše in cvetje.

Zaljubljeni: žena Anica, hčerka I. Iljana, sin Danijel, tatica, teta, mame, in sestre z družinami.

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

ODPRTO

ponedeljek-petek 8.-16. ure
v soboto 8.-12. ure

62231 Pernica

Vosek 6 d (ob cesti Maribor-Lenart)
tel. 062/640 540

PRODAJA NOVIH AVTOMOBILOV LADA (do konca junija po stari ceni)

NAJUGODNEJŠA POSOJILA - NAJUGODNEJŠA POSOJILA - NAJUGODN primer: **SAMARA 1500/5v** - polog 5200 DEM/36 mes. po 285 DEM

SAMARA 1500/5v - brez pologa - 48 mes. po 380 DEM

(kreditojemalcev je lahko več - 2 ali 3 člani družine)

* NOVI in RABLJENI deli za avtomobile: R4, Zastava, Lado

POOBlaščen PRODAJALEC 10-LETNA TRADICIJA

* AVTOMEHANIKA * AVTOKLEPARSTVO

Borut Jagodič

Commerces OGLASNIK

"GOSPODAR DOBREGA NAKUPA" Komerc oglasnik

2.000 iz PREKMURJA

PREZPLACNE OGLED 062/25-795

spomocna na tel. Odslej v vsaki številki:

ŽEJNI FRANC in njegova VROČA zgodba knjižanka, humor, avtomobilske novosti NA VSEH KIOSKIH, CENA 80 SIT

V SPOMIN

24. junija minevata dve žalostni leti, ko nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Franc Rogan
iz Matjaševca

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ko smo bili še skupaj. Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Tvoji najdražji

V SPOMIN

22. junija mineva leto dni, odkar me je zapustil moj najdražji oče

Ernest Kerčmar
iz Andrejca

Tiho in žalostno je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov, ko smo bili še skupaj. Hvala vsem, ki stojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Hčerka Manja

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Zdaj truplo tvoje zemlja krije,
v hladnem grobu mirno spi,
a v naših srcih še živiš.*

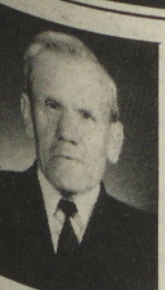
ZAHVALA

V 73. letu nas je nenadoma zapustil dragi mož, oče in dedek

Ivan Györek
iz Filovca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. duhovniku za besede slovesa, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovinne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi, ki smo ga imeli radi

*Zaspal dedek zlati si,
zaprl trudne si oči,
naj Bog odpre ti rajska vrata,
to ti iz srca želimo vsi.*

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustil oče, dedek in pradedek

Mihael Kavaš
iz Odranec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom in prijateljem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter darovali za posebej hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govorniku, predstavnici KS, za poslovinne besede. Vsem še enkrat – iskrena hvala!

Žalujoci: hčerki Angela in Marička z družinama, snaha Francka ter vnuki in pravnukinje

*Vprašal rože sem na vrtu,
kje nekoč si bila ti, pa so
glavice sklonile in so rekly,
da te ni.*

ZAHVALA

10. junija je v 56. letu za vedno zatisnila trudne oči naša draga

Darinka Barbarič
iz Prešernove 29 v M. Soboti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebnim sosedem, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Hvala g. duhovniku KS Turpolje ob pevskega zboru, govorniku g. Bagariju iz skemmu osebju ginekološkega oddelka bolnice v Rakitani. Še enkrat hvala vsem, ki ste se zadnjič poklonili njenemu spominu.

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

*V zemljo je grobar izkopal
tiho, hladno jamico,
vanjo naš zaklad najdražji
so zagreblji – mamico.*

ZAHVALA

V 45. letu nas je zapustila draga

Marija Šadl
roj. Recek, iz Pertoče 96

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni prerani zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za sv. maše, nam pa izrekli sožalje. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici krajevne skupnosti za ganljive besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli neizmerno radi

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče.
Ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

V 73. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, tašča, stara mama, prababica in sestra

Marija Grah
roj. Milak iz Bakovec

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, znancem in sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali vence, cvetje in sv. maše ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter govornici gospe Trežiki za čutno izrečene besede slovesa ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: Vsi, ki smo jo imeli radi

*Kako je prazen dom, dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le trud in delo tvojih pridnih rok
za vedno nam ostaja.*

ZAHVALA

V 67. letu nas je mnogo prežgodaj zapustil dragi mož, oče, dedek, brat, stric in zet

Jožef Zelko
iz Čevljarske ul. 17 v Turnišču

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi mnogo prerani zadnji poti, mu darovali prelepe vence, sopke in sv. maše. Najlepša hvala g. župniku za lep pogrebni obred, cerkvenim pevkam, moškemu pevskemu okletu Štefana Raja iz Turnišča, govorniku KS Jožetu Zveru za ganljive besede. Posebna hvala sodelavkam kolektiva Planike odl. 12-234 za podarjeni venec in gasilec iz Turnišča. Hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nam izrazili sožalje. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Turnišče, 19.6.1994

Žalujoci: žena Barbara, hčerka Viktorija z možem Alojzom, sin Jože z ženo Slavico, vnukinja Viktorija in Valerija, sestra Verona z družino, tašča in drugo sorodstvo

*Solza kane iz očesa,
pred menoj je tvoj obraz,
odšla si tiho brez slovesa,
mirno spiš in čakaš nas.*

V SPOMIN

30. junija mineva leto žalosti, odkar si nas zapustila draga žena in mama

Marija Horvat
roj. 20.2.1959, iz Gomilice

Žalujoci: mož Anton, sinovi Robert, Roman in Boštjan ter oče Jožef

Marija Raj

19. junija minevata dve leti, odkar nas je zapustila draga žena, babica in tašča. Hvala vsem, ki se je z lepo mislijo spominjate in obiskujete njen grob.

Žalujoci: vsi domači

*Delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.*

V SPOMIN

25. junija mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

Ignac Balažic
iz Gomilice

Hvala vsem, ki se z lepimi spomini ustavite ob njegovem grobu.

Njegovi najdražji

Umrli je naš dolgoletni sodelavec

Ludvik Mikola
upokojeni prometnik

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Kolektiv Avtobusnega prometa
Murska Sobota

*Utihi je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.*

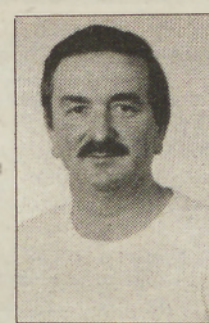
ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka in brata

Andreja Pozderca
roj. 8.10.1938, iz Beltincev

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, posebej še sosedom, za vso pomoč v teh težkih trenutkih ter za darovano cvetje, vence in prispevke za sv. maše. Hvala gospodoma župnikoma iz Beltincev in Ljubljane, pevskega zboru in govorniku. Hvala tudi hčerkinim sodelavcem iz srednje šole.

Žalujoci: žena Marija, sinova Andrej in Roman, hčerka Helena z družino ter bratje in sestre z družinami

*Težko je izgubiti človeka,
ki ga ljubiš,
še težje ga je izgubiti
za vedno.
A najtežje se je naučiti
živeti brez njega.*

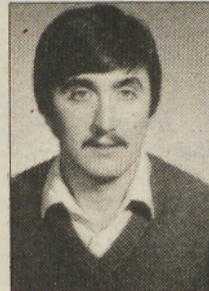
V SPOMIN

na dragega moža, ata in brata

Jožeta Kisilaka
iz Doliča

24. junija mineva boleče leto žalosti, ko si se lepega ranega jutra nepričakovano za vselej poslovil od nas. Neizmerno te pogrešamo in z mislimi hrepenimo po stvarih, ki jih naše roke ne morejo doseči. Hvaležni smo ti za vse lepe trenutke, preživete ob tebi. Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu in počastite njegov spomin.

V tih žalosti: žena Irena in sin Kristijan

*Vse je zaspalo, ljudje so odšli,
a kraj moj domači še vedno stoji.
Kje stari so časi,
kje sreča je vsa,
ko skupaj na vasi
bili smo doma.*

V SPOMIN

27. junija se je pred 6. leti ustavilo nenadomestljivo srce dragega ata, moža, sina in brata

Valentina Gašparja
iz Čepincev

Ko v ranem jutru ptički so zapeli, oznanjali so lep pomladni dan, nam so naznanili otožen, solzan dan. Hvala ti za tvojo plemenitost. Hvala vsem, ki stojite ob njegovem preranem grobu in z lepo mislijo počastite njegov spomin.

Tvoji najdražji

ODPRTI TENIŠKI TURNIR ZA POKAL TERMAL

v zdravilišču MORAVSKE TOPLICE

Moravska noć 2. julija

**SOBOTA,
25. junij 1994,
ob 9.00**

Ko je ljutomerski župan **Mirko Prelog-Sherlock Holmes** (NDS) izvedel, da imata borca za prenovitev Kučanove delavnice v Soboti Kučan mlajši Pivostrugar in Vinczi-Vincetič-Pivostrugar, oba kovinarja, dokument, ki ga je podpisal rektor mari-borske univerze **Toplak** (SLS), po katerem naj bi postala **znamenita delavnica strojni inštitut v sklopu mari-borske univerze**, je takoj sklenil, da bodo Prleki soboško znamenitost ukradli in jo postavili na ljutomerski tržnico. Soboški župan **Gerenc-Bankroter** je že ustanovil »odbor za zaščito imena in dela našega predsednika«. »Ta znameniti hram, ki krasi soboško tržnico, ne sme pasti v roke desnic z desnega brega Mure!« je izjavil.

Nekatere profesorice so-
boške gimnazije, ki so s ti-
stimi istimi rokami, s kate-
rimi se nekoč delile Karde-
ljeve Smeri razvoja sociali-
stičnega samoupravljanja,
morale letos dijakom deliti
Sveto pismo nove zaveze, so
dobile časno hromost rok.
»Ne gre za resnejšo bolezen.
Pojav je znan kot postkomu-
nistični krč.« je ugotovil psi-
hianalitik Jože Magdič. Izga-
njalec.

Micka Požonec-anju Mariška je edina iz političnih vrst, ki je izrazila zaskrbljenost nad slabimi rezultati iz slovenščine pri poskusni maturi. Takoj je »stopila v akcijo« in nagovorila **Viljema Kolarja Sekereša** (mađj. szekeres – kolar), da sta organizirala dvoizmenski dodatni pouk iz slovenščine.

Zakaj ima **Evgen Sapač-Brzi** resnejši izpah vratu? Brzi, edini kmečki svetnik v Sloveniji in torej najbolj ljudski človek, je hotel dokazati, da ljudski pregovori veljajo. Ker o kresu in tak pregovor pravi, da *se na kresni dan skozi noč vidi*, se je Brzi tako stegoval, da so mu preskočila nekatera vratna vrenca.

Janko Votek-Veliki Certifikator je v minulih dneh pred številno publiko prodajalec certifikatov razstavil Sachsov program lastninjenja, ga presegal, ostenek potresel po Mencingerjevem, oba skupaj flambiral, potem ju je dušil na rahlem ognju, nakar je z rokohitsko spretnostjo Sachsovega ločil in ga vrgel v kozico. Mencingerjevega pa je pekel na žaru. Nazadnje je dodal tobak znamke »Sails«. Stregel je sam še streeže **Stefan Sobocan-Pomožni Certifikator**. Vsi, ki so prišli prodajat svoj certifikat, so bili spričo takšnega čaranja prepričani, da so certifikat prodali in da ga kljub temu še imajo.

Prezidij PPR obžaluje, da se s severnimi Korejci ni pogajal slovenski zunanji minister Lojze Peterle-Sm zlo veseli. Jimmy Carter je proti njemu optimistek.

Na veliko žalost Milana Bratkovića-Bussa se pes, ki je ugriznil Ivana Gerencerja-Gedžoja, še naprej dobro počuti.

Radgonski mehurčki

Spomeniki dol, spomeniki gor! V Gornji Radgoni bomo spet postavljali spomenike v zahvalo za vojno, ki nam je prinesla toliko dobrega, ha... Da me ne boste narobe razumeli – spominsko ploščo bodo postavili kot spomin na vojne dogodke v letu 1991. Vedno so postavljali spomenike in vedno jih bodo, pa kakršna koli oblast bo. Oblast lahko prepoznaš tudi po tem, kako dobre spomenike si postavlja sedanja vlada se je odločila za spominsko ploščo na zgradbi, ki je pod spomniškim varstvom. Če bi mi uklopienci lahko odločali o tem, bi si raje postavili vodnjak (vodomer) nekje v središču mesta ali pa tam spodaj pri tržnici. Tako bi prinesli v mesto malo svežine, dobili bi turistično zanimivost, pučki bi imeli vodo pa še tržnica bi postala zanimivejša. Tako pa je čedalje bolj zapuščena!

Ne le da se ljudje ne morejo navaditi na nove poti (seveda, če pa zelenjadar lahko še vedno prodaja pri marketu), ampak se nanjo ne morejo navaditi niti prodajalci – kako bi, ko pa jih WC-ji stanejo več, kot zaslužijo s prodajo. Ja, njihovo hulanje je zlata vredno, čeprav vse teče v isto kanalizacijo. Pa niso problem samo ti WC-ju na tržnici; problem je, ker tačas sploh ni javnih sanitarij v središču mesta. Na primer

na avtobusni postaji ljudje zamaš iščejo tisti prostor, da bi opravili tiste stvari, preden gredo na avtobus!

Kaj hočete! Jaz sem upokojenec, ki ima dovolj časa, da opazi vse te stvari. Tudi to, da gre najbolje tistim podjetnikom, mesarjem, trgovcem in gostilničarjem, ki so bili prej policiisti (ali v podobnih službah). No, tako dobro, kot gre ljubljanskim sejmarjem, pa verjetno ne gre nikomur. Zadnje časa malo manj dobro, ker jih preganjajo revizorji. Dobro so zavrteli vse po vrsti: ti delavci v Gornji Radgoni so morali ustanoviti svojo firmo, tako da niso mogli sodovati pri delni dobički in so imeli konec lanskega leta izgubo. Namesto njih je dobil dividende nekaj tujih bankov. Zanima pa me, kaj sta dozdaj ali bosta dobila župan A. V. in svetnik A. H., ki sta hodila na pogovore ob kavici k vodilnim Ljubljanskega sejma. Sta mislila, da bosta postala direktorja sejmišča v Radgoni? Pa ne bo nič iz tega! Če jem, kdo bo kaznoval tepe, ki so naredili škodo v radgonski občini v Pomurju in na repiji Gornja Radgona-Ljubljano? Sicer pa dvomim, da bodo kdaj kaj dobili iz Ljubljanskega sejma – tudi denarja, ki so si ga razdelili, verjetno ne bodo vračali!

Radončan

En TOTI in TOTA iz Lotmerka

Si lahko mislite, da bi našega župana g. **Preloga** kdo namerno udaril s pestjo ali s čim drugim po desnem očesu? Tako je bilo namreč videti pred dnevi. Midva bi rekla, da je bilo nekaj povsem osebnega in da ima pač vsak kaj pa kdaj kakšen slab trenutek. Da bi to bilo zaradi dvoboja s kakšnim nasprotnikom, pa najinem mnenju sploh ne pride v poštev. In tudi, kaj koga brigajo takšne osebne stvari, četudi je naš predsednik javna oseba in nam ne more biti vseeno, kaj se z njim dogaja. On že ne bi storil nikomur nič hudega, ko pa tako rad in dobro poje. Kdor je takšen, pa zlo ne misli. Je tako?

Tudi nekdanji goreči »socialistični« politik g. Štaman se je lepo umiril in nikogar ne želi

prepričevati, kako je bilo v prejšnjem sistemu več reda in kako so bili delavci bolj zaščiteni kot danes. Kar je bilo, je bilo. Omenjeni gospod je sedaj usmeril vse svoje sile v ribičijo. In običajno vedno nese kaj domov. Ne verjameva zlobnim jezikom, da ga včasih vidijo priti iz kakšne trgovine, kjer prodajajo tudi ribe.

Prav tako ne verjameva zlo-
namernim govoricam, da bi ga
Hanžekovičeva iz Veržeja on-
dan v treh *lotmerskih* trgovinah
kupovala po pol kilograma klob-
sas in v vseh primerih pri bla-
gajni plačevala s pettisočakom,
da bi tako imela (še) več tisoč-
kov, med katerimi bi lahko
imel kakšen srečno številko iz
Nedeljca, ki bi ji prinesel lepo
nagrado.

Verjameva pa, da je bila ga. **Vlasta Markovič** iz Cezanjevec (ali *Lotmerka*) na poročnem obredu v razkriški cerkvi in da je kljub navzočnosti hrvaškega župnika Slavička, ki je *zadal* mladoporočenca, pela skupaj z drugimi slovenske pesmi. In vse se je na srečo dobro končalo. Lepo!

**Niste sami
Vestnik je
z vami!**

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica Murska Sobota	Osrednja ljubljan. tržnica
Jabolka	160,00	180,00
Jagode	180,00	150,00
Banane	160,00	140,00
Kivi	300,00	320,00
Limone	160,00	170,00
Pomaranče	140,00	130,00
Lubenice	160,00	120,00
Nektarine	400,00	400,00
Paprika	430,00	430,00
Paradižnik	200,00	250,00
Kumare	160,00	100,00
Zelje	85,00	100,00
Čebula	180,00	150,00
Korenje	85,00	80,00
Cesen	500,00	450,00
Jajca	14,00	15,00

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejem rabljenih avtomobilov pri soboškem Agroservisu so prodajalci pripeljali 57 avtomobilov, prodali pa 3.

Znamka avtomobila	Letnik	Prevož. km	Cena
Opel Kadett 1.3 LS	1988	75.000	12.000 DEM
Jugo Florida 1.4	1990	38.000	6.000 DEM
Jugo 55	1989	64.000	4.900 DEM
Golf 1600	1987	75.000	11.000 DEM
Citroen AX TRE	1988	65.000	8.200 DEM
Renault 5 C	1991	55.000	7.500 DEM
Nissan Micra	1992	40.000	14.500 DEM
Renault 4 TL	1985	93.000	2.900 DEM
Toyota Corolla	1987	86.000	9.200 DEM
Lada Samara	1987	104.000	4.000 DEM
Jugo 45	1990	45.000	4.200 DEM
Lada Caravan 1300	1989	52.000	4.000 DEM
Suzuki Swift 1.3 GTI	1990	43.000	14.500 DEM
Renault 18 TLJ	1987	55.000	9.000 DEM

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so pripeljali rejci na sejem 56 pujskov, ki so bili stari od 7 do 10 tednov in težki do 20 kilogramov. Kupci so morali za par odsteti od 9.000 do 12.000 tolarjev, kupili pa so 40 živali.

Sejem v Turnišču je vsak četrtek ob sedmih, prodajalci pa morajo imeti s sabo veljavne živinske potne liste.

V nedeljo, 26. junija 1994, ob 14. uri v Mačkovcih

MOTOKROS

Državno prvenstvo v razredu 80, 125 in 250 ccm.
Sodelujejo tudi dirkači iz Prosečke vasi, Sotine in Radence

Vabi AMD Štefana Kovača iz Murske Sobote.